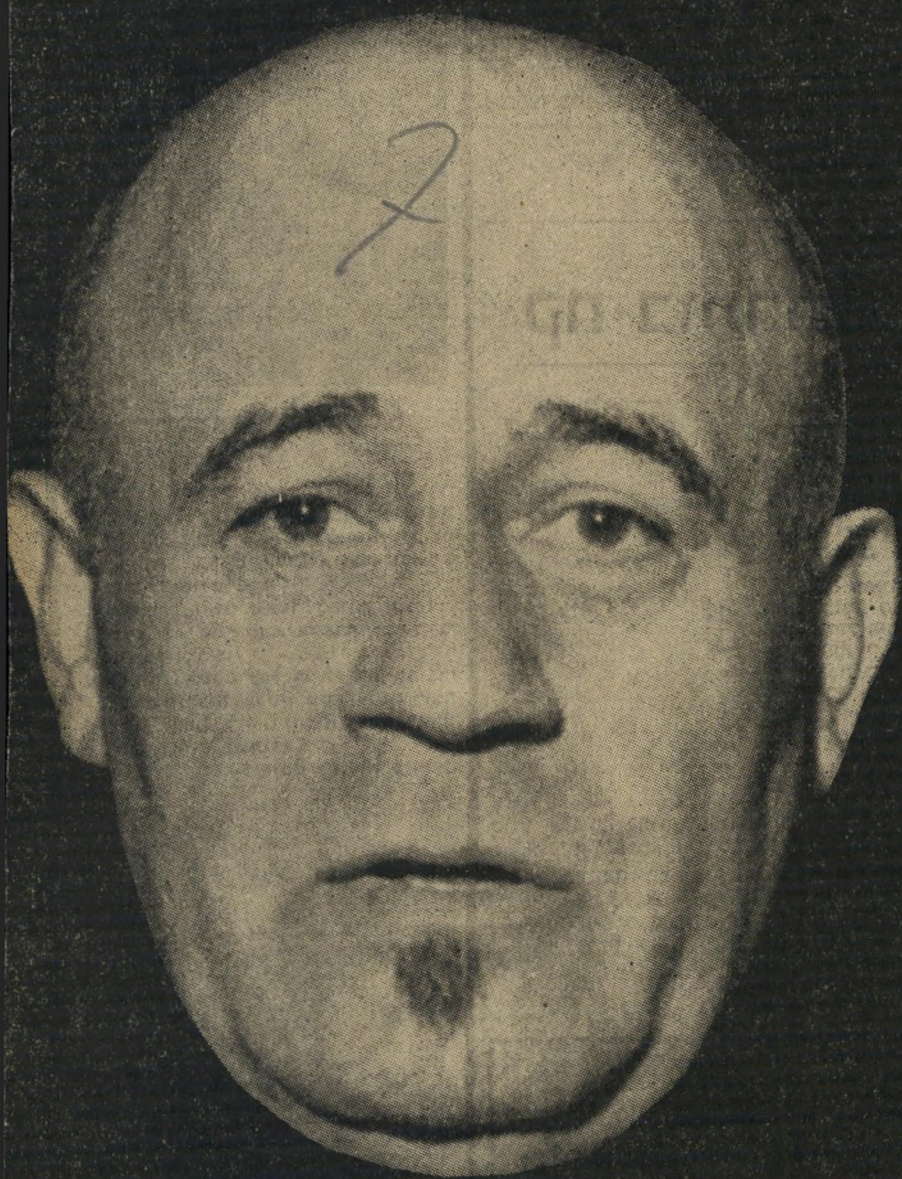

העולם הזה

מנהיג המפד"ל בארצות הברית

חשוד כשותף

לאידגון הפשע

הרב יששכר דב ברגמן

הרב

של

המאפייה

שאלות ותשובות בענייני מס הכנסה

שאלה: אני יהלומן המעסיק 86 עובדים ביבוא וליטוש יהלומים. בין לקריות חותי אנא-חאן וז'אקי אונאסיס. ה-אוכל לקבל פטור מניכוי במקור, על-סמך עובדת היותי סטודנט?
תשובה: תוכל לקבל פטור כסטודנט רק במידה שהינך רשום לאחד מבתי הספר העממיים, או מקשיב לטלוויזיה הלימודית. אם אינך כזה, תוכל לבקש פטור על סמך היותך בן חמש.

יהלומן אצל פקידה-שומה

שאלה: יש לי ארבעים מספרים ירוקים וארבעים מוניות. נתנו לי שומה של 19,200 ל"י לשנה. לפי חישוב זה מרוויחה כל מונית בבעלותי ארבעים לירות לחודש בלבד.
שאלתי: האם אפשר לחיות מזה?
תשובה: אנא פנה ללשכת הסעד ב"אזור מגורייך".
שאלה: כקבל-עפר בניתי את קו בר-רב בהתנדבות. עכשיו מס הכנסה רוצה ממני 1,000 ל"י מקדמות. אני שואל: הוחו היחס למתנדב?
תשובה: ראה תשובה לשאלה קודמת.

בעל-מונית אצל פקידה-שומה

שאלה: ברצוני להצחיר על סך 15,000,000 ל"י שהרווחתי השבוע בקלפים. פניתי למס הכנסה מספר פעמים, ודחו אותי בלך-ושוב. מה עלי לעשות?
תשובה: לצערנו, אין למס הכנסה תיק הנושא את שמך. אנא המתן ו-תענה על פי התור. לנכים ושוטרים - עדיפות.
שאלה: אני עצמאי, בעל-קיוסק. להערכת פקיד השומה הרווחתי השנה חצי מיליארד בדולארים. שאלתי: מדוע עיקלו את מקרר הספיגה שלי?
תשובה: שתוק.

סאדאת: פנינו לשלום עם ישראל

פרשנו: עוד תכסים שקוף של השליט המצרי

מאפינת את שר-החוץ המצרי. יש להזהר מערמומיותו של סאדאת ולהקשיב לדברי פאהמי - מהם מנשבת הרוח האמיתית של כוונות המצרים. נאמין לפאהמי ולא לסאדאת. יותר נוח. יותר קל. יותר גרוע. וחשבתנו לסאדאת תהיה, את העלייה לא נב-טל! אנו מוכנים וטרוכים! צבאנו חזק יותר מאי-פעם!

ואת המילה "שלום" שמונה פעמים במשך הראיון. סביר ביותר להניח כי הראיון שהעניק סאדאת לרשת טלוויזיה מערבית, אין בו אלא נסיון ליצור דעת קהל אותה בארצות המערב, ע"י הצגת תדמית מתונה כלפי חוץ. ברור כי סאדאת חושב כפאהמי, אם כי אין בו אותה מידת יושר ש-

פרשנו מעיר כי העובדה שסאדאת הזכיר, בראיון טלוויזיה שנערך עמו, את נכונותו להכיר בישראל כבעוב-דה קיימת, וכי בכוונותו להמשיך ב-משא-ומתן - אין בה כדי לרמוז על שאיפותיו האמיתיות של השליט ה-מצרי. כמו כן אין ליחס חשיבות מיוחדת לכך שסאדאת הזכיר את ה-מילה "ישראל" חמש עשרה פעם,

קה כותרת:

יבוסל חינוך חובה חנים בכיתות י

משרד החינוך יגיש בק-רוב לכנסת הצעת חוק ל-ביסול חוק חינוך חובה ח-נס בכתה י. גם ביצוע הריפורמה בחינוך - יזאט. על כך מסר אתמול מנ-כ"ל משרד החינוך. אלעד פלד

(ידיעות 24.12.74)

ידיעה קטנה בעמוד פנימי למטה. כמו "נגב סנדר", או "מחר - מסונן חלקית". פשוט, בלי כתבים כותבים וצלמים מצלמים. גם את המוזיאון סוגרים בשקט. כשטילים עולים ביוקר - לא צריך מוזיאון. לא צריך חינוך חובה חנים לכיתה י. תשע שנים מספיקות בשביל לגדל חיילים טובים. כי סוד כוחנו - בעוצמתנו. הפיזית, כמובן.

חלום פרעה

פרעה שוכב במיטתו, ראשו על כר-זהב, פיז'מת-משי לגופו ועצומות עיניו.

בחלומו, שנים רזות - רק עצמות ועור, שבע שנים מצומקות חוזרות אל האור.

ובמקומן אט-אט עולות שבע שנים שמנות, וברישול, בצעד קל, הן לעברו פונות.

שבע שנים של חגיגות ושל טפיחות כתף. של אמונה שהמצב: "חביבי, עלא-כיי".

שנים שמנות - שפערים הם סך הכל מיטרד עליו כותבים בעיתונים, במוספי שבת.

שבע שנים של קבלני משרד בטחון. של מלונות על שפת הים ומבצרי בטון.

שנים שמנות... מקיץ פרעה ושתי עיניו הוזזות, שטוף-זיעה הוא משתולל: "רוצה שנים רזות!"

ב"ה

הסתדרות המזרחי העולמי

הננו להזמין לכנס המזרחי העולמי שיוערך אי"ה בניר-יורק בהשתתפות ה"ה

הרב ב. ברגמן

הרב ד"ר ט. רוזנבאום

הרב ד"ר י. רפאל

בתכנית:

ענייני הלכה

שיעור בארמית

דיני הברחת ממונות

עיונים במשנתו של הרב אל-קפואנא

שישה סידורי מישטרה

המשתתפים בכנס יחולקו לקבוצות-ידיון ויעברו הסברים מעשיים בסרנאות.

כיוון שנתרגש ובא משבר הדלק, נת-
כנסו חכמי חלם ופרנסיה לטכס עצה,
כיצד תוכל חלם לעמוד בפני ימות ה-
קרה הממששים ובאים, ודלק אין.

ישבו ודנו שבעה ימים ושבעה לילות
והחליטו החלטה ותיקנו תקנה וכתבוה
בפנקס לשעה ולדורות, וזה לשונה:

"כיוון שנמצאת חלם במשבר דלק יש
לחסוך בדלק!"

קם חקרון אחד והיקשה: "וחיסכון
מהו?"

התכנסו החכמים והפרנסים וישבו ו-
דנו שבעה ימים ושבעה לילות, ונמנו ו-
גמרו:

"כיוון שיש לחסוך בדלק, וטבען של
מכוניות שהן צורכות דלק — יבטלו מכו-
ניות".

היה שם רבם של חקרנים, תמה ושאל:

"היכי תמצו לבטל מכוניות, שהרי חיי-
שינו לביטול מצוות מנוחה בשבת. שכן
כל השבוע נוסעים במכוניות כדי לקיים
מצוות, "לא תיסעון" בשבת. ואם תבטל
מכוניות, כיצד יבדיל חלמאי בין חול ל-
מועד?"

קמטו החכמים מצחם, עיינו בספרים,
שקלו וטרו שבעה ימים ושבעה לילות
והחליטו: וכתבו החלטתם באותיות קידוש לבנה:

"כיוון שביטול מכוניות כמוהו כביטול
מצוות, "שמור וזכור", יש להתיר נסיו-
עם במכוניות בכל ימות השבוע, ותהא
המכונית שובת בשבת והחלמאים מקיי-
מים מצוות שמירת השבת".

לא נתקררה דעתו של אותו חקרון, עמד
ואמר:

"הרי בלאו הכי אין נוסעים בשבת
קודש, ומה הועילו חכמים בתקנתם?"

ישבו החכמים והפרנסים שבעה ימים
ושבעה לילות, שקלו ודנו והחליטו:
"יסעו החלמאים בשבת האחת, ובשבת ה-
אחרת ישבותו".

שאלם נכדו של אותו חקרון:

"וחיסכון בדלק היכן הוא?"

טרחו ונתכנסו שוב חכמי חלם ופרנ-
סיה ודנו שבעה ימים ושבעה לילות ו-
פסקו פסוקם:

"לא יכנסו החלמאים אל תוך העיר
במכוניותיהם, יום בשבוע, לפי שרבה ה-
צמיפות בתוככי העיר".

היה שם נינם של חקרנים, פתח ושאל:

"מה עניין שמיטה אצל הר סיני?"

ושבו נתכנסו פרנסי העדה וחכמיה ו-
משה קול וישבו ודנו וטיכסו עצה שמו-
נה ימים ושמונה לילות, לא אכלו ולא
שתו, רק חשבו וחשבו, והחליטו:

"כיוון שנמצאת חלם במשבר דלק יש
לחסוך בדלק. כיוון שטבעה של מכונית
שהיא צורכת דלק, יש לבטל מכוניות.

כיוון שביטול מכוניות כמוהו כביטול מצ-
וות, "שמור וזכור" יש להתיר נסיעת מכו-
נית כל השבוע פרט לשבת. כיוון שבשבת
לא נוסעים בלאו הכי, ויש לחסוך בדלק,

ישבתו בשבת האחת ויסעו בשבת ה-
אחרת. וכדי להגדיל החיסכון לא יכניסו
החלמאים רכבם אל תוך עירם יום ב-

שבוע, ושלא ימנעו מחלמאי להכניס רכבו
אל תוך עירו — תבואנה מפלסות העיריה
ותפזרנה שלג על פני הכבישים עם לילה,
ומשיבוא הבוקר לא תוכלנה המכוניות
לצאת ולבוא".

והכתבו התקנות הללו באותיות מאירות
עיניים וקבעו הטבלה על מפתח בית ה-
כנסת לשעה ולדורות. וקראו שלוש פע-
מים:

"אין כחלמאים חכמים בני-חכמים!"

פרס 200 הארץ למנהל העבודה המצטיין:

בהנהלה - הגאולה

לאור העובדה שמבצעי "העובד המצטיין" למיניהם — הנערכים בימים אלה — פונים אל
העובדים החרוצים, המסורים והיעילים, קינן בליבנו החשש כי על פי קריטריונים אלה יפול הפרס
בידי של אחד מערביי השטחים הפועלים בארצנו.

קנה המידה המעוות הדורש התמדה בעבודה, אי-העדרות, תפוקה ופריון, מצביע בפירוש על
מגמה זו.

כדי למנוע את הפרס היקר (בסך רבבות לירות) מלנפול בידי זרים ועויינים, אנו מכריזים
על פרס "מנהל העבודה המצטיין", שיוענק ע"י ד"ר מלכיאל זוארץ ז"ל למשגיח על הפועלים
החרוצים ביותר.

מנהל-עבודה!

ראיס!

קבלן-משנה!

אנו יכולים לעשות

לחיזוק המדינה, בלא

שנתבעים מאיתנו

מאמצים עילאיים

ומבלי שנידרש

לעשות את

הבלתי-אפשרי.

המטרה היא בהישגידנו.

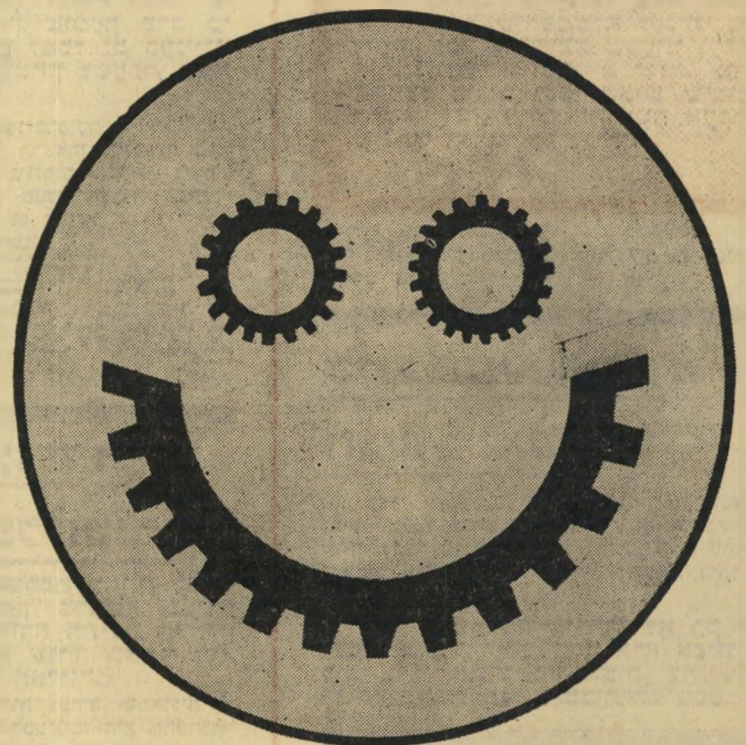
כל שעלינו לעשות הוא

— למלא באמונה

ובמסירות את תפקידנו

— כל אחד בתחומו

ובניהול קבוצתו.

למי ברכה. למי תודה - למנהל העבודה

למי מותר לשבות

לעובדי "אל-על" אסור לשבות כי עליהם האחריות לתנועה הא-
ווירית בימי-חירום אלה.

גם לימאים, לנתבים ולעובדי-התפעול אסור לשבות, כי הם גור-
מים נזק עצום למאזן המסחרי שלנו.

לעובדי חברת-החשמל, המים, הגאז, למחלקי-הסולר, לדוורים,
לעובדי הניקיון ולפועלי הקרן הקיימת אסור לשבות במצבנו הביט-
חוני החמור.

לנהגי המוניות, האוטובוסים, לעובדי המדינה והעיריה, לטכנאי
הרדיו ולקרייני הטלוויזיה אסור לשבות, שעה שכל אויבינו קמים
עלינו.

לרופאים ולאחיות בוודאי שאסור לשבות, בימים טרופים שכאלה.

גם למורים אסור לשבות, כי הילדים יתרוצצו בבית.

למי מותר לשבות?

למישהו קטן, עצמאי, בעל מקצוע לא חיוני, לא ביטחוני, שאינו
מעסיק אף אחד ואינו מועסק על-ידי איש.

בקיצור, הכוונה לכותב טורים אלה.
ובכן, כותב טורים אלה מכריז על שבתה, בעיצומה של תקופה
הרת-גורל זו, לכבוד כל אלה שאסור להם.

יש ברירה.

בעבודתכם
נוחנו

חץ החדה להתעניין בו, וצפויים הרים לי מימצאיו וגילוייו גם בחו"ל.

בינתיים הוסיף נאדל ניסוח חדש לדו"ח שלו, שהוגש למוכ"ל ההסתדרות ירוחם משל. בין השאר מגלה הניסוח כי שילטונות מס'הכנסה העריכו, בשנת המס 1971/72, את הכנסותיהם הממוצעות של העצמאיים בענפים שונים כדלקמן: חקלאיים עצמאיים על-פי הכנסה ממוצעת של 330 ל"י לחודש; חרשתנים עצמאיים לפי 820 ל"י לחודש; תעשייני הלבשה לפי 670 ל"י לחודש; בעלי-משאיות לפי

סמנכ"ל משרד-החץ. הוא יגויס כנראה מחדש לי שירות המדינה, כדי לקבל על עצמו את ריכוז ההס' ברה הישראלית בארצות-הברית, תפקיד שבו רצה אלוף (מיל.) חיים הרצוג.

דובר משרד-החץ

לשעבר - לג'מאיקה?

למי שהיה דובר משרד-החץ בתקופתו של אבא אבן, גדעון שגיא, שהוחלף בראשית החודש על-ידי שר-החץ יגאל אלון (שמינה במקומו את בנימין נבון כדובר המשרד), הוצע לכהן בתפקיד שגריר ישראל בג'מאיקה.

עדיין לא ברור אם שגיא יסכים לקבל את התפקיד, שכן הוא רואה במינוי זה הורדה במעמד וזדרגה.

דובר משרד-הביטחון

בשירות דיין

דובר משרד-הביטחון, נפתלי לביא, שי- אותו ירש שר-הביטחון שיממון פרס מ- קודמו לתפקיד, ממשיך למפל גם בענייניו הציבוריים של שר-הביטחון לשעבר, משה דיין.

כך, למשל, נכח לביא באוניברסיטת בראזיל בעת שדיין עמד לשאת שם את הרצאתו, שנמנעה בשל הפגנת ההורים השכולים. ביומנתו הודלפו לעיתון גים ידיעות כאילו עובדת משרד-העבודה, נתיבה בן-יהודה, שבאה להזהרות עם הפגנת הורים השכור לים, נמנתה עם מארגני ההפגנה.

בינתיים העניש דיין עצמו את "ידי- עות אחרונות", שפירסם דיווח מוא על מה שאירע בהפגנה. דיין מסר את תמוזי ה- הרצאה, שעמד לשאת, לפירסום לעיתון ה- מתחרה, "מעריב", שדיווחו על ההפגנה היה צנוע ומאופק.

ז"סקאר, הידידה

והבעייה הפלסטינית

צמרת העיתונות בצרפת טוענת כי ה- נשיא ז'וספארד'אסמאן מושפע בצורה מוחלטת בשאלות המיזרח התיכון מידידה אינטימית, עימה הוא שוהה כאשר הוא נעלם בזילות מארמון האליזה.

הידידה היא צלמת-עיתונות צעירה, שמאלנית בר יותר בדעותיה ואוהדת הפלסטינים. היא התפרסמה בעולם לפני כמה חודשים, כאשר נפלה בשבי הוויאטי קונג יחד עם עיתונאי של ניוהויק.

ז'וסקאר בילה עימה גם את ליל מניין הקולות, ולדברי העיתונות הוא קשור אליה ביותר.

מזניחים את גרמניה

בעוד גרמניה המערבית הופכת להיות המעצמה הכלכלית והפוליטית הראשונה באירופה, ממשיך משרד-החץ הישראלי לחשוב כי צרפת חשובה יור- תר. הדבר מתבטא במישלחת ישראלית ענקית בצר- פת, שנשארה ללא שינוי מאז ימי ברית ישראל-צרפת לפני מלחמת ששת-הימים. מאות ישראלים שוהים בצרפת בתפקידים שונים, רובם חסרי כל מעש ותוע- סוקה.

לעומת זאת מונה הנציגות הישראלית כולה (כולל מישלחת הביטחון) בגרמניה המערבית כ-30 איש, מיספר זעום ביותר לעומת הנחץ. עמדה דומה מת- בטאת גם ביהם העיתונות.

דו"ח נאדל יופץ

בין ועדי העובדים

הדו"ח של העיתונאי ברוך נאדל על עיוותי מס'הכנסה בישראל, יופץ בימים הקרובים במאות עותקים בין ועדיהעובדי דים הגדולים במדינה, כדי שהעובדים הי- שבררים יפעילו לחצים, במגמה להקטין את שיעוריהם על השכרים ולהגביר את נכיותיהם מהעצמאיים. גם ועדת-הכלכלה של הכנסת עומדת, ככז הנראה, לדון כי דו"ח בימים הקרובים, אחרי שעתונות-ה-

תשקיף

אלמוגי רוצה

לחזור לממשלה

לא מן הנמנע כי ראש עיריית חיפה, יוסף אלמוגי, יצורף לממשלתו של יצחק רבין.

אלמוגי עצמו חותר בכיוון זה. אחרי שנוכח ל- דעת כי תוכניות העשייה שלו בחיפה, אותן תכנן עם כניסתו לתפקיד, אינן יכולות לצאת אל הפועל בשל המצב הכלכלי החמור. בשיחות פרטיות הביע מי שהיה פעם ראש פלוגת-האגרוף של חיפה את אכזבתו מהתפרצויותיהם של אנשי אגרוף מתפרעים כלפיו.

גם אנשי הגוש התל-אביבי רוצים לקרב מחדש את אלמוגי לקו הגוש, והם עשויים ללחוץ על רבין לצרפו לממשלה. על רקע זה יש לראות את הפגישה שנקבעה בין רבין לאלמוגי. אלמוגי עשוי לקבל את התיק הפנוי בממשלה — תיק התיקשורת.

בתי-הזיקוק יצילו

את כספם

בהנהלת בתי-הזיקוק של חיפה ואש- דוד שוררת אופטימיות ביחס לגורל כספי המיפיע שהופקדו עדידי מיכאל צור בחבי- רות הוואדזיות של מיכאל רוננבאום.

מיפסטי החברה הגיעו למסקנה כי מעמדם של כספי בתי-הזיקוק שונה מכספי החברה לישראל ר- צי"ם, שכן לגביהם פעל מיכאל צור מבלי שתהיה לו סמכות חוקית להעברת הכסף. מאחר שכספי בתי- הזיקוק הועברו לחברות של רוננבאום באמצעות גור- רם שלישי, מקוים בהנהלת בתי-הזיקוק שיתן יתיה לתבוע את הכסף חזרה מאותם גורמים.

משה ביתן - נציב

ההסברה בארה"ב

מנכ"ל חברת הנפט "פז", משה ביתן, עשוי להתמנות כנציב ההסברה של ממי- שלת ישראל בווישנגטון.

ביתן, חבר קיבוץ כפר-רמון, לשעבר ומי שהיה הנציג המדיני הראשון של ההסתדרות בארצות-ה- ברית בתחילת שנות החמישים, כיהן עד 1970 כי

קציני-משטרה

נחקרו

במכונת-אמת

מיכאל צור לא נחקר עדיין כמכונ- נתיאמת, אך חקרו הגיעו אליה. סגני-נציב בנימין זגל, ראש המדור ל- חקירות-הונאה במטה הארצי, ורבי- פקר נורמן פייט, ועוד שני אנשי-מש- טרה, נחקרו בשבוע שעבר במכונת האמת, דבר שאין לו תקדים. הקצין הבכיר וחבריו עוסקים בחי- קירות הכלכליות הקשורות בפרשת "החברה הישראל" ופרשות אחרות. הם הועמדו בבדיקת הפוליגרף, בפקו- דת המפכ"ל, כדי לגלות מי הרדיף ל- עיתונות את הידיעה על תשלום 404 אלף דולר למי שתיוור בין משקיעי- גרמניים לבין "החברה הישראלית".

ימונה

יועץ

למודיעין

לראש-הממשלה

עד סוף חודש ינואר צפוי מינוי של יועץ ראש-הממשלה לענייני מור- דיעה, כפי שהמונח השעונו וועדת- אנרגיה בדו"ח הכניסו שנה. פרם התכנן מיכאל רוננבאום, שומות התפקיד זה, אולם ההחלטה העקרו- נית על מינוי כבר נפלה.

730 ל"י בחודש בממוצע, וסיטונאים לפי 1060 ל"י לחודש בממוצע.

כתבי-האישום לא

הגיע לנאשם

הידיעה שפורסמה השבוע באחד מעיתוני-הערב, כאילו הועמד אברשה אהרונסון לדין באשמת הצעת שוחד לחבר מועצת עיריית בתי-ים, משה עוזר, כדי שיעבור מטענת הליכוד לסיעת המערך, היתה מוק- דמת.

בעת שפורסמה הידיעה לא רק שאח- רונסון טרם הועמד לדין, אלא אפילו טרם קיבל לידיו את כתבי-האישום, שהגישה נגד- לו פרקליטות המחוז בבית-המישפט.

בעיות ליוסף הרמלין

ועדת-הכספים של הכנסת סירבה לא- שר את הצעת האוצר להגדיל את הון חבי- רת, "מקורות בינוי ופיתוח", שמנהלה הוא מפקד הש"ב לשעבר, יוסף הרמלין.

מקורות בינוי ופיתוח היא חברה בת של מקורות. מקורות שייכת בחלקים שווים לממשלת ישראל, ל- סוכנות היהודית ולהסתדרות העובדים. עתה מציע האוצר להעביר סכום ניכר למקורות בינוי ופיתוח כהגדלת הון, דרך חברת-האם מקורות.

חברי ועדת-הכספים טוענים, כי הגדלת הון מקו- רות בינוי באמצעות חברת-האם תשמוך על היחס הקיים של השליטה בחברה בין שלושת הבעלים, בעוד שרק ממשלת ישראל מגדילה עכשיו את ההון. יוצא כי הממשלה תשקיע כ-90% מהון מקורות בינוי ופיתוח, ותחזיק רק בשליש זכויות-ההצבעה. חברי וועדת הכספים מציעים שהממשלה תגדיל את הון החברה ישירות, ולא דרך חברת-האם, וכך תקבל זכויות-שליטה בהתאם להון שהיא משקיעה.

תפקיד חדש ליהב

דוברו של ראש-עיריית ירושלים, יונה יהב, מי שהיה מועמדו של ראש עיריית- חיפה יוסף אלמוגי לניהול חברת-הפירסום העירונית שאותה רצה אלמוגי להקים בי- חיפה, עומד לקבל תפקיד אחר בחיפה.

בעיקבות איומים, הן מצד אנשי קואליציה והן מצד אנשי האופוזיציה בחיפה, כי יחוללו שערורייה אם אומנם יקים אלמוגי את חברת הפירסום שלו, נשאר בזמנו יהב בירושלים. בינתיים הציע לו אלמור- גי להיות מנהלה של אפתח, אגודת פיתוח תיירות חיפה, אשר רוב המניות שלה הן בידי העירייה.

בנק הפועלים

בניו-יורק

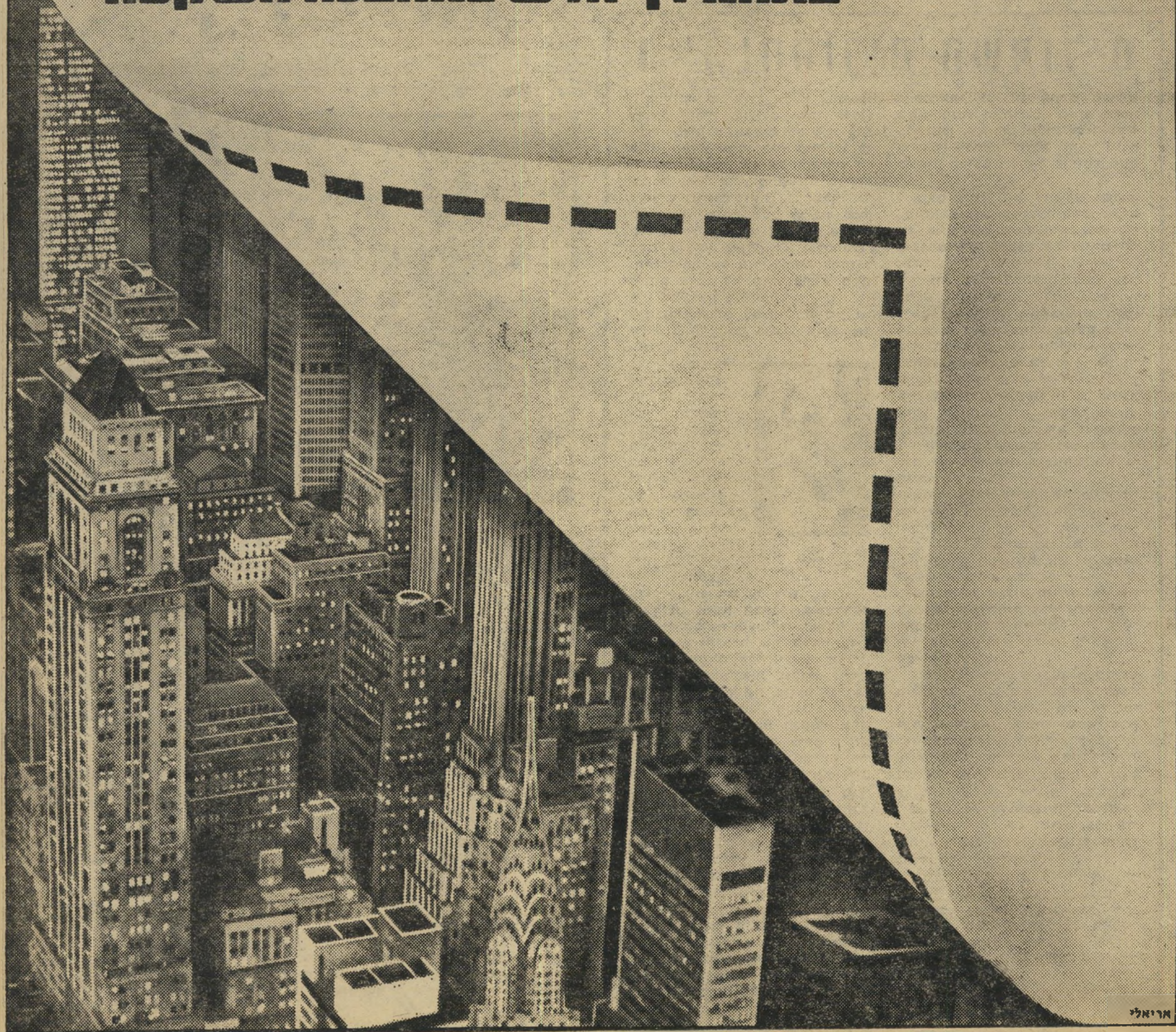
בימים אלה נוסף בניו-יורק סניף חדש לרשת הבינלאומית של הסניפים והנציגויות של בנק הפועלים.

הסניף החדש ברוקפלר פלזה, מנהטן, נועד לסייע לך בקשריך העסקיים והמסחריים עם ארצות הברית ולהביא את הבית אליר לניו-יורק, כאשר אתה שוהה שם מסיבה כל שהיא.

הסניף האמריקאי שלנו מהווה לא רק דף חדש במהפכה השקטה. הוא פותח פרק חדש בהתרחבותו הבינלאומית של הבנק.

כתובת: 10. ROCKEFELLER PLAZA, N.Y. 10020, NEW YORK, TEL. 3979650.

פתחנו דף חדש במהפכה השקטה

סקיפ מוצנע

למה התכוונתם כשכינו את הפגנת ההורים השכולים בגד דיין בשם "וטרלו בבר-אילן"? האם התכוונתם לגשר וטרלו מעל התמזה בלונדון. שנבנה ב-1809 ונהרס ב-1938? או שמא היתה כוונתם לקרב וטרלו, שבו הובס נאפוליאון ב-1815? גם לתבוסת נאפוליאון וגם להריסת גשר וטרלו לו אין דימיון למה שאירע לדיין בבר-אילן.

אבל אם הרצאותיו של דיין בבר-אילן מוכיחות את נכונותו של נאפוליאון לתור מגלותו באי אלבה, ואת תבוסתו הסופית אחרי זה בוטרלו, ייתכן שצדקתם. מנשה הראל, חיפה

מי באמת הפגין?

ההפגנה נגד דיין באוניברסיטת ברא-אילן, לא רק שלא הוסיפה כבוד להורים השכולים שהשתתפו בהפגנה, אלא גרמה לנוק מוסרי לכל הורה שכול באשר הוא. עליידי כך שהוריה ממשקלו וערכו של המושג "הר" רה שכול" בעיני הציבור הרחב.

הנה הוכח שגוף ואישים שאין להם כל קשר עם שכול עמדו מאחורי ההפגנה. תמכו או השתתפו בה בפועל. ההפגנה נשאה אופי אישי מובהק, ומשתתפיה התחמקו מממן חשובה לעניין. כאשר נשאלו מדוע אינם מפגינים נגד השר בר-לב, למשל.

והמור ביותר היה להיווכח, שבהפגנה זו השתתפו גם הורים שכולים... מילחמת ששת הימים.

דריה אזולאי, קריית-אנון

לפעמים קשה להבין את שיקולי מערכת העולם הזה. בגליון 1947 פירסמתם כתבה על התהוותו של ראש-הממשלה יצחק רבין, דבר שהוא ללא ספק סקופ ממש, אולם הצנעתם זאת ברשימה של פחות מעמוד, ואפילו לא ציינתם זאת בשער.

בכלל, נראה לי שהיחס שלכם אל ראש-הממשלה הנוכחי הוא קצת מתון מדי. האם צריך לקרוא לראש-הממשלה גולדה מאיר, כדי שהעולם הזה יתייחס אליו ללא מורא וללא משואפנים?

מנשה גיר, ירושלים.

מכה

מתחת להגורה

כתבתם על הפגנת ההורים השכולים נגד משה דיין (העולם הזה 1947) היתה נבזית. את התיאור האובייקטיבי-כביכול שלכם על מה שאירע באוניברסיטת בר-אילן קילקל סופה של הכתבה, בה צויין כי דיין הלך לסעוד במסעדה הסינית. זכותו של דיין היא לסעוד היכן שהוא רוצה, אפילו אחרי הפגנה נגדו, ואין שום קשר בין מינהגיה האכילה שלו למה שאירע בהפגנה. זאת היתה פשוט מכה מתחת להגורה.

יעד ביתן, תל-אביב

בנפול אויבך אל תשמח — ובהיכשלו אל יגל ליבך!

דורי הדמן, רמת-גן

"העולם הזה", שבועון החרשות הישראלי • המערכת והמינהל: תל-אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 243386-03. תאריך: 136 • מען מברקי: "עולמפרם" • מורפס ב"רפוס "הדר" בע"מ, תל-אביב, רחוב בן-אביגדור • הפצה: "גד" בע"מ • חלפות: "ציקוגרפיה כספי בע"מ" • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

ההיסטוריה של העיתונות הישראלית, כמכיר שיר לחשיפתה, לגילוייה ולהקעתה של השחיתות — אחד מייסודיה של עיתונות חופשית בכל מדינה דמוקרטית — מתחילה למעשה בשנת 1955, כאשר החל העולם הזה מפרסם את סדרת-הכתבות שלו על

"הגאנגסטריזם בעיריית חיפה". במשך כארבעה חודשים, שבוע אחרי שבוע, חשף העולם הזה פרשיות שחיתות וטירור, שאיינו את שלטונו של ראש-העיר אבא חושי בעיר. המושג "חשיטטאן", שהביקו סדרת גילויים זו לחיפה דאז, היה במשך שנים שם נרדף, בפי כל, לעיר-הכרמל.

היתה זו הפעם הראשונה בה יצא עיתון ישראלי למאבק ממושך, במטרה לקעקע את אחד ממוקדי השחיתות בארץ. סדרת-הכתבות זו, שבמהלכה הופעל טירור נגד מערכת העולם הזה, פצצות הונחו במישרדי המערכת ובדפוס העיתון, ומכירת העיתון בחיפה נאסרה על פי צו מפי הבוסים של חשיטטאן, היתה מיפנה גם בדרכו של העולם הזה. המילחמה בשחיתות הפכה מאז אחת ממשמיות העיקריות של עיתון זה. במקביל הפך העולם הזה אויב מיסר 1 של הכת המפא"ית שהתבצרה אז בשלטון, וניתנו ההיתרים לשימוש באמצעים ממלכתיים לשם חיסולו.

חשיטטאן התמוטטה, פני המישטר במדינה השתנו, והעולם הזה ממשיך להופיע, כאלף ושלשים גיליונות של העולם הזה ראו אור במרוצת 19 השנים שחלפו מאז

נאדל בבית-המישטט בחיפה (1955)

מאבק מתמשך

הוכרזה מילחמת-החרמה על השבועון המסויים. גם העיתונות הישראלית השתנתה ואימצה לעצמה תכונות של עיתונות לוחמת, שהיו בשעתו נחלתו הבלעדית של העולם הזה. המילחמה בשחיתות, בעיוותים ובעולות של המימשל קיבלה לגיטימציה.

והנה, בשבוע שעבר נדמה היה כאילו דבר לא השתנה. שבועיים אחרי שתוכר סורי על מסי-הכנסה ששלח חבר מערכת ידיעות אחרונות, ברוך נאדל, למזכ"ל ההסדרות הסעיר חוגים רחבים במשך ובצמרת המדינה, היינו העיתון היחיד ששבר את קשר-השתיקה סביב מיסמך מרעיש זה (העולם הזה 1947).

היה זה רק סימלי שהאיש שחיבר במשך תקופת עבודה ממושכת את המחקר על "המליארדים השחורים" המועלמים מסי-הכנסה בעזרת הממשלה, היה אותו אדם שעמד לפני 19 שנה מאחורי סדרת הגילויים על הגאנגסטריזם בחשיטטאן.

ברוך נאדל (שם מישפחתו העברי הוא אורן) הוא בן למישפחת פועלים, איש לח" בתקופת המאבק נגד השלטון הבריטי, שהיה בין עורקי עיתון-הערב מירבן שהוציא יוצאי לח" כאשר עלו מן המחנות. נאדל, שצה"ל סירב לגייסו, ושהיה בין העצורים בפרשת רצח הרוזן ברנאדוט, הגיע ב-1955 למערכת העולם הזה מתוך מטרה לטפל בפרשיות שחיתות שכיסמו בגוף המדינה. את החקירה על חשיטטאן ביצע משך תקופה ממושכת לבדו, תוך איומים על חייו כשהוא מופיע, לפגישות החשאיות עם המורעים בחיפה, כשאקדח טעון בידו. תוך כדי פירסום הסדרה אף נעצר בידי המישטר. בעיקבות תלונה של מהנדס-העירייה דאז, יוסף כהן.

בתקופה שחלפה מאז הסעירה סדרת הגילויים שלו את הארץ, ניסה נאדל את מזלו כפירסומאי. חזר לעיתונות כחבר מערכת ידיעות אחרונות. כמה ממאבקיו הציבוריים בעיתון זה הפכו אותו (עליפי הסקרים שביצע בשעתו ידיעות אחרונות) חברי המערכת הפופולרי ביותר בין קוראי הצהרון.

אלא שפירסומו של עמדתו הדימוי שלו כעיתונאי לוחם לא עמדו לו בשעת מיבחו. גם עיתונו של נאדל בחר להתעלם מהמחקר הסנסציוני שלו על מסי-הכנסה. קשרי השתיקה וההשתקה נשבר רק כאשר הגיע עותק אחד ממחקרו של נאדל אלינו.

שתי פרשיות אלה, שהתרחשו בהפרש של 19 שנים, די בהן כדי להצביע על התפסיד החינוכי שממלא העולם הזה בגוף העיתונות הישראלית, כאז כן עתה.

דיין וההורים השתולים

שוחחתי עם זוג הורים שכולים מהמילחמה האחרונה, לאחר חרפת "בר-אילן". הורים אלה, הוא סקיד בחברה ציבורית גדולה והיא מורה בתיכון, מעולם לא היו מחסידיו משה דיין.

אולם חיום הם רותחים מועם. "קומץ אנשים שהפנינו בשם זיכרם של בנינו נגד משה דיין פגעו רק בדבר אחד: בזיכרם של בניהם וב-נינו".

לדעתי צריך להתעלם, לשם כבוד דם של הנופלים ולא לשם כבוד הוריהם הצעקניים מהשמועות, חלקן מבוססות וחלקן שאינן מבוססות, על חיד המארגן של ההפגנה. כדאי לדחות, אפילו אם זה נכון, את הדיעות שחבר-כנסת צעיר מתמערך היה המארגן, שלכסיקונאית כושלת היתה בין המפגינים, ואפילו את ה"הוכחות שחלק מההורים המפגינים היו ידועים בטינתם הפוליטית והאיי שית נגד דיין עוד כשבניהם היו ב"חיים.

אולם גם אם נחשוב שההפגנה הייתה מתוך כאב בלבד, שהקריאות, שהזכירו הפגנה מאורגנת בחוצות קא-היר, היו ממש מחלג, גם אז יש להוקיע את המפגינים, אם לא לנקוט באמצעים ממש. נגדם.

במילחמות נופלים חיילים. בין אם מנצחים במילחמות ובין אם מפסידים בהן, נופלים חיילים. חיילים ש"היו להם הורים, נשים ומישפחות, שכולם כואבים.

משה דיין ניצח על למעלה משלוש מילחמות. מילחמת "קדש", שבה היה רמטכ"ל והביא לניצחון חד ומהי. מילחמת מלחמת ששת-הימים, שבה היה שר-הביטחון והצליח, לאחר ש"שניה הרבה מתוכניות המטכ"ל וור"מס את מורל העם, להביא לניצחון עצום, ואדריכל מלחמת יום-הכיפורים, אשר היתה הניצחון הצבאי הי"גדול ביותר של עם ישראל בכל דורותיו, ואולי הניצחון הגדול ביותר בהיסטוריה הצבאית.

בפרצופו של אותו משה דיין, הי"אחראי אישית למיספר הנופלים קטן שלנו בכל אותן מילחמות, ירקו הורים-שכולים-מוסטים, וכל משנאי של דיין חגגו.

יוסי ינאי, תל-אביב

● יוסי ינאי הוא חבר מערכת הי"עולם הזה.

דיין

במאמרו של אורי אבנרי, "תנו לו לדבר" (הגדון, "העולם הזה" 1947) ניכרה מוצקתו הנפשית של עורך, "ה"עולם הזה", מחד, היה ברור לו כי ההפגנה ההיסטרית של ההורים השכולים ושל ההורים שאינם כלי-כך שכולים באוניברסיטת "בר-אילן" נגד משה דיין, היתה סמל לאיבוד כבוד האדם ולעירוב דם יקר של נופלים בסחי פוליטי. מאידך לא יכלה מכר-נתי-הכתיבה של אורי אבנרי להתרגל לכתוב אף מילה אחת בזכות משה דיין או בגנות מתקיפיו.

אבנרי הצליח למצוא את מה ש"נראה באופן טכני כשביל הזהב, אך לאמיתות של ד" בר היה סטייה מוחלטת מדע"תו של אבנרי, כפי שהתבטאה בכותרת המאמר. אבנרי יצא בשתי שורות בתחילת המאמר ובשתיים אחרות בסופו, להגות חופשי הביטוי של דיין, ובכל ירי-עתו בהתקפה אבנרית טיפוסית על דיין. כך גם היתה הכתבה, שהשתרעה על פני שלושה מעמודי "העולם הזה", אשר תיארה את מעשה "בר-אילן" ("וטרלו בבר-אילן"). כביכול, רפורטאז' עיתונאית סוקרת. לאמיתות של דבר, הסתה פרועה נגד ה"איש הציוניסטי שבין ההורים השכוי"ש רואינו בהרחבה ותיאור, בעד-רת העיתונאי, בצבעים בוהקים את אסון בניהם הנופלים. אותו זוג הור"רים, שבא, ביומנתו, לעודד את דיין, וזוגות הורים שכולים אחרים, בעלי אותן זכויות שכול, אם יש כאלה בכלל, שהביעו את תמיכתם בשר-הביטחון לשעבר, נעלמו מהכתבה. אי-אפשר להבין לרוחם של ההור"רים השכולים. קשה לכתוב זאת, אך לס יש לשאול מהן זכויותיהם על פני הור"י לוחמים נכים, או על פני לוחמים שיצאו שכולים מהמילחמה. מה זכויותיהם של הור"י השכול ממילחמת יום הכיפורים לעומת אלה של שר מלחמות ישראל? האם אבדם גדול יותר, האם מיספרם גדול יותר?

מכתבים

השר לא השפיע

הצטרפתי מאד לקרוא את הכתבה המ-
סולפת שלכם אודותי (העולם הזה 1946).
לדעתי, העובדה שאני בתו של שר לא
היתה צריכה להשפיע על שיפוטכם בענייני
לזכות או לחובה.

בתוך תיקווה ליחס הוגן מצידכם, אבקש
לפרסם את העובדות הבאות:

1. למישרתי הנוכחית במחלקת החדשות
נתמניתי על-ידי רכז מערכת החדשות דאז
אלי ניסן, אחרי ארבע שנות עבודה בטל-
וויזיה, ואני נחשבת עובדת מסורה ומנוסה.
2. אבי, שריהעבודה משה ברעם, לא
התערב מעולם בעניין זה, לא שוחח עם

עובדת בר-עלי
מחאה על הסילוף

מר יצחק ליבני, ולא הזמין את דן שילון
לשום אירוע שהוא עורך.
3. הוא האמור גם באחי עוזי ברעם,
שלא שוחח כלל עם דן שילון וגם לא ניסה
להזמין לשום פגישה עימו.
נכון, שמר שילון ביקש להחליף אותי
בעובדת שהביא עימו ושאני נלחמת על
זכותי להמשיך בתפקיד שבו אני עובדת
כבר יותר משנה (לא ידוע לי שנכשלת
בו), ואני זוכה בתמיכת ועדהעובדים.
זהו מאבק מיקצועי רגיל ולגיטימי, שרק
עובדת היותי בתו של שריהעבודה הפכה
אותו למוקד לפירסום מסולף וזדוני.
אני, למען ההגנות, לא מוכנה לפרסם
בעיתון את מניעיו האישיים ולא המיקצור
עיים של מר שילון, כי הוא מעולם לא
עבד עימי והוא מונחה ע"י מניעים לא
רלוונטיים לעבודתי.

דרורה בר-עלי, ירושלים

כיצד נכנס אייבי?

בהעולם הזה 1945 ראיתי תירגום הכותרת
הראשית של אל-נאהר בעברית: "הישראלי
אייבי נתן הגיע לנמלנו — ונכנס".
לדעתי יש כאן טעות, והתירגום צריך
להיות: "הישראלי אייבי נתן, שמנעו כני-
סתו בדרך הים, נכנס בדרך האוויר".
גיל רגלי, גבעתיים

● הקורא דגני צודק.

ברן הציג את המצב

כאשר שמעתי, בצערי ה-8 באוקטובר:
"שתי חטיבות הדפו את המצרים וחצו את
התעלה מערב!" — שמועה שעברה
ונישאה בכל הארץ, לא האמנתי! היה לי
ברור, שבלי שינויים טאקטיים וטכניים
בגייסות-השיריון ובחי"ר — לא יתגברו
על הבעיות המפתיעות שהציב הצבא הר-
מצרי התוקף בפני גייסות-השיריון.

ולכן — בדקה ובחינה נהירה של שיטות
האויב היא האתגר המרכזי — לא לשבור
את הראש בכל הכוח אל הקיר! אילו נהג
ברן (העולם הזה 1945) באותו יום כפי
שהמליצו וממליצים גם חיים — לא הית
נשאר אפילו אותו כוח-שיריון כדי לצלוח
את התעלה מערבה 10 ימים מאוחר יותר.
וכל השוואה עם הצליחה, והפיקוד עליה
יותר מאוחר, איננה במקומה. התנאים,
הנסיבות ובעיקר המידע, הטכניקה, הטאק-
טיקה והשיקולים היו שונים ומותאמים
לנסיבות — מה שלא היו ב-8 באוקטובר.
כאשר הבחין ברן את שקרה למג"ד יגורי
ולשיריוניו, הבין — בשיכלו הצבאי המו-
היר! — שכאן, בשטח הזה ובנחומים האלה,
אין מה לבצע. והוא ניתק מגע — מיורחה.
זה היה הדבר הטוב והיעיל ביותר שאפשר
(המשך בעמוד 9)

**אתה צודק,
אם אתה חושב פעמיים
לפני שאתה טס בימים אלה לחו"ל.
אבל אם אתה כבר טס -
אתה ראוי
לתמורה הטובה ביותר לכספך.**

חברת התעופה של שווייץ **SWISSAIR**

בגד לידאל כדור

תעריפון המנויים של העולם הזה

החל מ-1.12.1974

ל-1/2 שנה		לשנה בלירות	
מחיר הוצאות מעיתון משלוח	מחיר הוצאות מעיתון משלוח	מחיר הוצאות מעיתון משלוח	מחיר הוצאות מעיתון משלוח
84 + 8 = 92	164 + 16 = 180	84 + 16 = 100	164 + 32 = 196
דמי המנוי בארץ		דמי המנוי לארצות חוץ בדואר אוויר	
לכל ארצות תבל בדואר רגיל		לכל ארצות אירופה ואיראן לקפריסין לארה"ב ולקנדה לאוגנדה, טנזניה, אתיופיה, גאנה, קניה, ניגריה, חוף השנהב, תאילנד למקסיקו לדרום-אפריקה, זמביה, רודזיה, ונצואלה, ברזיל, ארגנטינה, קולומביה פרו ויפאן	
84 + 36 = 120	164 + 70 = 234	84 + 29 = 113	164 + 56 = 220
84 + 62 = 146	164 + 120 = 284	84 + 58 = 142	164 + 112 = 276
84 + 60 = 144	164 + 117 = 281	84 + 80 = 164	164 + 156 = 320
84 + 102 = 186	164 + 200 = 364		

עבשיו במיוחד כדאי לחסוך בתכנית צמודה למדד יוקר המחיה

כח
10000

הצמדה למדד.
10% מענק.

המענק נושא
ריבית והפרשי
הצמדה למדד.

המענק,
הריבית
והפרשי
ההצמדה
פטורים ממס.

ועוד מבחר
תכניות חסכון
צמודות למדד
יוקר המחיה.

בדבר פרטים נוספים פנה
אל הסניף הקרוב של בנק לאומי,
בנק אגוד לישראל,
בנק קופת-עם לישראל
ובנק ערבי-ישראלי

בנק לאומי
לישראל בע"מ
הבנק הצועד עם הזמן

(המשך מעמוד 7)

היה להעלות על הדעת בנסיבות ובתנאים ההם.

מכאן שהציל, בפקודתו, מאות שיריונים משמד ודאי. גם כך הושמדו, לפי דיווחים רישמיים, קרוב ל-200 טנקים עד אז. 200 נוספים היו מביאים שואה מוחלטת על כל סיקוד הדרום. ברן, כמפקד-אוגדה ביום ההוא ובתנאים ההם, ממש הציל בשיקוליו ובפקודתיו את חזית הדרום כולה.

עמי ליבנה, ע"ה, חרוד מאוחד לורד לא יהודי

במדור אנשים (העולם הזה 1945) טענתם שהשחקן ג'ק לורד, מהסידרה הטלוויזיונית הוואי חמש-אפס הוא יהודי. לפי ידיעות ממקור ראשון, שמישפחתו של האדון

ג'ק לורד
לא יהודי

הנ"ל הוא רייאן, ומישפחתו חיה עד היום במחוז לימריק שבפובליקה האירית. שמישפחתו הנ"ל הוא נפוץ בכל אירי-לנד, במיוחד במחוזות קלאר, לימריק ו-טיפרארי.

אברהם קופל, אנטוורפן, בלגיה
מיקרה מוזעזע

באתי להודות עם הפגנת ההורים השכיר לים בבר-אילן. אני רוצה להביא כאן מיקרה מוזעזע שבו נתקלתי בהפגנה. עמדתי והקשבתי לשיח בין הורים שכיר לים. אשה אחת, שהייתי מאחל לכל איי-בינו להיות במצבה, הוציאה מתיקה מיכתב שקיבלה מאיזשהו מפקד כללי. היא ביקשה שבנה (בן יחיד, שנפצע כבר פעמיים בשירותו ביחידת-צנחנים מובחרת) לא ישרת ביחידה קרבית. בקשתה נדחתה. האשה היא גברת משולם, מרחוב מוריה 25א, נדמה לי מחיפה.

יוסף שחר, בני-ברק
טעות לעולם צודקת

טיסת בכורה למפיץ אמריקני

האביסופוס של המפיץ
האמריקני החדש, "כ"י",
הבא להחליף את המפיץ

ידיעות אחרונות 24.12.74

חנה סיטון, תל-אביב

סוכר מר בצה"ל

אני משרת עתה במילואים, וברצוני להביא תופעה שפגשתי בה בעת השירות, ואשר נראה לי כי יש להתריע נגדה. ביום ד' בשבוע שעבר התפרסמה כתבה במעריב, כי בצה"ל הוחלט להפסיק את גישפיהפאר. באותו יום התקיים בבסיס שבו אני משרת נשף לקצינים, לרגל פרידה מאחד מקציני הבסיס.

הנשף נערך בחדר-האוכל לקצינים, והיה מיועד לכ-250-300 איש. האוכל שהוגש שם היה מסוג שלא נראה בצבא, ואני מעריך מחיר כל מנה בכ"י 9 ל"י. בנוסף לכך הובאו קצינים ממקומות אחרים במטוס מיוחד. כמורכב הוצבו שלושה חיילים ל" שמור על בתי-השימוש במקום. כדי שהכי ניסה אליהם תותר לקצינים בלבד.

(המשך בעמוד 12)

מלכת היופי הובאה לתחרות בארגז

הקהל הריע ממושכות למלכה הבלתי שיגרתית.

ביקש לערוך את ההצבעה ואמנם לא היה ספק בדבר. ליידי קריסטל נבחרה למלכת היופי — פה אחד.

בקול נרגש הציג המנחה את המלכה החדשה: ליידי קריסטל. עולת מצרפת עור סקת בשטח הכביסה מזה שנים רבות ובעלת נסיון ומוניטין רב. מידותיה אי-דיאליות 80x40x60.

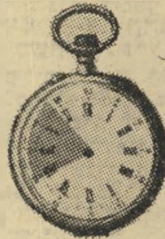
תוכניותיה — כל תוכניות הכביסה ה-אפשריות.

למחרת הטכס פורסמו בכל העיתונים פרטים נוספים של מלכת היופי החדשה. מכונת הכביסה ליידי קריסטל היא בעלת כל היתרונות: הרחבה עד 100 מעלות, ציפוי אמאיל משובח ועיצוב מרהיב עין. אוטומטית לחלוטין ונוחה בהפעלה. אין יתרון שאינו נמצא בליידי קריסטל — מכונת הכביסה הטובה והחסכונית מכולן — שנבחרה פה אחד גם למלכת היופי.

הפתעה גדולה נכונה לצופי תח"רות מלכת היופי, כאשר לפתע, ממוש ברגעי השיא של טכס הכ"י חירה, הובאה מלכת היופי להיכל בתוך... ארגז.

המנחה כבר החל לקרוא לבמה את המועמדות הסופיות, כאשר ניגש אליו מנהל הטכס ולחש דבר מה על אוזנו. לרגע עבר רחש של הפתעה בקהל, והמנחה פנה למיקרופון ואמר: „נמסר לי ברגע זה כי מלכת היופי תגיע ברגעים אלה לבמה.“ הקהל החל למחוא כפיים ואל הבמה הועלה ארגז עץ מסתורי שהעלה לשיא את המתח בקהל. המנחה נתן אות ושני גברים הסירו במהירות את מחסה הקרשים ואז נתגלתה לעיני כולם ליידי קריסטל במלוא יופיה. מחיאות כפיים וקריאות סערות ליוו את המנחה כאשר

עכשיו הזמן

עכשיו הזמן להשתמש
בתחבורה הציבורית!

עשה לך חשבון פשוט:
השימוש במכוניתך הפרטית
הנו "תענוג" יקר מדי.
מחיר הדלק, מחיר החלפים,
הצפיפות והסיכונים בכבישים,
כל אלה נחסכים ממך
בתחבורה הציבורית.

אגד מעמיד לרשותך
אוטובוסים במשך כל שעות
היום לכל מקום בארץ.

חסוך כסף, עצבים וזמן

סע באגד

כמה שאלות של זיהוי, דימוי, גיבוי, עיתוי וסיכוי הפיתוי של "שינוי"

פרוטקציונרי מצומצם, את המדיניות המחייבת אותנו לשאת על גבנו תקציב-ביטחון מיפלצתי.

הוא מסיח את הדעת מכל אלה, ומעמיד פנים כאילו תיפתר אינו בעייה שהיא אם בעל מוצדק-בן ישתמש בה רק שישא ימים בשבוע, ואם מעלים-מס של מיליונים יערוך את חגיגת הבר-מיצוה של בנו בוויולה המפוארת שלו בסביון, במקום בהילטון. במסיבה חברתית ראיתי כמה מראשי המימסד מגיבים בחיוך דק על מיבצע זה. הוא לא הפריע להם. להיפך, הוא נראה להם כדבר טוב, דבר שיעזור להם להסית את דעת הציבור ממעשיהם וממחדליהם. משהו תמים, נחמד ובלתי-מזיק.

ואכן, אחרי שתנועת "שינוי" המציאה את הפיתרון של ויתור על יוסי-נסיפה כעל תרופה להתמוטטות הכלכלה, הודרוה ועדות-השרים של משה קול להחליט על השבתת הרכב הפרטי בכל שבת שנייה.

זהו פיתרון אידיאלי לבעייה חמורה, חוקן לחוד-הסרטן גוסס.

אבל תנועת "שינוי" יצרה את הרקע הפסיכולוגי לכך, כשיזמה מיבצע זה. הכל תלוי בטיב הריפוי.

יש כאן התחמקות מן העיקר. כימעט שהייתי אומר: עריקה מ-

שדה-הקרב האמיתי.

רחל, בתך הקטנה

א הייתי עומד על כך, לולא נוכחתי לדעת, כי פיתוי זה קורץ לתנועת "שינוי" לכל אורך דרכה, ועלול להפוך לסימן-ההיכר שלה.

הזכרתי את מצע התנועה, הדומה כל-כך למצע שנתקבל בשעתו בוועידתה של תנועת העולם הזה—כוח חדש, בענייני פנים וחוץ כאחד. נדמה לי, שאין בו כימעט אף סעיף אחד שלא הופיע בשעתו במצע שלנו.

דווקא בגלל דימויון מרחיק-לכת זה, יש משמעות מיוחדת להבדלים, כימעט כל ההבדלים הם בעלי מהות אחת: המצע של "שינוי" נעצר כשהוא נתקד בבעייה קשה, המחייבת פיתרון בלתי-פופולארי.

נדמה כי כל 36 העמודים של הצעת-המצע כתובים, איכשהו, תוך פזילה לעבר הבוחר, כשבלב המנסח מנקרת השאלה: "האם זה פופולרי? או אולי זה ירגיז משהו?" למשל: הפרק על הדת. הוא מלא כוונות טובות. צריכים להילחם בכפייה דתית, וגם בכפייה אנטי-דתית. דרושה סובלנות הדדית. המחוקק הישראלי צריך לקבל השראה מן המישפט העברי (הדתי).

אבל יש בפרק הזה חור הזוועק לשמיים (תרתי משמע). חסרות בו ארבע המילים שהן אבן-הכוחן לכל השקפה ליברלית אמיתית: הפרדת הדת מן המדינה.

זה לא פופולרי. זה עלול לעלות בקולותיהם של בוחרים דתיים. אבל בלי זה, כל הפרק אינו שונה מן המליצות השגורות בפי ראשי המימסד הקיים. נדמה לי שאפילו יצחק רפאל יכול לחתום עליו.

הוא הדין בפרק "חוץ וביטחון". מדובר בו הרבה על שלום יציב, גבולות מוסכמים

רטיה-עמודה הנלחב של הטלוויזיה הישראלית לתנועת "שינוי" עורר בלבי רגשות עזים של נוסטלגיה.

הדימויון היה מדהים. למראית-עין ולמישמעי-אוזן, תנועת "שינוי" היא מהדורה שנייה של אותו ניסיון פוליטי, שהכניס לכנסת בפעם הראשונה תנועת-רפורמה של אזרחים דורשי-שינוי.

הכל דומה: הסיגנון, הסיסמות, חיתוך-הדיבור, אפילו האנשים. אזרחים שאיכפת להם, המתגייסים לעבודה פוליטית, המקריבים מומנם ומכספם. רובם המכריע מבני האינטליגנציה הוותיקה, בוגרי תיכון ואוניברסיטות.

תנועה פוליטית שאין לה מנגנון ופונקציונרים בשכר, שכל מוסדותיה מורכבים מאזרחים מתנדבים שנבחרו באיספות כלליות.

מי שהקשיב לנאומים ולהצהרות ששודרו בטלוויזיה, לא ימצא בהם אף תביעה אחת שלא הועלתה בשעתו גם עלידינו. הקץ לשילטון ועדות-המינויים. דמוקראטיה פנימית במיפלגות. שיטה פוליטית חדשה, שתבטיח את שיחזור האזרח מכבלי המנגנונים.

לתנועת "שינוי" יש מיומנה מפורטת של מצע. אין בו אף מילה

מאת אורי אבנרי

אחת — פשוטי-כמשמעו — שלא הופיעה גם במצע תנועת העולם הזה—כוח חדש מלפני שמונה שנים.

הטיפוסים שהופיעו בסרט-הטלוויזיה דומים להפליא לאנשים שקיבלו על עצמם את יוזמת העולם הזה בשעתו. לפעמים אין זה דימויון בילבד — היכרתי בסרט כמה וכמה אנשים, שאכן עזרו לנו בימים ההם. אמן, הציבור שלנו היה מגוון יותר, בלטי בו צעירים רבים יותר, והוא גם היה גדול יותר. (בחודש הראשון של פעולתה נרשמו כארבעת אלפים איש ברשימת העולם הזה—כוח חדש, מיספר שתנועת "שינוי" עדיין רחוקה ממנו, אחרי קרוב לשנה).

הדימויון בולט לעין. אותו חומר, אותה רוח.

קפיצת אמנון

מ שום כך, אני עוקב אחרי ניסיון חדש זה באהדה רבה. אני מכיר את כל תיקי וותיה של תנועה כזאת, את כל בעיותיה, את כל הפיתויים האורבים לה.

כל ניסיון חדש כזה הוא חיובי ביסודו. כאשר אדם אמיד וכישרוני, בעל מעמד אקדמי מכוסס, מחליט לעבור לזירה הפוליטית — הרי זה טוב. כאשר אזרחים מחליטים לצאת משיגרת יומם כדי לנסות לעצור את הידרדרות המדינה — יש לזכרם על כך.

אני עוקב מזה זמן רב אחר מאמרו של אמנון רובינשטיין, ואני מסכים עם רובם. אומנם, מדי-פעם לקה בסטיית מוזרות מן הקו שלו עצמו. אחרי מליחמת ששת-הימים הצטרף בהתלהבות לפולחן דין ודגל בסיפוחים. אחרי פעולות-סירור שונות, תבע את הנהגת עונש-המוות. ביום-הכיפורים הכריז בחול: "אין עוד ישראל!" ולאחר-כך, בהפרשת ישראל שחק, תבע לשלול את האזרחות מאדם שנענה להזמנת גופים פרו-פלסטיניים בחול ומתח שם ביקורת על מדיניות הממשלה, ולגרשו מן האוניברסיטה.

אולם באופן כללי נקט רובינשטיין קו ליברלי מתקדם, התואם את דעותי. בשנות כהונתי בכנסת, התייעצתי עימו כמה פעמים בבעיות של מישפט קונסטיטוציוני. בכל פעם ניסיתי להמריץ אותו לעבור לזירה הפוליטית, מתוך תיקווה שנימצא במחנה אחד.

בהתייעצויות אלה, שבהן נכחו אמנון רובינשטיין ואמנון זיכרונ, עלה לא פעם בדעתי, ששני האמנונים יכלו להוות צוות מישפטי מצויין לתנועה פוליטית גדולה.

כך, כשנודע לי שרובינשטיין החליט סוף-סוף לעלות על דרך פוליטית פעילה, שמחתי. מהיגם שהלכו עימו כמה-יכמה אנשים טובים.

דווקא מושום כך, מפני שהעניין חיובי ביסודו, אני מרשה לעצמי כמה ספיקות.

נדמה לי שחובה היא להשיעם — כדי למנוע את ביובו הפוטנציאל הטוב הזה.

צדקנות ראוותנית?

ב תחיל במיבצע הציבורי ששימש, כביכול, עילה לאותו סרט-פירסומת טלוויזיוני: המיבצע "אחרי".

תנועת "שינוי" תבעה מן האזרחים להצהיר על נכונותם לויתורים ברמת-היחם, וקראה לראש-הממשלה להראות דוגמה אישית עלידי נסיעה באוטובוס יום אחד בשבוע. (דרישה נוספת מראש-הממשלה, להכניס לקופת-המדינה את שכר הרצאותיו בארצות-הברית, נמחקה ממודעות-המיבצע ברגע האחרון).

מיבצע זה כולו אינו מוצא חן בעיני.

נודד ממנו ריח דמגוגי-ולגארי שאינו לשעמי. מין טעם-לואי זעיר-בורגני בלתי נעים. כמו שאמר העיתונאי יואל מרקוס: אתמול ניקרו את עין השכן בצריכה ראווה-נית, היום מנקרים את עיני השכן בצדקנות ראווה-נית.

אבל לא זה העיקר. יכול מישו לשטון שמותר להשתמש גם בדמגוגיה וולגארית, למען מטרה טובה.

השאלה האמיתית היא: האם המטרה היא אכן טובה?

איני רוצה שישחק רבין ייסע באוטובוס. איני רוצה שיכבה את זמנו בנסיעות, בהפגנות-סרק, ובנאומים בפני אגודת חובבי הכיכים השוקות.

אני רוצה שראש-הממשלה יישב על ישבנו (במחילה מכבודו) ויעסוק 16 שעות ביממה בפיתרון בעיות המדינה.

איני רוצה שיפגין פעם בשבוע פולידאריות עם בני שכונת-העוני. אני רוצה שיקדיש את זמנו להיסול שכונת-העוני.

וזהו צר המיבצע כולו. אין הוא חוקף את הבעיות האמיתיות — את העלמות המיליארדים של מס-ההכנסה, את המשטר המזריק את ההון הלאומי לכיסיו של מעמד

שולמית אלזני בשבוע שהגישה את רשימתה לכנסת

אמנון רובינשטיין (עם אשתו של שלמה להט) במסיבה

מימסדית רגילה. אבל מה לכל זה ודיבורים על שינוי דמות המדינה, שינוי סדריהשירות, פילוק המימסד וכו' וכו'?

שיקולים מסוג זה אפשר לשמוע בכל ישיבה מיפגעים מפי אדונים כמו יצחק רפאל, משה קול, שימחה ארליך וצבי גרשוני. פינחס ספיר יבין אותם מייד.

הרבה תלוי בפיתוי. אם הכוונה היא לתפוס מקום בטוח בכנסת, ואולי אפילו כיסא של שר ליד שולחן הממשלה — סוג זה של שיקולים מובן ומקובל. יש בו פיקחות שלא היתה מביישה עסקנים ממלחיים ומנוסים.

אך מה לה כפי אנשים טריים, חדשים, פרופסורים הקמים לגרש את העסקנים הצבועים והמתחפרים משערי ההיכל?

כמה מאנשי "שינוי" משלים את עצמם שהאיחוד עם ר"צ הוא רק צעד ראשון, ושאחרי יוכל להתפתח תהליך של איחודים. הניסיון הפוליטי בארץ מוכיח בצורה חד משמעית, כי איחוד זוגי אינו מפלס את הדרך לאיחוד גדול יותר, אלא להיפך, מקים בפניו מחסום בלתי-עבירי. הדוגמה האחרונה לכך ניתנה עלי ידי תנועת "מוקד". ברגע שקבוצת תכלת-אדום התאחדה עם מק"י, נסגרו עליה חומות השבוי. היא ניתקה את עצמה מכל תיקווה לאיחוד משמעותי גדול.

מתעוררת כאן שאלה, שאין לה מענה. "שינוי" כמה רק חודשים מעטים אחרי ר"צ. אם כל שאיפתם של יוזמיה היתה להתאחד עם ר"צ, מדוע היה בכלל צורך לחקם את "שינוי"? מדוע לא האטרפו ישר אל שולמית אדוני, בני קפנדריות ארוכות ויקרות?

"היילכו שניים יחדו. בלתי אם נועדו?" שאל הנביא. לא יכול להיות ספק ששולי מית אלוני ואמנון רובינשטיין נועדו עוד לפני הקמת "שינוי". אם כן, לשם מה היה צורך בכל המהומה?

ספירה לפני הראי

הכרעה תכסיפית זו של אנשי "שינוי" מביאה עימה, כימעט אוטומטית, מיקום במפה הפוליטית של המימסד הקיים. מיקום זה קובע מי מעוניין לעזור, לתמוך, לקדם.

בסדרהטלוויזיה אמר אמנון רובינשטיין שתנועתו הוציאה כמאה אלף לירות, וכי הכסף בא מתרומות.

יורשה לי לפקפק בכך. התנועה כבר הוציאה הון-תועפות עבור מודעות — הרבה יותר מכפי שהוציאה תנועת העולם הזה, למשל, במערכת-הבחירות הראשונה שלה. אם היא שילמה מחיר מלא עבור המודעות האלה, צריכה היתה ההוצאה לעלות בהרבה על מאה אלף ל"י.

(הערה אפיקורסית: האם אין משום פאראדוקס במודע-יעקב בובנונית, הקוראת לחיסכון, לוותר ולחידוק-החגורה, כשבעלי המודעה קוראים "אחרי"? האם אין גם בכך סתירה מסויימת בין סיסמה ומעשה, תוכן וצורה?)

הרבה תלוי בטיב הגיבוי. עם כל הכבוד לכישורו של ראשי "שינוי", איני מאמין שניתן לגייס בארץ 200, 150 או 100 אלף לירות בתרומות קטנות של אורחים. כדי לגייס סכום כזה, יש צורך במהימה מאסיבית. מניין היא באה? האם יש ממש בשמועות כי רשימת אלוני, המשור פעת בכספים שקיבלה מקופת-המדינה, העניקה תמיכה זו? האם מקורות-המימון, יהיו אשר יהיו, יכולים להכתוב קו אירגוני ופוליטי?

כל אלה הן שאלות ענייניות. תנועת "שינוי" דורשת שמקורות הכספים של כל המיפגעות יהיו גלויים. מדוע לא תפרסם רשימה של כל תרומה מעד 500 ל"י שקיבלה? לפחות היה מן הראוי שרובינשטיין יפרט קצת יותר את מקורות-המימון, במקום לדבר על "תרומות" פתם.

בשעה שצפיתי בסרט האמור, הטריד אותי משגו. לא בנקל איתרתי הדבר. אך בסוף גיליתי מהו:

זה היה סרט-פירסומת טהור, שהתחיל בצילום ראיון של אמנון רובינשטיין בגלי צה"ל. לא נראה עוד כדוגמתו בטלוויזיה הישראלית. לא יכולתי שלא לקנא בכך. בזוכרי שבכל שנות פעילותה של תנועת העולם הזה — כוח חדש לא נסקרו אספותינו מעולם, ושגם על ועידותינו החגיגיות שודר סיקור של שניות ספורות. לא הרדיו, ולא הטלוויזיה (אחרי שקמה) מצאו לנכון ולראוי להקדיש תשומת-לב ליוזמה שהיתה או מעשה בראשית חסרת-קדים. תופעה ראשונה מסוגה. בגלי צה"ל קיים עד היום איסור חמור להזכיר את עצם קיומנו.

נכון שסיעתנו בכנסת זכתה בדרך כלל לסיקור חוגן, פחות או יותר. פשוט אי- (המשך בעמוד 28)

וכיוצא-באלה דברים טובים, שגם יצחק רבין מרבה לדבר עליהם. אבל יש בו התחמך קות מוחלטת ממחן תשובה ברורה על שאלות-היסוד שיקבעו את עתידנו: גבולות המדינה, מדינה פלסטינית והידברות עם אש"ף.

יש נוסחות מסובכות ומעורפלות, כמו במימסד דיפלומטי. ניתן להבין את הדברים כך וגם אחרת. מדובר על זכות, "ההגדרה העצמית" של "תושבי יהודה ושומרון", יחד עם הצורך, "להבטיח שביהודה ובשומרון לא יוכל לקום שילטון שיסכן את ביטחונה של ישראל". וכו'.

הכל דברים טובים ויפים, המקובלים על אנשים טובים ורבים, אך הסובבים פחור-סחור סביב העניין. הכל כדי להימנע מדובר ב"רחל בתך הקטנה."

אצל פוליטיקאים ממלחיים, זה מקובל. עסקנים מיקצועיים, שדעתם נתונה תמיד לבחירות הבאות, ולכן בלבד, אינם צריכים להגיד כל אשר בליבם. הם מתאימים את סיסמותיהם לדיעות השגורות בציבור, ומקפידים לא לחרוג יתר על המידה מתחומי השקרים המוסכמים.

אבל אם תנועה חדשה מאמצת לעצמה שיטה זהירה וכראית זו — מה החידוש שבה? כמה השינוי?

מתנועה חדשה, החותרת לשינוי, אפשר לדרוש שהיא תגשים בעצמה את השינוי בשיטות שלה. שתקדע את מסכת השקרים הפופולריים, שתסתכן באמירת דברים בלתי-מקובלים.

בקיבוץ: שתנהג כרופא האומר לחולה את האמת, והנותן לו את הרפואה הבלתי-נעימה הדרושה לריפוי — תחת להמהם, להשמיע דברים סתמיים וזרשום לו כמה כדורי אספירין.

חוששני שתנועת "שינוי" אינה עומדת בהתחייבות זו.

אולי היא למדה מנסיון תנועת העולם הזה — כוח חדש, כי אמירת-האמת הבלתי-פופולרית בכל התנאים יכולה להנחיל כישלונות. זה נכון. אבל מי שנכנע בנקודה מכרעת זו — היכן ימצא את הכוח הנפשי והמוסרי לחולל שינוי של ממש?

מי שנכנס לתלם הצביעות והנחיות של המימסד הפוליטיקני, הופך את עצמו חלק ממנו.

אמנון את שולה בע"מ

תכן שהתכסיפנות הרעיונית, הפורטת בעיות גדולות לפתרונות קטנים, לא היתה מפריעה כל-כך לולא היתה מלווה בתופעה חמורה עוד יותר.

דקדק ביוזמה זו תכסיפנות פוליטית, מין פוידה לעבר הקד והי כדאי, שהיא מזורה מאד לגבי מי שתובע שינוי בסדרי-החיים של המדינה.

תנועת "שינוי" לא כמה ערב הבחירות, כדי לעמוד במבחן הדמוקרטי העליון. כך נהגה תנועת העולם הזה — כוח חדש, כאשר חשו יוזמיה שעליהם להשתתף במאבק הפוליטי לקביעת דמות המדינה. כך נהגה גם שולמית אלוני, כאשר נסתבר לה, כי אפסו תיקוניה להיכלל ברשימת המערך, ביגלל שינאתה של גולדה כלפיה. מדוע לא עשו זאת אנשי "שינוי"? האם בספטמבר 1973 היו דיעותיהם שונות כל-כך מדיעותיהם בינואר 1974?

הם טוענים, כי הוצעו של המילחמה הוא שהביא אותם להחלטתם לפעול למען שינוי.

אם כן, מדוע לא קמו למחרת המיזמה, בחודש נובמבר 1973? מדוע המתינו עד שמוטי אשכנזי ועמיתיו, חולדו את תנועת-המחאה הגדולה, ואחרי ששולמית אלוני הוכיחה שאפשר להשיג הישגים בי קדפי?

הרבה תלוי בטיב העיתוי. הרבה תלוי בטיב הזיתוי.

קבוצה המרגישה שיש עימה בשורה חדשה, שיטת פעולתה נתונה מראש. היא קמה, מפרסמת את עקרונותיה וקוראת לכל האזרחים והחוגים הדוגלים בעקרונות אלה להצטרף למחנה פוליטי לוחם.

זה כימעט מובן מאליו.

לכן מוזר כליכך שתנועת "שינוי" נהגה מלכת-חילה אחרת.

עוד לפני שפורסמה הצעת-מצע כלשהי, קבעה התנועה, שהיא רוצה להקים מיפגעה חדשה עם ל"ע ור"צ. דווקא עם אלה — ודווקא לא עם אחרים.

מדוע דווקא אלה?

מכל מיפגעות המימסד הקיים, ייתכן כי ל"ע היא המימסדית ביותר. זוהי מיפגעת-מנגנון מובהקת, עתירת נכסים ועסקים, העושה ביוזם ברעיונותיה.

אין הברך עקרוני בין ל"ע והמפד"ל. אפשר לומר, שהל"ע הם מעין מפד"ל חילוניות.

מה אלה בהיכל-הקודש של השינוי? מה לשיטה בהר-סיני?

הבעיה לגבי ר"צ מסובכת יותר, ביגלל דמותה המעורפלת של רשימה זו. אחרי הבחירות נכנסה למשאלות-קואליציוני עם המפד"ל — ופרשה ממנו. היא נכנסה לממשלה — ופרשה ממנה. היא הציעה את יוסף אלמוגי לראשות-הממשלה ואת ישראל ישעיהו לכהונת יו"ר הכנסת.

כיום, אחרי שנה, ניתן לומר, בלשון המעטה, עליה שהיא לא הצטיינה בהגשמת סיסמותיה. שולמית אלוני לא עשתה דבר כחברת-הממשלה, וסיעת ר"צ לא עשתה דבר בכנסת.

אבל מותר לאמנון רובינשטיין לחשוב כי הוא ושולמית אלוני יהיו צמד אידיאלי, וכי יש קירבה נפשית. עמוקה בין אהדי ר"צ ואהדי "שינוי". הדבר בוודאי נכון. והי שאיפה לאיחוד היא לגיטימית וחיונית.

השאלה היא זו: מדוע מלווה השאיפה לאיחוד עם ר"צ ול"ע במהומה מוצהרת של לא להתאחד עם גופים אחרים, הדוגלים כאותן המטרות עצמן, ובצורה אמינה יותר?

היילכו שניים וחצי..."

ביוזמות המעטות שבהן השתתפו עד כה, הציגו ראשי "שינוי" דרישה אולטי-מטיבית של א לשתף גופים ליברליים אחרים.

למשל: כאשר נענו ראשי "שינוי" ליוזמה לחתום על גילוי-דעת, שהיה בו מיתווה זהירה לעבר הכיוון הפלסטיני, הם הציגו כתנאי בליעבור שלא ישתתפו בו חלוצי רעיון השלום הישראלי-פלסטיני. (בעל היוזמה, שרצה לבקש יחד את כל הכוחות התומך כים ברעיון זה, פרש כתוצאה מכך מכל פעילות. בסכמו את לקח הפרשה: "זה היה מבחיל!")

יש בארץ מיגוון רחב של כוחות, גופים, חוגים ואישים הדוגלים בקו ליברלי מתקדם, בענייני פנים וחוק, מהם שקדמו בהרבה להתי עוררות אנשי "שינוי". השמות והכתובות ידועים. אנשי "שינוי" לא קראו לאיחוד או ליצירה משותפת חדשה. הם רחו אותם בפירוש.

מדוע?

הם עצמם מסבירים זאת בנימוקים תכסיסיים. לא כדאי שידבק בתנועתם רבב של דימוי רדיקאלי, כפי שדבק בקודמיהם. הם רוצים לפנות לבוהרי הליכוד. אולי יצליחו להפריד בין חרות והליברליזם. מן הל"ע אמנם גודף ריח בלתי-נעים, אבל זהו כוח קיים, וכדאי לנצל אותו. לרשימת ר"צ אין כוחות אינטלקטואליים, ואנשי "שינוי" יוכלו להשתלט עליה. כדאי להסתפק בגוף קטן ובטוח. במקום להסתכן ביוזמות גדולות. אין במדינה אווירה לשינויים גדולים, וכדאי להישאר בתוך המיסגרות המקובלות. חשוב מאד לשמור על רספקטאביליות, כי אין סיכוי לגוף שאינו נראה מעובד ובעל-כוחות.

כל אלה הם שיקולים תכסיפיים לגיטימיים וגלמי — למיפגעה

מכתבים

(המשך מעמוד 9)

אגב, באותו יום ביקשנו קבוצת חיילים הנמצאים מחוץ לבסיס והגרים בתנאים קשים יחסית, כי תינתן לנו ממיטבת הבסיס ציננת סוכר בת 100 גרם, אך נענינו כי עקב מדיניות החיסכון לא נוכל לקבל את הסוכר, שהיה דרוש לנו להכנת קפה. תופעות מסוג זה מחזקות את ההרגשה הקיימת ששום דבר לא השתנה בצבא. קורא, אישם

פנינה נוצצת בדונדון

חזרתי לפני ימים אחדים מאנגליה ופגשתי שם את פנינה רוזנבלום (גולן), שאותה "תפסתי" דרך מיכתבים, והתכתבנו למעלה משנה. נסעתי לאנגליה לרגל עסקים, והייתה זו חוויה יפה לפגוש על-מרחק כפנינה ומעשה שהיה כך היה:

יצאתי עם פנינה לארוחת-ערב לוויקטוריה קלאב, שהוא קאזינו עם מיסעדה מפוארת. כאשר נכנסתי עימה לקאזינו, ממש כמו שנאמר "שמש בגיבעון דום וירח בעמק אילון". כל הקהל הפסיק לשחק, וכל המבטים הופנו לעבר פנינה. כאשר ישבתי עימה ליד השולחן באו לפחות עשרה אנשים, כולל המלצרים, לקבל חתימה ממנה. אפילו מנהל הקאזינו בא, בכבודיובעצמה, לקבל חתימה. הם היו

פנינה גולן

שמש בגיבעון דום

בטוחים שלפניהם שחקנית-קולנוע, אחרי שהיא קיבלה פירסום דרך התצלום והכתבה בדיילי אקספרס. היא הייתה פנינה נוצצת. אני עוד לא ראיתי דבר כזה. אמנון הרמן, ניו-יורק

רובינשטיין השתמש בשמועות

מאמרו של אמנון רובינשטיין, המתייחס לעובדות בנושא של פרופסור ישראל שחק (הארץ, 28.11.74), גרוע יותר ממאמרו הקודם באותו נושא.

רובינשטיין לא סתר, ובעצם אף לא התייחס למהותה של עמדתו של שחק. במקום זאת, רובינשטיין מתווכח וטוען ששחק, כפרופסור באוניברסיטה העברית, לא זכאי לחופש הדיבור וההתבטאות. כאשר הוא מעוניין לבקר את מדינת ישראל וחלק ממדיניותה.

אף יותר מזאת — רובינשטיין, המומחה למישפטים, אקדמאי מכובד ודיקאן הפקולטה למישפטים באוניברסיטת תל-אביב, משתמש בשמועות כבזבזות עובדתיות. הוא מצטט מיכתב שנכתב על-ידי חולנדי לא-יהודי ושנשלח למעריב, כהוכחה להשגת פעתו הרעה של פרופסור שחק בהולנד. רובינשטיין מקשר לשחק דברים שהם לא-אמת, והוא היה צריך לדעת שאינם אמת, והם:

1. רובינשטיין קובע שבשנת 1974 הופיע שחק בפני ועדת-המישנה של בית-הנבחרים שבארצות-הברית כאורח של אירגון ערבי. שחק הוזמן על-ידי ועדת-המישנה. מיכתב ההזמנה הוא מיסמך השמור בתיק. אני, גורטון מוונסקי, שילמתי בעצמי עבור כרטיס-הטיסה של שחק ואירגנתי את כל צרכיו בארה"ב. אינני ערבי ואף לא אירגון ערבי. אני יהודי-אמריקאי. שחק התייחס לעובדות אלה במסיבת-העיתונאים שנערכה בושינגטון יום אחד לפני שהוא הופיע בפני ועדת-המישנה.

2. רובינשטיין התקיף את שחק על שהוא לקח חלק בהפגנה פלסטינית ליד השגרירות הישראלית בעיר האג. הוא לא יכול היה לקחת חלק בהפגנה כזאת, מפני שהגיע להולנד יום אחד לאחר ההפגנה.

גורטון מוונסקי, פרופ' להיסטוריה, קונטיקט, ארה"ב

מרגוע קל עם דובק רויאל

הוא מדבר ומדבר ומדבר. נון-סטופ

כשצריך וכשלא צריך. בעיקר כשלא צריך.

דברת דוהרת

התשובה היא: אין לו. וזה מס' כיר הרכה מן הדברים המתרחשים בארץ.

לנסוע במכונית-השרד לבאר-שבע, להקיץ ליד דבריה הפתוחה, לנאום, להשיב לשאלות, להחליף דבריי-מוסין מאולצים עם עסקני הסניף המקומי, לשתות תה ולחזור הביתה — זה עניינו של חמש-שש שעות. נאום אחד ליום, יחד עם קבלות-הפנים לי אורחים זרים, מסביבות-קוקטייל בשגרירות זרות, ישיבות מילגותיות וכיוצא באלה — יכול לכלות למעלה ממחצית זמן העבודה של שר חרוץ.

לחשוב על בעיות? אין זמן. לקרוא ספר? לא בא בחשבון. לשבת עם יועצים, לנתח דברים לעומק, לשקול תפיסות אלטרנטיביות — כל זה אפשר לעשות רק בחתף.

בהדרגה מאבד הפוליטיקאי את הכושר להקשיב. זהו אחד הסימפטומים להתקדמות המחלה. הוא יודע שהוא הוגה-דיעות מקורי, שדבריו חשובים ובעלי-משקל. אם כן, לשם מה להקשיב לעדת יועצים זור-טרים, מומחים-כביכול, המדברים בסלאנג מיקצועי? הוא, הפוליטיקאי, מחונן בכישרון העילאי לתפוס את הפשטות שבדבר. רים. כשהוא אומר דברים פשוטים (עם ישראל חי, נכח במחבלים באשר הם, הפער הולך ומצטמצם, עלינו לשלב תקיפות עם גמישות, נעשה את הכל לי מען השלום, ובאותה שעה נחכונן למיל-חמה שתכפה עלינו) זה נשמע לאנשים טיפשים כדברים פשוטים. אבל הוא עצמו יודע שאלה הם דברים עמוקים, פרי מחשבה מאומצת ומקורית, שהוא הצליח למצוא אותה בניסוח עממי פשוט.

צחק רבין נדבק במחלה זו. כאשר מחלת-ילדות פוקדת אדם מבוגר, היא מסוכנת יותר. כאשר מגיע אדם לתפקיד ראש-הממשלה במפתיע, ללא שלבי-בניניים, הוא חשוף למחלה בצורת החמורה ביותר. הוא לא הספיק לפתח נוגדנים. רבין אינו נואם מבריק, ואינו הוגה-דיעות גדול. מעלותיו — והן רבות — הן כשטחים אחרים. אבל המחלה השתלשלה עליו, ואין מנוס. עידראייה נתן לי תיאור קליני של הסימפטומים. ראש-הממשלה בא לוועידת אירגון פאן. זהו אירגון בלתי-חשוב, בדרך כלל, שרק על רקע הסיכסוך עם אוסטקו קיבל הפעם מעמד משמעותי כלשהו.

רבין חושב על הבמה והשתרע על כיסא, כשהוא מדגים סוורת שונות של שיעמום גובר. הוא התפתל, התכרבל, פתח את גפיו, גילגל את ראשו. באמצע לקה בהתקף חמור של שיעול, כמה אנשים אצורצו להביא לו מים. הוא פישש ב' כיסיו כדי לאתר את מימחטתו. כל אותו זמן נמשכו על הבמה הנאומים, שאיש לא הקשיב להם. גם ראש-הממשלה נאם, כמובן, נאום נוסף-חשיבות.

יצחק רבין מדבר ומדבר ומדבר ומדבר. וככל שרבים הנאומים, כן מתמעטת התכונה המחשבתית. כשמומחים משתנה בדרגה אחת על שדושים נאומים יומיים, דינה כי מנה קטנה של מרגרינה הנמרחת על שדושים פרוסות לחם. פשוט אין בה די.

כשראש-הממשלה מדבר, המדינה מדברת. וזהו סכנה על גבי סכנה. כדי למלא את החלל המלולי, מתפתה הנאום לאיפסום להשמיע מחשבות כמסורת שהשתיקה נאה להם. (למשל: הרעיון להפריד בין מצריים וטוריה — רעיון שעצם השמעתו בידיים הופכת אותו לבלתי-ישימי, ומסקפת נשק לארצות המדינה). יש פליטות-פה. יש מחשבות-נפול. יש רעיונות-בוסר. ובעיקר: יש בלאי.

כל זה נכון, במידה זו או אחרת, לרוב השרים האחרים. שימעון פרס צועד בראש. רק יגאל אלון מתאפק, לאחרונה, חזקת דוהרת. כמו סוסה משי-תולדת, היא דורסת כל דבר הנקיץ רה ברכה. אי האיש שיען נתפס את המושבות וזרסן את החייה?

בור וזכה. אין אפס.

העגדה רוצה לינוק. אבל הפרה רוצה גם להניק.

השר רוצה לנאום. הוא שמח להיענות להזמנת מדברי הנברנים. מדוע? קודם כל, זה גותן לו חשיבות, הטל-וויזיה באה לצלם. "אני נואם — סימן שאני חי".

ובעיקר: מפני שזה מהנה אותו. הוא עומד למעלה, והם מקשיבים למטה. יש חשיבות לכל מילה שהוא אומר. **אין אדם יכול לנאום יום אחר יום, מבלי שתתגשש בליבו ההכי רה שהוא חשוב ושדבריו חשובים. אנו מקשיבים, סימן שהוא משמיע דברים עמוקים, פוקחיי-עייניים, מל אי הגות אוריגניזלית.**

הכרה זו, המלווה את הפוליטיקאי לכל אשר יילך, המתנגנת בקולו והמתבטאת ב' תנועותיו, היא ההופכת אותו למה שהינו, שונה מכל האדם.

כאשר השר-בלייטיק מדבר בחשיבות גור-ראה על עתידה הגיאופוליטי של סין ו-השפעתה על ישראל; כאשר שרי-חתי

זוהי שיטת הפקציה בחיים ה' מופגנתים הקיימים בישראל. מי בט אחת על הרכב הכנסת והממ' שלה מראה את התוצאה.

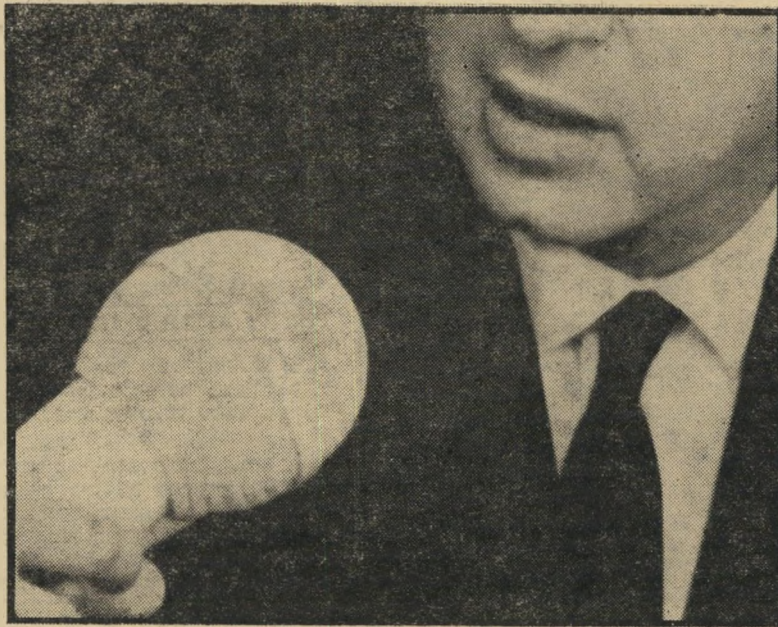
צחק רבין לא עבר תהליך זה. הוא לא הגיע אל ראשות-הממשלה בוחילה איטית משכונה לסניף, מסניף לי מחוץ. הוא לא ישב בישיבות מסוג זה. הוא צנח אל הממשלה מצה"ל, דרך השירות הדיפלומטי.

אם כן, איך דבקה בו המחלה המיק-צועית הזאת?

מסתבר שאין צורך לעבור את כל התהליך, כדי להגיע לאותה תוצאה. אפשר להגיע ישר אז הי שלב הטרימינלי של המחלה, מבלי לעבור את כל מכאובי השלבים ה' מוקדמים.

אך? יש כאן תופעה דריסטרית, השי-פעתי-גומלין בין הנאום וקורבנו.

אירגון מדברי הנברנים עורך כנס אי-צי, כדי לאפשר להם (למדברים), לא לי-נברנים) לבלות חופשה עם נשותיהם ב'.

מכשיר העבודה: ראש-הממשלה בפעולה

רות מנתח את ההתפתחויות ההיסטוריות העמוקות בחברה הערבית; כאשר שרי המישרה עומד על ההשלכות הפילוסופיות של התנ"ך על תרבות המערב — זה יכול להצחיק סטודנט שנה א'. אבל אין זה מצחיק את הנאום עצמו. הוא בטוח שהוא אחד משלושה-ארבעה הוגי-הדיעות המקוריים בארץ.

אין זו מחלה חולפת. היא חודרת יותר ויותר להווייתו של הפוליטיקאי. הליכתו משתנה בדרגה אחת די-דוכן. הכעתי-פניו, קולו, תנועות ידיו, כולם מכריזים: שמע ישראל, אי, האיש החשוב, משמיע את בשורות.

משה רבנו היה גמגמן. אלמלא היה כבד-לשון, היו בני-ישראל מקשיבים לנאומיו עד היום במצריים.

מי שעוקב אחר לוח-הנאומים של הי שר המצוי מוכרח לשאול את עצמו: מתי, לכל הרוחות, יש לו זמן לנהל את העניינים המופקדים בידיו?

ה קורה יצחק רבין? יריבו שואלים זאת בשימחה לאיד, ואינם מחכים לתשובה.

ידידיו הקרובים ביותר שואלים זאת בתמיהה ובראגה.

הכרנו אותו כאדם המרבה לחשוב וה' ממעט לדבר.

הוא הנהיג בצה"ל את הסיגנון האיטי, השקול, הענייני, הקצר.

הוא הצטיין בצה"ל בבניית מערכת של עבודת-מטה.

והנה הוא מדבר ומדבר ומדבר. נון-סטופ. כשצריך וכשלא צריך.

בעיקר כשלא צריך.

עבודת-מטה אינה קיימת בממשלתו כלל. אין דפוטים לקבלת החלטות. אין מערכת של דיון וליבון.

הוא מחליט לבדו. וכשאינו מח' לים, הוא מדבר. ומדבר. ומדבר.

ל פתח המאת רובין. לפיתחו של הפוליטיקאי רובץ חטא הדברנות.

אפשר לומר: הדברת היא מח' לתו המיקצועית של הפוליטיקאי.

דרכו של הפוליטיקאי לגי-עדן רצופה בנאומים — של אחרים ושל עצמו. הוא מתחיל למטה, באסיפות הסניף או האגודה המיקצועית. הוא יושב בישיבות ללא-ספור, ומקשיב לנאומים אי-סוף. הוא משמיע את דבריו, שוב ושוב ושוב. הוא נשאר יושב, מקשיב ונואם אחרי שהשיעמום וה' תיסכול כבר גירשו מן הזירה הפוליטית אנשים נורמליים, שיש להם דרישות אי-סלקטואליות גבוהות יותר.

בהדרגה, לאט-לאט, מצטמצם המעגל. כגדל ריבוי נאומיו, מתחיי-לום לשום לב אליו. הנה איש ש' הוא פעיל בסניף, המשתתף בישיבות. עסקן אמיתי. הוא נבחר לי מוכירות, לוועד, למועצה.

כך הוא עולה, מדרג לדרג, מקשיב וגור-אם, נואם ומקשיב. מובן שהתוכן האי-סלקטואלי של הנאומים הוא אפס. כמות החושבות המתבטאות בהם לא תמלא את חלל ראשה של תולעת.

תוך כדי עלייתו בדרגה, מן הסניף אל המחוז, מן המועצה אל המוכירות, מן ה' מנהל מרחבה אל התנהלה המצומצמת, גובר ביטחונו העצמי של תעסקן. מקשיבים לו. סימן שנאומיו ח' שובים ועמוקים.

מה הוא אומר? אין לו זמן לקרוא ספר רים, לחשוב מחשבה מקורית, להתעמק ב' בעיות. אילו רצה בכך, היה בוחר בקא-ריירה אחרת. הוא מלקט את רעיונותיו מן הכותרות של עיתוני-הערב, אולי גם מ' מאמר ראשי קצר.

(בכנסת ניתן לראות בכל שעה ח'כים מכובדים השקועים בעיתוני-הערב, מסמ' נים להם קטעים, כדי להשתמש בהם ב' נאומם הבא).

הנאום מורכב ממדיצות ריקות? הוא גדוש בסיסמות המקובלות על הכ? שורצות בו פראזות נכובות שחלג כבר שמעו אותן אדם פעם? טוב מאוד! זה לא יעייף את הקהל. זה לא ירגיז אותו. זה לא יתן לו את ההרגשה שהנאום הוא אינטלקטואל מתנשא, היודע יותר מהם.

איוה קהל רוצה לשמוע דברים בלתי-מוכרים, אמיתות חדשות שיערערו את הי ביטחון העצמי שלו. ספיקות העוללות ל' ריע בליבו מבוכה? חלילה. הפוליטיקאי הטוב ינאם רק על דברים לעטים, מוסכמים, רדודים, שטי-חיים. לכן (ל כן, לא למרות זאת!) יעשה קאריירה. יגיע בסופו של דבר לכנסת ולממשלה.

האם יהיה טוב?

העיקר שלא יהיה

גרוע יותר!

מה תביא 1975? האם תהיה זאת עוד שנה סתמית, שלא תתקשר בזיכרונות מיוחדים — או שמא תצטרף לשנים 1948, 1956, 1967 ו-1973, כשנת מלחמה? האם תהיה שנה רגילה, או שנת-מיפנה היסטורית? — ואם כן — לטובה או לרעה?

שאלות אלה ניקרו בלב כל אורה בישראל, כאשר נפרד מן השעות האחרונות של 1974 — השנה בה נפלו גולדה ודיין, ספיר ואבן, בה ליקקה המדינה את פיצעי

לעתיד המדינה. אבל היא הוחבאה בעמודים הפנימיים, ככרוניקה בלתי-חשובה.

לפי השבועון האמריקאי האחרון ניוזוויק, הכריז מקור בכיר של אש"ף (הכוונה, כנראה, ליאסר עראפאת עצמו) כי אירגונו מוכן עתה להכיר בקיומה של ישראל, וממרת הכרה ישראלית בו, ולהתחיל במשא ומתן, כשנקודת-המוצא היא גבולות 1947. מובן שאין בישראל שום גורם רציני המסכים לגבולות 1947, ואש"ף יודע זאת היטב. כדי להגיע להסכם בין מדינת-ישראל ומדינת-פלסטין, יצטרך להשלים עם גבולות ה-4 ביוני 1967. אולם מיספר-הקסם 1947 דרוש לפלסטינים, כדי להחליק את המעבר הנפשי מאי-הכרה טוטאלית במדינה לעמדה של הכרה ודיוקים. 1947 היא תחנת-ביניים בדרך ל-1967. זהו תהליך חשוב מאין כמוהו.

שום עיתון ישראלי לא מצא אותו ראוי לתשומת-לב רצינית.

העולם כמוף 1974 (טיב, לאכספרס)

יד של רעב, יד של חימום

הממשלה

השחצנות של

חוסר-הכשרון

כשאין בישרון דרפא —

חותכים אברים מן החי

היה זה מוצר אופייני של חבורת עסקנים, שאין להם זמן להתעמק בבעיות, אך המבקשים לעורר רושם של פעילות נמרצת ונחרצת.

ועד-תשרים, בראשות השר משה קול, החליטה להשביט את המכונות הפרטיות פעם בשבועיים, בשבת. בשביל העסקנים הדתיים, היה זה ניצחון גדול: מיליון מחצית דרישתם לעוצר לאומי בשבתות. הדבר הזכיר את ימי-הזהר בראשית שנות ה-50, כאשר שריהתחבורה הדתי דוד פינסק הצליח, באמתלה של חיסכון, לאסור כל תנועת מכונות בשבת ברחבי הארץ. שערוריית זו נקברה, תוך שבועות מעטים, תחת גלי-הזעם של הציבור. אבל עצם הרעיון של השבתת מכונות לא היה נחלת העסקנים הדתיים בלבד. היו שדגלו בו כאמצעי של חיסכון. שר התחבורה דגל בו כדי להפחית את העומס בכבישים וברחובות.

קצב במקום רופא. הרעיון כולו היה אופייני לממשלה, שחדלה לתפקד כראוי. כאמצעי לחיסכון דלף ומטבע זר, היה הרעיון כולו אווילי. החיסכון השנתי הצפוי אינו מגיע אף לעשרית המחר של שער הרייט כלכלית ממוצעת של הממשלה. כאמצעי להקלת העומס, זהו רעיון מסוכן. אחרי שנכשל לחלוטין בכל מאמציו הקור לגנים ורבייה-פרסומת לפתור את בעיות התחבורה, בא גד יעקובי בפיתרון של השבתה — פיתרון המתחבב עליו כנראה יותר ויותר ביבשה, בים ובאוויר.

בצורה זו אפשר לפתור כל בעייה בארץ: להשביט את השירותים החיוניים, לצמצם את הפעילות הלאומית בכל השטחים, לחזור לתקופה פרימיטיבית, לרדת לדרגת מדינה בלתי-מפותחת. במקום חוכמתו של הרופא, בא גרון הקצב.

שתי דמויות שתלטניות מנהלות

ביניהן מאבק לחיים ולמוות -

והמדינה כולה משלמת את המחיר

העובדים של חברתו, את הטיפול בעניינים אלה הוא משאיר לפקידים, ובראשם הי סמנכ"ל בני דוידאי, שגוא העובדים. כך נוצר הסרט, האוכל את החברה מבפנים.

רוזנמן הוא מנהיג של החבריה, אדם המשפיע בנקל על חבריו, טריבון עממי, מנהיג קרבי מלידה. כלפי החברה והמוסד דות הוא מתנשא, יהיר, מעליב.

שני אנשים כאלה, בשתי עמדות-מפתח כאלה, היו מוכרחים להתנגש. המאבק בין גיהם הוא לחיים ולמוות. בן-ארי רוצה לחסל את רוזנמן. רוזנמן רוצה לחסל את בן-ארי.

הפיתרון היה בפי קפטיין אלמוני של אל-על: "תנו לי את בן-ארי ואת רוזנמן. אני אצניח אותם על אי בודד ב' אוקיינוס השקט. אז אפשר יהיה להתחיל להפעיל את החברה באופן נורמלי!"

הוא התכוון לשני האנשים, שהתנגשות האישית ביניהם גרמה להשבתת אל-על. חברת-התעופה הלאומית הפכה כדור-מיש-חק במאבק-האיתנים.

לשניהם יש תכונה אחת משותפת: עקי שנות עילאית, המלווה בביתחון-עצמי טר טאלי. אבל חוץ מזה, הם טיפוסים הפוכים.

זה

מול זה

מרכיב בן-ארי בן ה-54 הוא גבר מרשים — מגושם, משופם, שכל אי-שיתו אומרת שתלטנות. האיש שנולד בהונגריה, היה חברי-קבוצ (מעגל), שירת בעלייה ב' באירופה וכמפקד בהגנה ב' מילחמת-העצמאות בגליל וברושלים, הצי טרף לא-על לפני 24 שנים, כמנהל מח-לקת-המיטען. מזה שבע שנים הוא השליט הכל-יכול של אל-על — מנכ"ל, דיקטטור, קיסר.

איתן רוזנמן בן ה-30 יכול היה להיות בנו. הצבר, בעל השיער הקצר וההופעה האתלטית, הוא בנו של יהודי פולני ש' הגיע ארצה מגרמניה ב-1935, וגדל ברחובות. הוא שירת בחיל-האוויר מגיל 17, הצטרף עם שיחרורו לאל-על, לפני 11 שנה. כעת הוא מפקח צוות של פועלי-

בדיחה

מעופפת

הביטחון העצמי של בן-ארי, יש לו על מה לסמוך. בישראל אין כימעט אדם חזק יותר מאשר מנכ"ל אל-על. גם הביטחון העצמי של רוזנמן, יש לו על מה לסמוך. בארץ אין כימעט מנהיג-עובדים חזק יותר ממנהיג עובדי-התחזוקה. בן-ארי שולט על הקשר המעשי הי-כימעטי-יחיד בין המדינה והעולם. רוזנמן שולט על חבורת-העובדים שבילעדיה אין החברה יכולה לתפקד. כל אחד מן השניים יכול לנתק את המדינה מן העולם. השבוע הם עשו זאת — כשכל אחד מהם מאשים בכך את השני.

כוחו של בן-ארי הוא בלתי-מגובל. מ' עליו אין כלום — מועצת-המנהלים של

הדיקטטור: מרדכי בן-ארי במישורו

אל-על היא בדיחה מעופפת. חבריה מכה-נים בה בעיקר כדי לזכות בטיטות ללא-ספור, חינום, ואף לא יעלה בדעתם לזכות את הענף שעליו הם טסים, עלי-ידי התנג-שות עם בן-ארי.

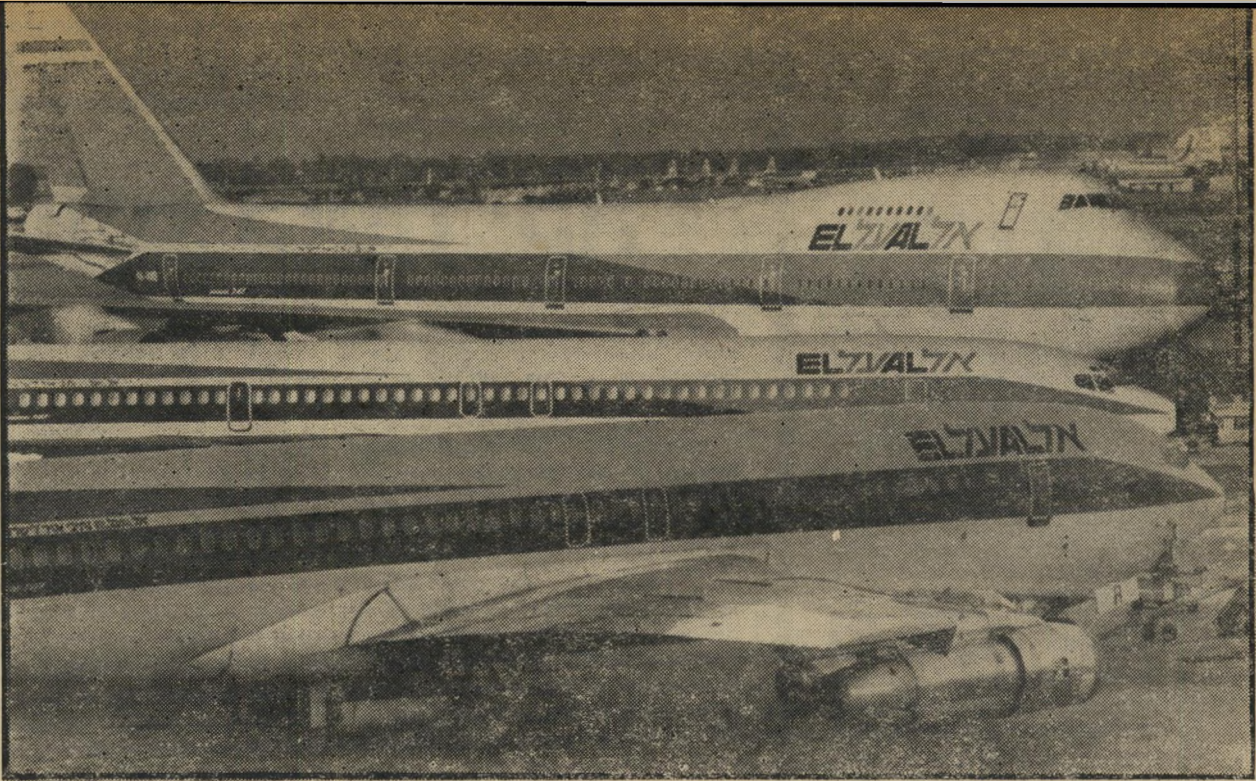
שליטתו במיצרך המבוקש ביותר במדינת ישראל — כרטיסי-טיסה חינום — מאפשרת לבן-ארי לשחד את כל כלי-התקשורת, הי מופלגות והמוסדות הממלכתיים. שום עיי-תונאי לא יעלה בדעתו למתוח ביקורת על אל-על, ואם ינסה מי מהם — שום עיתון לא יפרסם את דבריו. בכנסת כימעט מ' עולם לא היה אף ח"כ אחד שהיה מוכן להתקשר. שריהתחבורה הוא משרת שלו. את ההסתדרות, שהיא שותפה בבעלות של אל-על, הוא מחזיק בכיס הקטן.

כוחו של רוזנמן נובע ממקור אחר לגמרי. לעובדי-התחזוקה יש מונופול מוחלט. אי-אפשר להחליף אותם. אי-אפשר להחליפם בלעדיהם. אי-אפשר להחליפם בחיילים או במפירי-שביטה — כי אין קברניט שיעז להמריא במטוס כשאין הוא בוטח לחלוטין בטיב עובדי התחזוקה ש' הכינוהו לסיסה. עבודתם של פועלי-התחזוקה היא קשה, אחראית מאין כמוה,

תחזוקה, אך מזה ארבע שנים הוא הרוח החיה של ועד עובדי התחזוקה. את הכנסותיו של בן-ארי, כמו של כל מנהל בכיר בישראל, אי-אפשר אפילו לא-מוד. הוא אישיות בינלאומית, אורח העולם, ויכול לחיות כמו מלך בכל מקום — אם יש לו הזמן לכך. הוא שכח מזמן מהן בעיות פרנסה.

רוזנמן חי ברחובות בדירה בת חמישה חדרים. שאותה קנה בעזרת אבי אשתו. הדירה עלתה 170 אלף ל"י. מקופת התג' מולים של אל-על קיבל הלואה בסך 7000 ל"י. הוא נוהג במכונית שברוטר, דגם 64, העולה כיום כעשרת אלפים ל"י. לדבריו הוא משתכר כ-2500 ל"י נטו לחודש, כאשר הוא עובד בשבתות ובימי ו' אחריי הצהריים; אך משכורתו הרגילה, לצורכי מילואים ומחלה, היא 1800 ל"י לחודש. הוא משכורת ברוטו היא, לדבריו התנהלה, 5000 ל"י.

בן-ארי הוא איש-מינהל מוכשר, די-נאמו של בן-אדם, שהפך את אל-על לי-אחת החברות המצטיינות, אך אין לו יחס לבני-אדם, אין הוא מסוגל להתחשב ב' ריגשותיהם, ואין לו גישה כלשהי לאלפי

על התנהלה. על אף הצלחותיה הגדולות בשטחים אחרים, הרי בשטח זה נחלה כישלון חרוץ — המאפיל על שאר הצלחותיה. במדינה אחרת, היה מרדכי בן-ארי צריך השבוע להגיש את התפטרותו.

שלישית: בפרשה זו ממלאה ההסתדרות את התפקיד העגום של „אגודה מיקצועית צהובה“, המכורה למעביד והפועלת כמישטרת-עובדים. ההתנהגות והסיגנון של ראשי ההסתדרות הם שערורייה. החלטתה „להסיר את ההגנה המיקצועית“ מציבור של חבריה מחזירה את ההסתדרות לימים האפלים של חושיסטאן, כאשר יוסף אל-מוג'י, בשם ההסתדרות, שבר בכוח את שביתת הימאים בראשית שנות ה'50.

לשבור!

לשבור!

ד יכזו שביתת הימאים, בעזרת הימישטרה ומפירי-שביתה זרים, הרס את ציבור הימאים והוא לא חוזר לאיתנו עד היום. נכס אנושי יקר מאין כמוהו נהרס בידי פוליטיקאים רודפייקארייה, ובכך נסתם הגולל גם על תיקונת חברת הספנות הלאומית להיות יוף בריא. עתה מאיים אותו גורל עצמו גם על חברת התעופה הלאומית.

העובדה שבראש משרד-התחבורה עומד עסקן-שחצן חסר שיקול-דעת, חדור חשיבות עצמו, מחמירה את העימות פירכמה.

13 מטוסי החברה שובתים על הקרקע -

מכני שמונהל „אל על“ ומונהיג עובדי התחזוקה

החליטו לחסל איש את רעהו בכל האמצעים

התחזוקה, הפגין כלפיהם יחס של בוז, ובישיבותיו עם ראשי ההסתדרות נהג ב"הירות שפגעה בהם עד עומק נישמתם.

שקרו,

גאנגסטר, סחטן

ב מצב כזה, לא רק החברה עצמה הסכה כדורגל, אלא גם הציבור. לי אורח רגיל לא היתה כל אפשרות להבין מי גרם להשבתה, איך ולשם מה.

עניין של חיים ומוות — ועד כה לא אירעה כאל-על אפילו תאונת-אוויר אחת.

רק במיקרה אחד ויחיד ניתן להתקיים בלי פועלי-התחזוקה: כשהמטוסים אינם ממריאים כלל. וזהו אשר קרה השבוע.

רוזנמן לא האמין שבן-ארי יעז לגנוט צעד נואש זה — להפסיק את פעולת החברה. אחרי שזה קרה, האשים את בן-ארי במזימה מחוכמת: לנצל את חודשי העונה החלשה כדי לשבור את פועלי התחזוקה אחת ולתמיד, ובאמצעותם לשבור

הסר'בון: רוזנמן

תחת שיתעברו בעימות-המוות בין בן-ארי לרוזנמן, יצננו את הרוחות, ירגיעו ויחזירו מידה של שפיות-דעת לענייני „אל-על“, התריפו הממשלה וההסתדרות את המצב.

מה יהיה הסוף? ייתכן שאחד משני היצדדים יישבר. אך לדעת רבים, המכירים את המצב לאשורו, לא יהיה, בסופו של דבר, מנוס מפשרה. כל אחד משני המניינים יצטרך להשלים עם העובדה. שאינו יכול לשבור את הצד השני, אך בינתיים מידרדרת החברה, והציבור ישלם את הימחיר — כתמיד.

עבדנו כמקובל בעולם. החברה: החלפת מנוע 747 אורכת, בדרך כלל, 12-15 שעות. כשפועל צוות של חמישה עובדים ומפקח. כשהתחילה הישיבה האיטלקית, זה לקח 26 שעות. הי עובדים: זה שקר! הצוות היה מורכב רק משלושה אנשים. חוץ מזה התקלקל המנוע, והיו צריכים לטפל גם במשאבה. וכו' וכו'. החברה: מכיוון שהיתה שביתה, לא היה מנוס מהפסקת כל טיסות החברה. העובדי דים: לא היתה שביתה, אבל יש השבתה. ההסתדרות, שהיא בעלת-ימניות חשובה כי

דו-קרב בשדה

אל-על, היא איגוד-העובדים היחיד בעולם התומך בהשבתה מטעם המעביד, והמכשיר את הקרקע כדי שהמעביד יוכל לשבור את ציבור-העובדים. אין כימעט עובדה אחת הנוגעת ליחסי-העבודה, שאין עליה שתי גרסאות סותרות לחלוטין בפי שני הצדדים — כשכל אחד טוען שהשני הוא שקרן, גאנגסטר, סחטן, וכיוצא-באלה.

אולם מבעד לערפל חצאי-האמיתות והיגיונים, מזדקרות כמה עובדות שאינן מוטלות בספק.

ראשית: עובדי-התחזוקה אינם רק „קבוצת-לחץ מונופוליסטי“, כדבריהם של עיתונאים טס-יחנם, אלא גם ציבור-עובדי דים הפועל בתנאים מיוחדים לגמרי. לא זו בלבד שבעבודתם תלויים בכל שעה חייהם של מאות אנשים, אלא שהיא גם מתנהלת בתנאים קשים במיוחד — בחוץ, תחת כיפת השמיים, בגשם ובשרב, ובשעות ש-עובד רגיל לא היה מוכן לעמוד בהן. הם אינם נמצאים בבית בשבתות ובחגים, ורבים מהם כימעט שאינם נפגשים עם נשותיהם, העובדות בשעות נורמליות. ב"סולם-השכר המקובל בישראל, אין שכרם מופרז, לאור הנסיבות המיוחדות של עבודתם.

שנית: יחסי-העבודה באל-על הם רקורבים. אין זה הסיכסוך הראשון עם פועלי-התחזוקה, ופועלי-התחזוקה אינם הציבור היחיד החי בסיכסוך מתמיד עם ההנהלה. רוב העובדים באל-על שונאים את ההנהלה, ורואים אותה כחבורה רודנית ושחצנית.

כשנוצר מצב כזה, האשמה מוטלת תמיד

האם פרצה שביתה? החברה: בהחלט. פועלי-התחזוקה האילו את קצבי-העבודה שלהם, וכך שיבשו את לוח-המגנים. החברה אינה יכולה לתפקד, כשכל המטוסים מאחריים בשעות. מעובדים: לא דובים ולא יער. אנחנו עבדנו עבודה מלאה. אבל במקום להתאמץ כרגיל, הרבה מעבר למגת-העבודה הוגנת של יום-עבודה נורמלי, חזרנו ו-

את כוחם של כל ועדי-העובדים בחברה. בן-ארי, היה בטוח כי רוזנמן לא יוכל להחזיק מעמד לאורך ימים, מול ההתקפה המאוחדת עליו מצד הממשלה, הכנסת, כלי-התקשורת והציבור, הנזון כולו מסוג אחד של מידע: זה שבא מפי בן-ארי וי-משרתיו. רוזנמן, שידע כי המוסדות וכלי-התקשורת לא יעניקו יחס הוגן לעובדי

רוזנמן (משמאל) בחבורת פועלי-התחזוקה

בן-גוריון נעלם באמריקה?

הלחץ הגדול והמוצלח ביותר של החברה הממשלתית למדליות ומטב"עו" ומונחה לצחק אבני, הוא מטב"עוהוב" דוד בן-גוריון. בשנותיה האחרונות גרמה עליית מחיר הזהב בעולם גם להעלאה עצומה מחירי כל מטבעות הזהב, וכל מי שקנה מטבעות בזמן אצל החברה הממשלתית,

רישמית, יכול כל מנוי לקנות רק מט"ע אחת. אבל במשך השנים נוצרו יח"סים טובים בין "החברה הממשלתית" לבין קבוצה מצומצמת של סוחרים-מטבע, שקנו מכל הנפקה חדשה כמויות גדולות, קיבלו גם תנאי-מיון נוחים, כמו תשלום לא-במזומן. קבוצה זו של סוחרים ריכזה בידיה שליטה על מרבית המטבעות - בעיקר מטבעות זהב - מכמה הנפקות, העלי תה מלאכותית את מחיריהן על-ידי תש"לם גבוה תמורת המטבעות שהוצעו ל"מכירה.

לקראת הנפקת מטבע בן-גוריון, היה ברור כי יהיה לה ביקוש רב. ביולי השנה הודיעה "החברה הממשלתית" כי תנפיק 53 אלף מטבעות בן-גוריון, מספר זהה כימטט למספר המנויים של החברה בארץ. למנויים בארצות-הברית לא נית"נה, פורמלית, אפשרות לקנות. פורמ"לית - כפי שלמד על בשרו איש-העסקים הישראלי דוד לאנגר, מלוס-אנג'לס. לאנגר ביקש לקנות את המטבע, ש"עלתה בשעתו למנוי 2100 לירות או 500 דולר. אומנם, לאזרחים אמריקאים אסור להחזיק זהב, אבל מזה כמה חודשים ידוע, כי החל משנת 1975 תתיר ממש"לת ארצות-הברית לאזרחיה להחזיק מט"עוה זהב. ולכן יוכלו גם לקנות מט"עוה זהב. למרות זאת הודיעה "החברה הממשלתית" בפירסומם באמריקה, כי אזרחי ארצות-הברית לא יוכלו לקנות את מטבע הזהב, אלא רק כסף.

לאנגר נמסר עם אבני, ולדברי לאנגר לא השיב זה לשאלה מדוע לא הביא בחשבון כי אולי חלק מן המנויים באמ"ר ירצה לקנות את המטבע, אשר תחולק רק במאסר 1975 - כאשר יותר כבר לאזרחי אמריקה להחזיק בזהב.

ביתנים התרחש בישראל ופניות, ומטבע בן-גוריון, שעלתה למנויים קודם לכן 2100 לירות, עולה עתה 3000 לירות. המנויים הישראלים, ששילמו כבר עד ספטמבר השנה את מלוא המחיר, מר"וויחים את הפרשי הפיחות. ליבו של לאנגר כאב על הרווח שהח"צמח דויד 5, בתל-אביב. וזונה, לפתע חר"פיע מערבי, בשם העירייה, והגיע עם הבעלים להסכם על גובה הפיצויים ש"יקבלו. עתה הוא דורש דמי-תיווך בשווי 2% ממה שמשלמת העירייה.

בישיבת ועדת-ההכנסים הוסבר, כי מע"רבי מבצע מפעם-לפעם שירותי תיווך ב"עיסקות-קרקע שונות, עבור העירייה. בלחץ החבר החליטה אותה ועדת"נכסים, באותה ישיבה עצמה, לעולם ל"מערבי דמי-תיווך נוספים, על עיסקה אחרת שבה רכשה העירייה מיגרש מעבר לירקון, עבור קריית-החינוך. עיסקה זו תמוחה, שכן העירייה באה בדברים עם בעלי הקרקע שאותה יכלה להפקיע ל"מטרת הקמת קריית-החינוך, אולם מ"שום-מה נזקקה העירייה גם הפעם ל"תיווכו של מערבי, שעבורו היא וצשלמת כסף.

וכדי שיהיה בידה כסף לשלם למתווך שלמה מערבי, לווח העירייה כספים מן המתווך ראובן שמינ, הלוקח אותם מחברת "עמידר", שלא ידעה כלל על מתן הכסף לעירייה...

This may be your only opportunity to obtain Israel's magnificent David Ben-Gurion Silver Commemorative Medal.

...the only opportunity to obtain Israel's magnificent David Ben-Gurion Silver Commemorative Medal...

...the only opportunity to obtain Israel's magnificent David Ben-Gurion Silver Commemorative Medal...

המודעה האמריקאית הרשמית

כסף, לא זהב. זרועות מאות אחוזים, לחברה הממשלית יש למעלה מ-50 אלף מנויים בישראל, ועוד 35 אלף מנויים בארצות-הברית. למנוי שמורה הזכות לרכוש כל מטבע חדשה במחיר ההנפקה שלה. בדי"כלל עולה מחיר המטבע לאחר ההנ"קה, כך שכל חורכשו במחיר ההנפקה ארוויה, לעומת מי שנאלץ לקנות את המטבע מיד שניה.

בתווך חדש

עירייה

עיריית תל-אביב כבר התפרסמה ב"יסקי-הכנסים שלה עם ראובן שמינ, זמלוה לה כספים בריבית קצוצה. עתה אתגילת פרשה חדשה, פרשת תיווך קר"זעות.

לעירייה יש מחלקת-נכסים, שבה עוב"ים פקידים רבים, בשכר מלא. תפקידם זוא לפקח על ניכסי העירייה, לקנות למכור רכוש לפי. התורק. וזונה, מזה מן רב נוהגים אנשי מחלקת-הנכסים ועירונית לשלם דמי-תיווך למתווך"רקעות פרטי, שלמה מערבי שמו, גמורת עשיית דברים במקום הפקידים באוגוסט השנה החליטה ועדת-ההכנסים ל"העירייה לשלם לשלמה מערבי דמי"יווך. מסתבר כי העירייה ניהלה משא"מתן עם בעלי מיבנה שנהרס ברחוב

הונאות ייצוא ב"ישראלקס"

מישרת ישראל סיימה בקירה בפרשת הונאה סבוכה הקשורה בייצוא טכסטי"ל"ים בחברת-הייצוא "ישראלקס".

החברה רכשה טכסטיילים לייצוא ממיפעל "מאטקס" באשקלון. התברר כי "מאטקס" שהיא מתפרה, קיבלה מ"ישראלקס" הזמנות ייצוא ואף בדים לייצורן. ולם חלק מן הסחורה המוגמרת נמכר לא "ישראלקס" אלא לאחרים. בידי המי"ש"חיו הוכחות כי קונים שונים רכשו סחורות מ"מאטקס", למרות שאלו נועדו "ישראלקס". באייצוא הסחורות יש גם משום עבירה על חוקי המכס, שכן בדמס "מייובאים לשם ייצוא פטורים ממכס ומטמסיקנייה, ואם מוכרים את המוצרים נעשים במדים אלה בשוק המקומי, מרורחים את המכס והמס.

הקצירה המישרתית, שנעורה גם במכונות-אמטה, גילתה כי מנכ"ל "ישראלקס", נ-ציון שפירא, הוא חף מכל פשע וכי כל ההאשמות שהועלו נגדו והחשדות אילו הוא מעורב בפרשה, אינם מבוססים.

המישרת העבירה את החומר שברשותה לפרקליטות מחוז תל-אביב, להגשת יתביאישום.

מיץ, וזונה קיבל יום אחד בטאון-מטב"עוה מקומי, היוצא לאור בלוס-אנג'לס, ובו הצעה לכל מנוייה של "החברה הממשלתית" באמריקה, לקנות את המטבע במחיר של 580 דולר - 80 דולר מעל למחיר הרישמי.

לחברה יש, כאמור, 35 אלף מנויים באמריקה. בחודש ספטמבר פרסמה ה"חברה, כי כל ההנפקה כבר נמכרה ליש"ראלים. מניין-צצו לפתע מטבעות כה רבות, למכירה למנויים האמריקאיים? לאנגר שלח הזמנות על 25 שמות, ר"בם בדויים ולא ממנויי החברה, בצירוף הכסף (14.5 אלף דולר), וקיבל אישור"ים, כי אכן יקבל 25 מטבעות בן-גוריון. אם "החברה הממשלתית" לא הנפיקה פיתאום כמות של מטבעות נוסף על המיספר המקורי שבו נקבה, האם ייתכן כי מהנפקה זו מכרה לכמה סוחרים כמו"יות כה גדולות עד שיש ביכולתם כעת להציף את השוק האמריקאי? ולפי מה נקבעו הסוחרים שהועדמו?

הקרב על הבנק

אחרי שנים רבות הודיע ד"ר אברהם נאמן על פרישתו מתפקיד המנהל הכל"ל של "הבנק לפיתוח התעשייה" - אחד מתפקידי-המפתח במשק הישראלי. על מקומו יש שני מתחרים. האחד הוא יהודה גיל, המנהל כיום את "החברה למימון תעשיות" וקודם-לכן היה מנהל רשות-ההשקעות באמריקה. גיל הוא איש-כספים מנוסה, ששמו לא נקשר ב"שום פרשה כלכלית.

המתחרה השני הוא דוד פרידמן, כיום מישנהו של נאמן. פרידמן הובא לבנק על-ידי משה זנבר, כיום נגיד "בנק ישראל", כאשר זנבר היה יושב"ראש מועצת-המנהלים של הבנק. פרידמן הוא נאמנו של זנבר עד היום, מוצע על"י זנבר מדיפעם לתפקידים שונים. כאשר זנבר הסדיר לעצמו דירה בתנאי"חנים מן "הבנק לפיתוח התעשייה", הס"דיר גם לזיודו הטוב פרידמן, דירה בתנ"אים זהים.

שרהאוצר יהושע רבינוביץ יקבע מי מן השניים יהיה המנהל החדש.

מיזוג במיפעל

הטכסטיל

שני ענקי הטכסטיל, מיפעלי "טכסטיל בית-שאן" ו"כיתדימונה", ימוזגו מיזוג מלא. המחזור ח"מאוחד של שני ה"מיפעלים יהיה 400 מיליון לירות, ותם שולטים ב-40% מ"שוק הוכנתה ב"ישראל.

דוברת

המיזוג בא לא"חר התגברות על קבוצת "אי.אי.סי." של סם רוטברג ושמעון הורן, המחזיקה ב-22.4 אחוזים ממניות

ההצבעה ב"כיתדימונה". הורן ניסה למנוע את המיזוג, כיוון שבחברה המאו"חדת תחיה לו פחות השפעה.

מיפעלי "טכסטיל בית-שאן" התפרסמו בעבר בכישלונות והפסדים בלתי פוסקים. לפני חמש שנים נרכשו מן הממשלה על"י קונצרן "כלל", שמסר את ניהולם ל"לירוא ויסר", שהעלה אותם על דרך"המלך. "כיתדימונה" היה ריווחי כל השנים. בשני המיפעלים יש עכשיו רוב לקבוצת "כלל". "כיתדימונה" היה שייך ל"חברה המרכזית", שנרכשה כולה על-ידי "כלל".

המיזוג יהיה בבחינת הגשמת תוכנית ישנה-יושנה של הממשלה, להקמת שתי תשלובות-טכסטיל גדולות. עתה נותרה מול התשלובות של "בית-שאן-כית"ן" התשלובות של חסותדרות, עם מיפעלי "חולה טכסטיל" בראשה.

ניבחר. על-ידי סנאט אוניברסיטת תל-אביב, לתפקיד רקטור האוניברסיטה, פרופסור שלמה סימון (51), שכיהן בתפקיד זה בשלוש השנים האחרונות. ראש המכון לחקר התפוצות וראש החוג להיסטוריה של עם ישראל באוניברסיטת תל-אביב, חוקר תולדות היהודים בימי ה"ביניים, חיבר ספרים ומאמרים רבים, שירת בהגנה ובצה"ל, היה ממייסדי שורת המת"נדבים, כיהן כיו"ר תורן של ועד ראשי המוסדות להשכלה גבוהה בישראל, אב לשלושה ילדים.

מונה. לנשיא חברת המכוניות פולקסוואגן, במקומו של רודולף ליידינג (60) שהודח מהתפקיד לאחר חילוקי דיעות חריפים במועצת המנהלים של החברה המערב-גרמנית, מו"ני שמוקר (53), ש"היה מנהל סניף פולקסוואגן בריינ"שטאל.

ברייך

מצפים ל"תינוק. השנה הצעירה ליי"דה הצעירה (16) שהופיעה כאשר ה"תה בת 13 בתפקיד הבת שנכנס בה השטן בסרט מגרש השדים, וחברה ה"מוסיקאי מו"ני ה"ל"אר בן ה"22.

אושפזה. בבית-חולים, לאחר ה"ת מוטסת-עצבים, השחקנית שהתפרסמה ב"סרט אני אוקלי אשת לרידור, ב"י האטון (53), שעבדה לאחרונה כטבחית ועזרת בכנסיה מפני שלא הצליחה ל"השיג עבודה כשחקנית.

נפטר. משפ"ד-ם במוח, לפני חר"דש, בגיל 38, רעייה יעקובוב, אם ל"שישה בנים, אשתו של "מומו הגדול" (שלמה יעקובוב), שנהג לקבל בלעש חצוצרות ותופים את כל אמני-החוג ש"הגיעו להופעות בארץ, אירגן לכבודם שירות של אופנועים שליוו אותם לבית"המלון. השבוע נערך סכס גילוי תמציתה.

נפטר. בלונדון, מסרן-הריאות, ב"גיל 55, סגן ראש-הממשלה ושר-המילחמה המיצרי המושיר (פילדמרשאל) אחמד איסמאעיל עלי, שנאמנו של נשיא מצרים אנוואר אל-סאדאת. גיבור הצליחה במלחמת יום-כיפורים, איש-צבא מיק"צועי, חניך הצבא הבריטי והסובייטי, לחם בשורות הצבא הבריטי נגד הגרמנים, עבר את כל שלבי הפיקוד הצבאי, קשר עוד בשלב מוקדם קשרים עם גמאל עבד-אל"נאצר ועם אנוואר אל-סאדאת. גימנה עם המחזור הראשון שיצא ב-1957 להשתלם באקדמיה הצבאית במוסקבה, נטש במיל"חמת ששה-הימים את הכוחות שעליהם פיקד במלחמה נגד ישראל, מונה ב"1969 לרמטכ"ל, אך הודח לטובר חצי שנה כאשר מסר דיווח לא-מדויק על שסיטה ישראלית מערער לתעלה, מונה ב"1971 על-ידי סאדאת כראש המדיעין הכללי, וב-1972 כשר-המלחמה שחזן את מלחמת יום-כיפורים.

נפטר. בלוס-אנג'לס, מהחקף-לב.

לונג

בגיל 47, השחקן ריצ'ארד לונג, שגילם את הפרופ"סור בסידרת הטל"וויזיה נני והפרופ"סור המוקדנת מזה מיספר חודשים על המסך הקטן בארץ. היה נשוי שלוש פעמים. אשתו ה"שנייה נפטרה מ"סרטן ואשתו האחר"רונה היא השחק"נית-לשעבר מרה קורויי.

נפטר. בצרפת, בעל מספנות שר"בורג מליכס אמיאן, אשר הואשם ב"זמנו על-ידי ממשלת צרפת כי "קשר הישראלי בפריס אלוף (מיל) מרדכי "מוקה" לימון להברחת הסטילים היש"ראליים משבוחי ישראל. היה בעל"מספנות אמיר, ידיר מדינת-ישראל, סירב בתוקף לבצע עסקות עם מדינות ערב, התיידד עם כקוצה לימון שהיה מבאי ביתו הקרובים. בעיקבות הסתלקותן של ספינות שברורג, התבקש או לימון על-ידי ממשלת צרפת ל"אשר את

„אנחנו לא מטומטמים!“ צעק

גרשוני וברח לשירותים —

וקרגמן ביטל את מסקנותיו

חברי המערך בוועדת הכספים של הכנסת, שישבו בחדר הוועדה במישכן הר כנסת בשבוע שעבר, נדהמו. יושב ראש הוועדה, ח"כ ישראל קרגמן, הביא בפניהם את מסקנותיו בעניין המשכורות, תנאי השכר וההטבות של מנהלי ועובדי בנק ישראל, וחילק לכל אחד מהם דף שעליו מודפסות מסקנות אלה. למרות שחברי הממשלה, ובראשם ראש-

לפני חודשים מיספר נערך הניסיון הראשון. ראשי מפא"י ההיסטורית החליטה, כי מעמד החטיבה שלהם בתוך ממשלת העבודה וחלק לעומת מעמדן של רפ"י ואחדות העבודה, וכי יש לארגן את מפא"י מחודש.

בביתו של שריהשיכון אברהם עופר נערכה פגישה, שבה השתתפו רבים מראשי הגוש לשעבר. מאחוריהם התייצבו בעיקר היונים שבמפלגה, וההחלטות שנתקבלו באותו מיפגש היו לארגן ולהקים מחדש את מפא"י.

מלאכת האירגון הוטלה על דוד קלדרון, מנכ"ל הבנק לחקלאות ומוותיקי הגוש, אולם ברור היה כי מאחוריו עומד אברהם עופר עצמו, המבקש, על-ידי האירגון מחדש, לרכוש לעצמו עוד עמדת כוח.

המתנגדים הראשיים להתארגנות המחודשת בקרב אנשי מפא"י היו שריהעבודה דש בורעם ושריחיונין אהרון ידלין. „מי זה קלדרון ועופר בשבילנו?“ אמרו השניים. מנהיג הגוש לשעבר, שריהאצור יהושע רבינוביץ, התבונן מן הצד, לראות כיצד יתפתחו מהלכיו של עופר, ואילו ראשיהממשלה יצחק רבין, אשר אינו תוצר מובהק של מפא"י, אף הוא לא הביע דיעה, אם כי היה ברור ששיקום החטיבה אינו נוח לו.

אך האופוזיציה הפנימית שקמה לעופר וקלדרון, וגם זו מצד רפ"י ואחדות העבודה, היתה חזקה, והרעיון קפא על שמריו.

ואז, לפני שבועות מיספר, הגיע מנהיג מפא"י ההיסטורית, פנחס ספיר, לארץ, וזכה למנה גדושה של התקפות אישיות, בעיקבות הפרשיות הכלכליות האחרונות.

ספיר נדהם מכך שאף אחד מהסרים לא מישמעו לשעבר לא קם להגן עליו.

„משימים אותי, ולאף אחד לא איכפת!“ טען אז ספיר, והחליט לבנות עצמו שוב מבחינה פוליטית במיסגרת מפלגתו.

וספיר החל מתארגן בכל כוח הבולדורו שליו. נערכו פגישות בשעות בוקר וליל מאוחרות, הותוו קוויאירגון, והפעלים ורי חבריההכנסת חולקו בין אנשי ספיר, כדי שאשר יהיה „לעבוד“ עליהם.

תחילה פנה ספיר לרבינוביץ, השניים

מינהם ספיר

לספר את תאמצי

המרגל

שחזר

מן

הכפור

בשווייץ

המרגל ירד מן המטוס אישם באי רופה, וחמק לתוך ביתמלון קטן וי אפור. למחרת עלה על מטוס מקומי, הגיע עימו לז'נבה, בירתהכספים הבינלאומית של שווייץ.

כאשר ירד מן המטוס, התבונן סביבו בחשד כל העת, מפחד שמא בכליזאת ימיתנו לו בינמל-התעופה ויעצרוהו. אבל איש לא שם לב אליו, והוא הצליח להגיע למלון ולטלפן משם אל משרדי הבנק הבינלאומי לאשראי של ד"ר טיבור רוזנ-באום.

המרגל היה אליעזר ולטמן (ולטימן: אישיהעולם), הנציג המיוחד של משרד מבקרההסדרות שיצא לגלות את תעלומת השטרות ומכתביההתחייבות שנתן מנכ"ל סולל בונה צבי רכטר לבנק של רוונבאום. כאשר חזר ולטמן לישראל, לאחר שבוע של שהייה נעימה בז'נבה, לא תביא עימו שלל רב. למעשה, כמעט שלא תביא דבר, פרט לכמה עובדות שאם ידעו לקרוא אותן נכון הן מציגות את רכטר באור עמום ביותר.

סיבה שוודתמן לא העלה בחכתו דבר היא כי הבנקים בשווייץ, ככלל,

הגיעו ביניהם לעיסקה אשר איפשרה ל-ספיר לארגן מחדש את מפא"י, תוך הב-טחת איפגיעה לרבינוביץ. לראשיהממשלה של ספיר אזהרה, שאותה ריפד במחמאות לשלטונו של רבין, ואומנם, רבין לא התערב.

ספיר אפילו מוכן היה לארגן, במיסגרת החדשה שלו, את אלה שתמיד טען נגדם כי אינם די מהימנים, כמו שריהמיסחר-והתעשייה חיים ברילב, וכן עוזי פיינמן והשר שלמה הילל, החשודים על ספיר כי הם תומכים נסתים של רפ"י. אפילו על סלידתו מראש עיריית חיפה, יוסף אלמגור, מי שמוטל עליו כתם רפ"י אך העושה זה שנים רבות מאמצים כדי למחוק כתם

מסרבים למסור כל מידע על לקוחותיהם. ואם בדרך כלל כך, הרי כאשר הבנק תפוס בידי בית-המישפט, ודאי וודאי כך.

שני נושאים היה צריך ולטמן לבדוק. האחד, האם נכונה טענתו של צבי רכטר כי מיכתביההתחייבות שנתן לרוונבאום, ובו הצהרה כי סולל בונה חייבת בגמל-יון דולר לרוונבאום — אינו בר-תוקף. הנושא השני: האם נכונה טענתו של רכטר כי השטרות הנוספים, בסך מיליון דולר, שניתנו לרוונבאום, הם שטרות ביטחון בלבד, היינו, שלא נמסרו לפירעון. שטרות אלו ניתנו בנוסף לשטרות בסך 4.2 מיליון דולר שנתנה סולל בונה לרוזנ-באום, תמורת הלואה בסכום דומה אשר נפרעה. למרות שההלואה נפרעה, השאיר רוונבאום בידי שטרות בסך 3.2 מיליון דולר. שטרות בסך 2.2 מיליון דולר הצליח רכטר להחזיר, אולם שטרות אחרים, בסך מיליון דולר נשארו בשווייץ, ורכטר טען כי אלה הם שטרות-ביטחון בלבד.

הדין-וחשבון שפירסם מבקרההסדרות על תוצאות החקירה של מרגלג המיוחד, הוא דו"ח סתום מאוד.

המשפט הפותח בו אומר כי ולטמן קיים מגע „עם נציגי הנהלת הבנק“. האם ה-כונה היא לנציגי הנהלת הבנק שמונתה על-ידי בית-המישפט, והיא חברת-הניהול אנגלית, או לנציגים של רוונבאום עצמו, שהניהול אינו בידיהם עתה?

■ ■ ■

המשך קובע המבקר, כי מאחר שמונה לבנק רואה-חשבון מטעם בית-המישפט, אין הבנק, משיב בדרך-כלל ל-פניות בקשר לבירור „חשבוניות“. מדוע, אסירן, הסכים הבנק להשיב לפניותיו של ולטמן? אין להניח כי בית-המישפט בי שווייץ חרד לגורלו של רכטר והסכים להשיב עליו, ומכאן שוולטמן נפגש עם אנשי רוונבאום, שרצונם עז להציל את רכטר.

אולם למרות זאת, התשובות שקיבל ולטמן מציגות את דברי רכטר כבלתי-נכונים לחלוטין. המבקר קובע, כי בסיפרי הבנק רשומים שני מיליון דולר הובות של סולל בונה, ובידי הבנק מיכתב של סולל בונה המאשר חוב זה. מכאן שבדברי רכטר, כי נתן את המיכתב כדי לעשות טובה וכי לא השתמש בו, אינם נכונים.

רוונבאום הצליח, בעזרת המיכתב חפיק-טיב שקיבל מסולל בונה, להכניס למאון הבנק שלו עוד שני מיליון דולר העומדים כביכול לזכותו בסולל בונה. על-ידי כך שהצליח להגדיל את צד הזכות של מאונו בשני מיליון דולר, יכול הוא ללוות עוד

מהראשונים שתקפו את דיין — הפך לפתע את עורו.

מנכ"ל כור מאיר עמית וראשי-עיריית הרצליה יוסף נבו, שאליהם הצטרף שר-ההסברה אהרון יריב, החליטו כי לא יניחו לספיר לארגן את כוחותיו מחדש, והפכו מנהיגי הפלג הניצי יותר במפלגת העבודה. בין שתי התארגנויות לטרפד את ספיר. פני-שעבר משה ברעם, הוא נפגש עם ראשי הממשלה ועם מוכירי-המפלגה מאיר זרמי, והעלושה החליטו לטרפד את ספיר. פני-שעם מנהיג רפ"י שמעון פרס ומנהיג אחדות-העבודה יגאל אלון, הביאו להצהרה של זרמי, אשר הודיעה על הסכמת שלוש החטיבות החברות במפלגת העבודה לביי-

מינסים לבלום

את ספיר

טול החטיבות וכמובן גם לביטול הצורך בהתארגנותה של מפא"י מחדש. ספיר השתולל מכעס. המיבצר הפוליטי שאותו תוכנן עבור עצמו בשבועות האחר-ונים, התגלה כבניין-קלפים. הוא החליט להכריז מלחמה על ברעם, ידלין וזרמי, כשהוא משאיר בידי די תחמושת כדי לפגוע בראשיהממשלה ובשרי-האוצר, אם אלה יחליטו להתערב בכליזאת.

המאבק בין מפא"י-לשעבר לבין מפא"י החדשה התלקח במלוא עוזו. האם יצליח ספיר לשמן מחדש את המכונה שבה שלט משך שנים כה רבות, או שמא יצליח דודר אחדש במיסלגה לגבור עלי?

זה, הסכים ספיר למחול, ושלה גם אליו

ליהים שיומינוהו להצטרף. אבא אבן, מי שהפך בחודשים האחרונים בן סודר ומורה של מפא"י וידיד חדש של רבינוביץ, צורך גם הוא אל המגויסים. „אם לא ניקח אותו, הוא יצטרף אל דיין“, הצטק ספיר. לובה אליאב נקרא לסדר, ואמנם ריכז את התמרדויותיו.

אולם, בעוד אלה מתארגנים והורטים על דיגלם את נס מפא"י היונית, התעוררה התארגנות נגדית מכיוון שאיש לא ציפה לו. חוג אתגר, אשר עלה לכותלת בסוף תקופת שילטונם של עולדה ודיין בעת שחבריו, רובם אנשייצאא לשעבר, היו

צבי רכטר

אישהעולם חזר

מיליון דולר כנגד הסכום שסולל בונה כאילו חייבת לו.

למעשה, יכול עכשיו לבוא כל נושה של הבנק אל סולל בונה ולתבעה לדין בגלל הפסדיו אצל רוונבאום, שכן הנושה יטען כי בעזרת מיכתביההפיקציה של רכטר הצי-ליח רוונבאום לזייף את מאונו, והציג את הבנק באור חיובי בהרבה מן הנכון וכי אילו היו סיפרי הבנק מראים את התמונה האמיתית, לא היה הנושה נתן את כספו לבנק.

■ ■ ■

מסקנה שנייה וחשובה של המבקר היא, כי השטרות — שרכטר טוען כי הם שטרות-ביטחון בלבד — מצויים בחיקי-השטרות של הבנק. סיפריו של מונח זה הוא כי הבנק הציג שטרות אלה לניכיון-מישנה, וכי ניתן לתבוע את התמורה מסולל בונה, שתיאלץ לשלמה.

המבקר מוסיף עוד, כי אחד ממנהלי הבנק הצהיר שהבנק לא נתן כל תמורה כספית לשטרות ולמיכתב הפיקטיבי, לא צבי רכטר באופן אישי ולא לסולל בונה אולם אין המבקר עונה על השאלה האם נתן הבנק את תמורה הכספית למישהו אחר, ומי חית אותו אחר? עתה ברור כי הבנק השתמש במיכתב ובשטרות כדי לגייס עוד שלושה מיליון דולר. מי קיבל אותם?

לא ברור אם תינתן אייפסם תשובה ל-שאלה זו, מה שברור הוא, כי סולל בונה הסתכנה מבחינה כספית על מלאכה לראשה.

הממשלה יצחק רבין גינו את תנאי השכר וההטבות השונות של עובדי בנק ישראל, היו מסקנותיו של קרגמן בבחינת שיר-הלל לבנק, לעובדיו ובעיקר למנהלו, ה-נגיד משה זנבר, ידידו של קרגמן.

גרשוני התפרץ. „מסקנותיו של קרגמן הצהירו כי תנאי השכר, ההלוואות והתו-סות שלהם זכאים עובדי בנק ישראל הם מינימאליים, מוכים אף מאלה של מנהלי ועובדי בנקים אחרים, ואינם גבוהים מאלה של פקידים אחרים בשירות המדינה.“

חברי המערך בוועדת-הכספים גיחו, אולם חברולטיצה של קרגמן, ח"כ צבי גרשוני, התפרץ בכעס. „אתה לא יכול לע-שות מכולנו מטומטמים!“ קרא לעבר קרג-מן, קיפל את דף המסקנות, הכניס אותו לכיסו ויצא מחדרההישיבות כשהוא טורק את הדלת מאחוריו.

קרגמן נבהל. הוא אסף במהירות מכל חברי הוועדה את הדפים שחילק להם כמה דקות קודם-לכן, ומיהר לצאת את החדר כדי לחפש את גרשוני.

נשכה את הכל. אחד מסדרני הכנסת אמר לקרגמן כי ראה את גרשוני נכנס באותו רגע לבית-השימוש. קרגמן מיהר ל-שם, ומצא את גרשוני עומד ליד המיתקן המוכר.

„גרשוני, מה קרה?“ שאל בתדהמה. „אם אתה לא מסכים, אני אגנוז את ה-מסקנות, תראה, אספתי את המסקנות כבר מכל החברים. אתה צריך לתת לי רק את הדף שלך, ואין יותר מסקנות.“

השיב לו גרשוני, כשהוא רוכס את מכ-סו: „בסדר, נשכה את הכל. עכשיו תצא, ואחר-כך אני אחזיר לך את הנייר.“ כשיצא גרשוני מן השירותים, הוא מיהר להעתיק את המיסמך של קרגמן, ורק אחר-כך חזר לאלום הישיבות וחזריר ל-קרגמן את דף שלו.

האבא הברית הירואין בספרי קודש ★ הסגן נתפס בניהול
הימורים בבית-כנסת ★ הוא נחקר על שמירת גופות במקררים
★ נציב המס הפך לשותפו ★ ראשי סינדקאט הפשע היו
אורחיו ★ תבע מגולדה למנות את רפאל כשר בממשלה

סודק עם כימה

בכותרת ראשית בעתון. למרות ששמו של הרב ברגמן הוזכר בה אחד הגיבורים הראשיים של השערוריה, לא מצא אף כתב ישראלי אחד בארצות-הברית לנכון לדווח על הפרשה לעיתונו בישראל. כך יכול היה הרב ברגמן להמשיך לשבת בראש עצרת מטעם המיזרחי בניו-יורק, לצידם של פנחס ספיר ויצחק רפאל ואף לבקר בארץ, מבלי שאיש יתייחס לעובדה ששמו קשור בשערורייה לאומית בארצות-הברית. רק אחרי שוועדת הסינאט האמריקאית החלה חקירת בפרשה, וזו החלה להתגלגל ככדור-שלג, היא התפוצצה גם בישראל.

הברחת הרואין

בסיפרי-קודש

פרשת הרב ברגמן, שיצר לעצמו בינתיים דימוי של "הרבי של המאפיה",

ברגמן הוא נשיא כבוד של בית-הספר התיכון של הישיבה יוניברסיטי בניו-יורק; נשיא ועד החינוך התורני של המיזרחי בארצות-הברית; נשיא-כבוד של תנועת המיזרחי באמריקה; יו"ר ועדת-הקבלה של הסתדרות הרבנים בארצות-הברית; חבר הנשיאות העולמית של המיזרחי ורב המרכז היתודי בריוורסייד בניו-יורק. בקונגרס הציוני האחרון, שנערך בישראל ב-1972, הוא היה חבר נשיאות-הכבוד של הקונגרס, יושב אצל שולחן אחד עם גדולי המדינה, והוא גם חבר הוועדה-הפועל של הקונגרס היהודי העולמי.

מלבד תואר חרבנות, שבו זכה בישיבה יוניברסיטי, הוא נושא גם בתארי דוקטור לפילוסופיה וסיפורת עברית, שבהם זכה באותה אוניברסיטה דתית. הוא נמנה עם ידידיו האישיים הקרובים ביותר של שר הדתות יצחק רפאל, שמוסד הרב קוק שלו הוציא לאור את סיפורו. היה זה ברגמן שהפעיל בזמנו לחצים על גולדה מאיר,

פטירתו באיחור כדי לקבל עבורו את דמי-האיטפון עבור חודש נוסף.

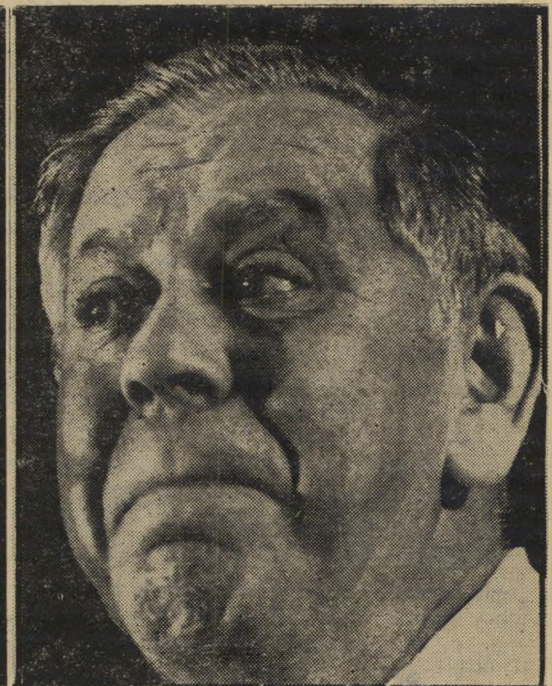
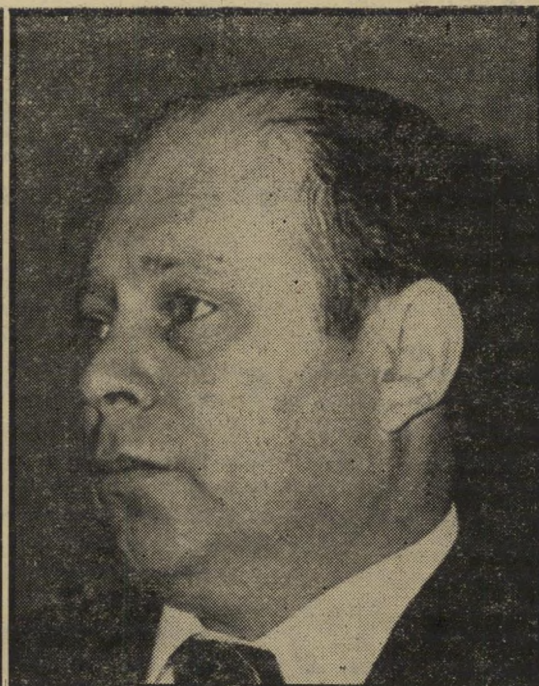
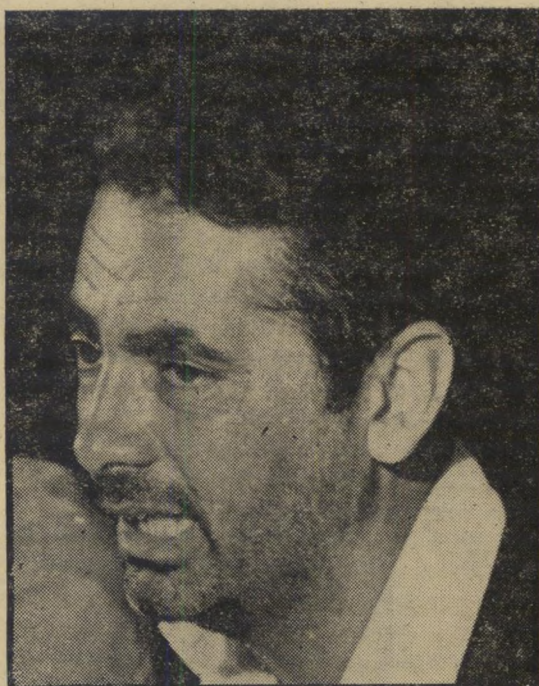
החוקרים לא הצליחו לאמת חשדות אלה. אבל בין הנחקרים בפרשה היו הרב ברגמן וכמה מעובדי המוסדות שבבעלותו. הם יצאו, כמובן, נקיים מכל חשד ואשמה. אלא שהבדיחה עשתה לה בינתיים כנפיים. כל תוארי-הכבוד ומישרות-הייצוג שבהם זכה הרב ברגמן שנה אחר שנה, לא היה בהם כדי להשתק את חרושת הבדיחות שנופצו על חשבונם.

השבוע הסתבר כי הבדיחות אינן מצחיקות כלל. ועדת-המישנה לטיפול בקשישים של הסינאט האמריקאי החליטה לפתוח בחקירה בפרשת האשמות, שלפיהן היתה רשת בתי-האבות של הרב ברגמן קשורה במעשי-מימרה ופעולות בלתי-חוקיות, שי נועדו להוציא במימרה מיליוני דולרים מממשלת ארצות-הברית. הדמות המרכזית בפרשה היתה זו של הרב יששכר דב ברגמן, שלפי החשדות שהועלו נגדו היתה

מזה שנים אחדות נבנית חרושת-בדיחות שלימה בין חוגי המפד"ל בארץ סביב דמותו של הרב יששכר דב ברגמן, חבר נשיאות המרכז העולמי של המיזרחי ונשיא הכבוד של תנועת המיזרחי בארצות-הברית.

כמה מבדיחות אלו היו בדיחות מאקא-בריות, שאינן אופייניות לאנשים דתיים. "לברגמן אין בעיות עם כסף", התלוצצו אנשי המפד"ל מאחרי גבו, "כל סוף חודש הוא צריך להוציא רק כמה ידיים מהמקרר כדי לחתום שהם חיים, והממשלה האמריקאית כבר משלמת לו בעדם". "הוא בטח כבר שותף במיפעל של פרייזידים", התלוצצו אחרים.

אזון ורה, שקלטה בדיחות-וורועה אלו, לא יכלה לתפוס את משמעותן. רק אלה שידעו על עסקיו של הרב ברגמן, הבינו את הרמז הגס. הם ידעו כי ברגמן הוא בעל רשת של בתי-אבות לקשישים באר-

כהנא: בן-חסותו הפוליטי

טיבור: בן-חסותו האישי

רפאל: הידיד הכי טוב

לא החלה לפני חודשיים, עם סידרת הגיי לויים בניו-יורק טיימס. ראשיתה של הפרשה בתחילת שנות השלושים, כאשר עלה מרומניה לארץ הרב מרדכי צבי לויפר. הוא התיישב עם מישפחתו בירושלים, רכש לעצמו דירה בשכונת רחביה, על גבול השכונת החרדית שערי-חסד.

הרב לויפר ביקש לעברת את שם מישפחתו. מכיוון שלויפר באדיש פירושו רק, הוא בחר בשם ירוק. אולם השם השתבש והפך בהברה האשכנזית ל"יערק". אולם בירושלים היה הרב לויפר מוכר בתואר "דער גולדענער רבי" (הרבי המזהב), וזאת משום שבביתו נהגו לתגיש ארוחות בכלי-אכיל עשויים זהב טהור. הרב לויפר חקים בביתו בתיכנסת, ודאג

בשם היהדות הדתית בארה"ב, שתכליל את יצחק רפאל בממשלתו.

והנה, לפתע מוצאת דמות כה נכבדה את עצמה במרכז שערורייה לאומית בארצות-הברית. מוחשדת כי היתה קשורה בעסקי המאפיה וכי עמדה בקשרים הדוקים עם דמויות ידועות בעולם הפשע האמריקאי. כיצד ייתכן הדבר?

הפרשה, שהחלה מתפרסמת בישראל רק לפני שבוע, התפוצצה בארצות-הברית עוד לפני חודשיים. בתחילת חודש אוקטובר השנה החל העיתון האמריקאי החשוב, הניו-יורק טיימס, מפרסם סידרת מאמרים מפרי עטו של ג'ון הס, על שערוריית בתי-האבות בניו-יורק. הסידרה, שהיתה תוצאה חקירה שנמשכה חודשיים תמימים, החלה

רשת בתי-האבות שלו קשורה בסינדקאט-הפשע האמריקאי — המאפיה.

תארי-כבוד

וקירבה לצלחת

לגבי מאות אנשים בישראל שהכירו את ברליל ברגמן (ששמו האמריקאי הוא ברנארד ברגמן), לא היו הפירסומים שבהם נקשר שמו, והעובדה שהוא נמלט לאוסטריה ומסרב לבוא לחקירת הסינאט, בבחינת הפתעה. למרות שהוא נושא שורה ארוכה של תארים, הרי ב-15 השנים האחרונות היה שמו מוזכר תמיד בליוויית קריצה.

צו-הברית. מאז שנת 1967 הונהג בארצות-הברית מוסד לביטוח-לאומי לקשישים, ה"קרוי שם מדיקאיד", המשלם עבור אחזקתם של קשישים חסרי-אמצעים בבתי-אבות ממלכתיים ופרטיים. התשלום עבור האחזקה הוא חודשי. אפילו אם אדם שוהה בבית-אבות בשלושה הימים הראשונים של החודש, ונפטר, משלם המדיקאיד למוסד שהחזיק אותו, עבור החודש כולו.

לפני כמה שנים ניהל חוקר של עיריית ניו-יורק חקירה, בחשד כי כמה מבתי-האבות בניו-יורק מרמים בדיווחים על פטירת הזקנים המאושפזים בהם. אם זקן כלשהו מת לקראת סוף חודש, אמרו החשד דות, נוהגים להקפיא את גופתו במקרר עד לתחילת החודש הבא, מודיעים על

מגייס כספים ממשיקים קטנים, כדי לרכוש עוד ועוד בתים. מוסדות-סעד מסוג זה, שלא היו קשורים לרשת, קיבלו במרוצת השנים, "הצעות שלא יכלו לסרב להן", ונאלצו למכור את המוסדות שבבעלותם לרשת.

המליץ של כהנא

מבחינה חוקית אסור שמוסדות-סעד מסוג זה יהיו בבעלות קארטל כלשהו. אבל נמצאו הדרכים לעקוף את החוק. כך, למשל, הסתבר כי כמה מבתי-האבות שבבעלותו של ברגמן, רשומים על שמה הקודם של אשתו. אנה וייס מופיעה כבעלת ומנהלת תישעה מוסדות מסוג זה בניו-יורק. בנויות, חתניות וכלותיו של ברגמן, וכמהם קרוביהם של שותפיו, רשומים כבעלי מוסדות אחרים. ברגמן עצמו הצהיר לפני כשנה כי שווי הרכוש שבבעלותו, בעיקר בתי-אבות, מגיע ל-19,350 מיליון דולר. כך, למשל, רכש ברגמן בשנת 1966 מלון בן 15 קומות ששמו פארק קרונט. הוא שילם עבורו סכום של 2,133 מיליון דולר. בהתערבות עסקן דמוקרטי של האי-זור, טען כי איזור הריוורסייד זקוק לבית-אבות מסוג זה, אישרה מועצת העיר את הפיכת המלון לבית-אבות. כעבור שנתיים נפתח המוסד לראשונה. ברגמן טען אז כי הוצאות פתיחת המוסד הגיעו ל-10 מיליון דולר, ובהתאם לסכום זה גם נקבע התחשיב שהמדיקאייד תשלם לו עבור כל פאציינט. רק טבעי הוא שעסקים מכניסים מסוג זה ייכללו בתחום סינדיקאט-הפשע האמריקאי. אלא שכמו בשאר עסקי המאפיה, כמעט שלא ניתן להוכיח קשר מעין זה.

יש רק כמה הוכחות נסיבתיות, שבעזרתן מנסים עתה החוקרים לקשור את עיסקי בתי-האבות לראשי המאפיה. כך, למשל, נתפס לא-מכבר בברוקלין רב בשם אברהם שיינברג, שניהל רשת של בתי-המורים הבלתי חוקיים, בבתי-כנסת בברוקלין. שיינברג הוא אחד מעורביו הי-בכירים של ברגמן. ההימורים הבלתי חוקיים הם אחד מתחומי-העיסוק העיקריים של המאפיה בניו-יורק. צוות החוקרים החוקר את פרשת ברגמן, חוקר עתה את החשד כי הפנטהאוז באחד מבתי-האבות של ברגמן, הטאורס, השוכן ליד הסנטרל פארק, שימש כמקום-מגוריו של אחד מראשי משפחת המאפיה בניו-יורק, ג'ו קולומבו. כמה מאנשיו של קולומבו התגלו ברשימת מקבלי-המשכורת של הטאורס.

בנקודה זו נעשים הקשרים מסועפים יותר. כזכור, היה זה ראש הליגה-להגנה יהודית, הרב מאיר כהנא, שהתייצב בגלוי לצידו של קולומבו אחרי ניסיון-ההתנקשות בחייו לפני שנים אחדות. אז דובר על הקשרים בין אירגונו של כהנא לבין זה של קולומבו.

מאמר ראשון בסידרה: איך הפך מנהיג היהדות הדתית בארצות-הברית לחשוד כנציגם של עסקי המאפיה

והנה, באורח מיקרי לגמרי, התגלה הרב ברגמן כאחד מתומכיו של הרב כהנא. היה זה במושב הקונגרס הציוני האחרון ב-1972, כאשר כהנא ואנשי הליגה-להגנה-יהודית תבעו שיינתן להם להופיע שם. ברגמן, שהיה חבר נשיאות הקונגרס, היה התומך העיקרי במתן זכות ההופעה והדיבור לרב כהנא בפני מליאת הקונגרס. מצד שני היו לברגמן קשרים גלויים גם עם טיבור רוונבאום, מי שהוגדר בשעתו כבנקאי של המאפיה. אחרי פירוסם סידרת הגילויים של טיבור בשבועון האמריקאי לייף, היה זה ברגמן שהפעיל לובי שלם בבתי-המחקרים של ארצות-הברית כדי שיינתן לטיבור לחזור לארצה-ב מבלי להי-עצר. ברגמן מכהן כיום, יחד עם טיבור רוונבאום, בנשיאות העולמית של המזרח, ולפי ידיעות הוא השקיע גם סכומים גיי-כרים בבנק של רוונבאום בלונדון. מערכת קשרים זו היא שנותנת מקום לחשד, הנחקר עתה, כי ברגמן היה למעשה "הרבי של המאפיה", וכי, למעשה, הפעיל את רשת בתי-האבות שלו כנציג של אירגון-פשע.

בניליון הכא: המשך הי-סידרה — קשריו של כהנא מן עם המפד"ל ועם שרי-הדתות יצחק רפאלי.

ישכר דוב בערגמאן

Rabbi Bernard Bergman

280 RIVERSIDE DRIVE
NEW YORK, N. Y. 10025

המדיקאייד מוציא מדי שנה סכום של 10 מיליארד דולר לאחזקתם. שיטת התשלום למוסדות הפרטיים המחזיקים זקנים נחשלים היא שיטת הקוסט-פלס. מדי כמה חודשים מעריכה סוכנות-

לחקירת האשמות כי בתי-האבות הפרטיים בעיר רימו את מחלקת-הסעד העירונית. בכך שגבו ממנה 3.7 מיליון דולר יותר מכפי שהגיע להם. הם עשו זאת בעזרת חשבוניות כוזבים, הונחת המאושפזים בבתי-

להזמין אליו בקביעות מניין מעניי ירו-שלים. מדי-פעם היה הרב מבקש ממניין היהודים שהתפללו בביתו לעשות לו טובה אישית: לשלוח לארצות-הברית ספרי-קודש לכתובת מסויימת, ולציין עליו את שמו כשר השולח. איש מהמתפללים לא ראה בכך יותר מאשר מעשה-מיצווה. והנה, יום אחד, בשנת 1938, כאשר הגיע הרב לויפר לפריס בדרכו לאמריקה, נקראה אחת החבילות שנשא עימו, ושמומה היתה להכיל ספר גמרא. הסתבר כי בתוך הספר היתה מוסתרת כמות גדולה של הירואין. הרב נעצר, נשפט על הברחת הירואין וני-דון ל-18 שנות מאסר. גם שילטונות המנדט בארץ פתחו בחקירה בעיקבות הגילוי. הרב גבאי של בית-הכנסת שלו נעצר, הועמד למישפט כמי שסייע להברחת הירואין מהארץ לארצות-הברית, נידון לשתי שנות מאסר, ושוחרר רק אחרי שחלה בשחפת מתוחה.

בעיקבות מאסרו של האב עזב דב יששכר הצעיר, שהיה אז בן 26, את הארץ, נטש את ישיבת הברון שבה למד, היגר לאר-צות-הברית. שם שינה את שמו מלויפר-יערץ לברגמן. ברגמן היה שם אמו, ובמשך שנים הוא נהג להתכחש למעשי אביו, טען כי המדובר במי שהיה בעלה של אמו בלבד. את הקאריירה שלו באמריקה החל ברליה ברגמן כרב באחד מבתי-האבות של ניו-יורק. שם התוודע לראשונה לעיסקי בתי-האבות. המדובר הוא לא במושבי-זקנים, אלא במוסדות דוגמת אלה שמחזיקה מלב-בארץ: מוסדות רפואיים-למחצה, שבהם ניתן לזקנים וגלים גם טיפול רפואי. כבר אז היו מוסדות אלה, שזכו בתמיכת ממלכת-תיות ועירוניות גדולות, אחד ממקורות ההכנסה של סינדיקאט-הפשע האמריקאי. אבל ברגמן לא נשאר במוסד הזה זמן רב. הוא שאף או לקאריירה עיתונאית.

ב-1940 כבר מונה ברגמן כאחד העורכים של העיתון היהודי, מורגן דורנאל. בעליו של עיתון זה, מוריס כהן, הואשם בשנת 1944 כי הפיק רווחים בסך של שניים ורבע מיליון דולר ממכירת חלקות בבתי-קברות בברוקלין, שאדמתו ניתנה לו חנים למטרות צדקה. כדי להפכה לבית-עלמין שלא על מנת להפיק רווחים. התיק נגד כהן נסגר. רק מאוחר יותר הוא התגלה כאחד משות-פירעסקים של מאיר לנסקי, מי שהוגדר בזמנו כאחד מאנשי-המפתח של סינדי-קאט-הפשע האמריקאי.

רווחים מפולפלים

על כל מיטה

לא למשך זמן רב עסק ברליה ברגמן בעיתונאות. זמן קצר אחרי שהגיע לארצות-הברית הוא נשא לאשה את חנה וייס. בתו של האדמו"ר נפתלי צבי וייס, הידוע בכינוי "הרבי מבולקה". הוא וזה בנידוניה, עשה מעט כסף ונסנס לעיסקי-דלאגנידי. כאשר צבר בעיסקיה-קרקעית

הסעד לקשישים את מחיר האחזקה והטיפול של זקן במוסד כזה, משלמת לבעלי-העסק את מחיר הוצאותיו. בתוספת רווח של 10% בלבד. כיום משלמת המדיקאייד סכום של 44 דולר ליום עבור כל זקן במוסד כזה. אחד מבתי-האבות של ברגמן, למשל, מכיל 520 מיטות. עבור מוסד יחיד זה בלבד מקבל ברגמן סכום של 23 אלף דולר ליום, כש-הרווח החוקי המותר לו הוא 2300 דולר ליום — או כ-850 אלף דולר בשנה. אבל בעלי ומנהלי בתי-האבות עושים את המכסימום, כפי שהעלתה החקירה, כדי להעלות את מתח רווחיהם ליותר מ-10% מהסכום הוצאותיהם. הם עושים זאת בשטות פשוטות ומתחכמות. החקירות העלו כי בכמה מבתי-האבות הכניסו לחשבון-ההוצאות את אחזקת המכוניות של הבעלים ואת רכישת היאכטות שלהם. הגישו חשבוניות כוזבים על רכישות מזון שלא ניתן כלל לקשישים, והכלילו בהוצאות-אף את מחירי כרטיסי-הטיסה של בני משפחותיהם לחו-ל. לפי הממצאים הוצא, בכל מיני דרכים בלתי-חוקיות בשנת התקציב 1968/1969, סכום עודף של 4.6 מיליון דולר מהמדי-קאייד.

הטיפול בזקנים הפך תעשייה של ממש: הקארטל של בתי-האבות חלל

האבות, מנות-רעב שהגישו להם ודיווחי-שקר מסוגים שונים, כמה מבתי-האבות האלה המשיכו לקבל תמיכה ממחלקת-הסעד חודשים רבים אחרי שנסגרו. באותה שנה היו בניו-יורק 88 מוסדות מסוג זה. החקירה העלתה כי כ-20 מהם קשורים בצורה זו או אחרת ברב ברנארד ברגמן. בחקירה של הניו-יורק טיימס השנה הסתבר, כי מתוך 111 המוסדות מסוג זה המצויים בניו-יורק כיום קשורים 37 לרשת של ברגמן. הם הוכתרו בתארים כמו "הקארטל" או "הסינדיקאט". בחקירתו קבע ג'ון הס כי "זו אינה הרשת היחידה, אבל היא הגדולה ביותר". הסתבר כי ברגמן הוא בעלי-המניות הי-ראשי בחברה הקרויה מדיק הומס אנד פרייזס, המחזיקה בעצמה ב-28 בתי-מחסה בשבע מדינות של ארצות-הברית, כשהיא בונה וקונה עסקים נוספים מסוג זה. מיש-רדה של החברה נמצא ברחוב ה-57 בניו-יורק, משם מנהל ברגמן את רשת עסקיו המסועפים.

בנקודה זו מן הראוי להסביר מדוע מהווה בית-אבות מסוג זה שברגמן מנהל עסק כה מכניס. ב-1967 הוקם המוסד הקרוי מדי-קאייד, שמטרתו לסייע לקשישים נחשלים. כיום מאושפזים ברחבי ארצות-הברית כמיליון קשישים במוסדות מסוג זה כש-

כספים שאיפשרו לו להיכנס לעיסקי בתי-האבות, השקיע ברגמן כימעט את כל הונו בעסקים אלה. כבר ב-1957 נערכה הקירה ראשונה בעסקיו. היה זה כאשר מפקח-המס העירוני הראשי של מדינת ניו-יורק, מארק בוגארט, הואשם בכך כי היה שותף עם ברגמן ב-10%, בעסק של השכרת בנייני-מישרדים לעירייה. בוגארט הועמד לדין, וזכה כמובן מכל אשמה. אחר-כך הוא הפתח מתפקידו כנציג-המס, הפך גיזבר ופרקליט של כמה ממוסדות-הסעד הפרטיים שבבעלותו של ברגמן. כי בינתיים הפכו עיסקי בתי-האבות של ברליה ברגמן לעסק מסועף וגורר-כספים. כבר בשנות הארבעים נחשבו בתי-האבות של ניו-יורק כעסק מכניס ביותר. מוסדות אלה, שנקראו NURSING HOMES, זכו לתמיכה כספית מצד מדינת ניו-יורק לפי מיספר המיטות שבהם. כבר באותן שנים היה מקובל כי בדרכים כשרות, על-פיו חוק, ניתן להרוויח על כל מיטה כאלף לירות לשנה. ברור שההכנסה הנקייה ממוסד שבו כ-500 מיטות, היתה כחצי-מיל-יון לירות ישראליות לשנה — סכום-עתק באותן שנים. ברגמן עשה חייל בעסקיו. ב-1959 הקימה עיריית ניו-יורק ועדת-חקירה מיוחדת,

אפשר להתלבש באופנת השלושים בכרומות מעש-

אופנת השלושים חוזרת. כך מתבשרות חובבות האופנה מזה כשנתיים שלוש. אך בניגוד לסיגנונות אחרים, כגון המיני, השורטס והמאכסי, שכבשו את נשות ונערות ישראל בסערה מיד עם הופיעם על בימת האופנה העולמית, מפלסת לה אופנת השלושים את דרכה חזרה אל לב הנשים אט-אט.

כי כדי להתאים את המלתחה לסיגנון אופנה מיוחד זה, לא די לקצר את המכפלת. זהו סיגנון המורכב מפרטים רבים החייבים להתאים זה לזה — החל באריג וכלה בכיסויי הראש ובנעליים, וכמובן — אל לשכוח גם את הפרווה, החיונית ל השלמת המראה.

בתמונות המתפרסמות בעמודים אלה מציגות הדוגמניות ציפי תבור והספרית ליוה את מלתחותיהן החדשות. ליוה הרי כיבה את מלתחתה, פריט אחר פריט, לאחר שיטוטים וחיסוטים ארוכים בדוכני שוקי

השועל הקלאסי

ציפי בפרוותי שועל בגווני שחור וכסף; 5000 ל"י. רגלי השועל משמשות לסגירה. פרוות הן חלק מאופנת שנות השלושים.

על העבר
מתרפקת ליוה לבושה בשימ" לת שיפון שחורה שקופה, רקומה בנקודות לבנות, שמחירה 70 ל"י בשוקי הפישפשים.

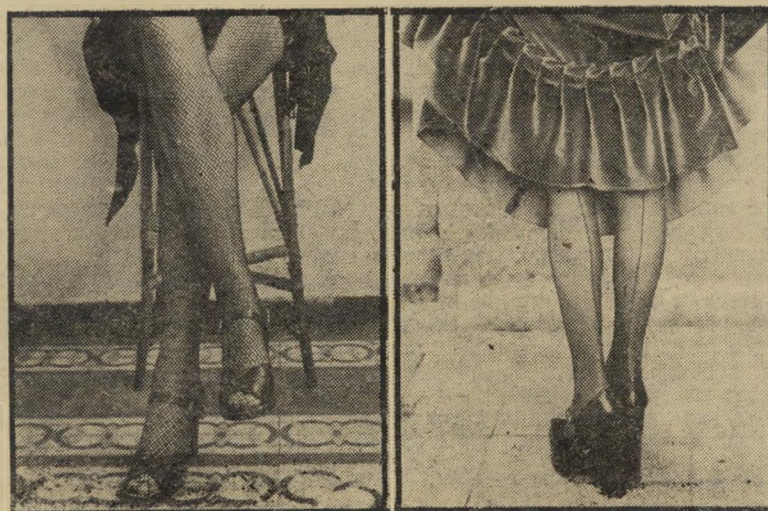
סגנון היוקרה המחודש כובש לו מקום של כבוד באירופה והגיע גם לישראל

אופנת השלושיבנים

מנוחת אחרי הצהריים

ל"י, כובע לבד צרפתי חום: 80 ל"י. ציפי בשני עם חזפת שחורים קטנים: 320 ל"י; מי

על ההווה
ציפי בשימלה ירק רקת עם הדפס פרי חים בצבעי פסטל, מעוטרת בתחרת פרחים.

ורוד ורד
ליוה בשימלה צרפתית באורך מיד, בגוון ורוד עתיק עם קפלים וחגורה דקה: 360 ל"י. כובע חום: 80 ל"י. נעלי פלמי שורמה ורודות: 100 ל"י. משמאל: גרבי תפר — חובה וגרבי רשת שחורים.

ואפשר גם להוציא עליה מאות ואלפי לירות

מלטפת, מיסתורית, רכה ונשית — גם היא אריגים כך, גולשים ויקרים: משי, אטלס, ז'ורז'ט, קסיסה וכותנה קלילה.

השמלות והחליפות תפורות בקו רפוי ובחלי מודגש, היוצר מראה "שטוח", קפ-ליים רכים נשפכים, כפתורים ועיגולים מעניינים, מחשופי חזית וגב גדולים אורך ברוך עד מאכסי, כשהמידי שולט בכיספה. הצבעים: בעיקר גוני-פסטל רכים כגון קרם, ורוד-עתיק ודומיהם, הדפסי פרחים ועיגולים ופריטים ותחרה.

הפריטים, באופנה זו, אינם עושים את הבגד, אלא משלימים אותו. אלה הם נעליהם הפלטרומה הגבוהות והסגורות. הדגישות רגל חטובה וארוכה בעלת קרסול דק, אך אינן מחמיאות לקיצרות-הרגליים. או כיסויי-הראש — מכיפות תפורות או סרוגות האוספות את השיער, דרך טור-באנים אכסטיים ועד למיגבעות החבות-

סטלגיה

בחליפת חצאית ודקט מבד ז'ורז'ט שחור עם הדפס פירחוני לבן ותחרה: 400 ל"י. כובע מקטיפה שחורה גה עם פרח: 75 ל"י. ענקי-פנינים ארוך וקולר-פה עם סיכת "מאדאם" מצדף, מעניק מיסתורין.

צילומים

אילנה בן-ארי

שוועל לכל עת

לת'ג'רטי בפסים, ופרוותי-שוועל בגווני חום וג'ינג'י, כובעי-לבר צרפתי מעוטר בסרט בגוון בהיר יותר, המראה מושלם ונשי.

שיק השלושים

ציפי בחליפת-טוקסידו עשויה קטיפה שחורה, שמחירה 700 לירות. המיגבעת בטיגנון ספרדי: 300 ל"י. לעומתה ליוה, בחליפת קאובוי עשויה חצאית-מידי ובולרו מקטיפה ירוקה כהה מודפסת בפרחים בהירים, שניתן להשיגה בשוק-הפישפשים ב-80 ל"י. כובע קאובוי בגוון קרם, מעוטר צעיף-משי ירוק. חולצה ירקרקת בעלת מחשוף נדיב.

נים: מבלונד, ג'ינג'י וחום — ועד כסף ושחור.

מי שהצליחה להצטייד בכל אלה, בכמור יותר הדרישות להשלמת מלתחה שלמה, מובטח לה "מראה השלושים" המיוחד-במינו, הנשי והמלטף, המעניין והמיסתורי, כזה שניראה לאחרונה מעל מסך-הקולנוע בסרט קאבארט, וכזה העתיד להיות מוצג בקרוב, בסרט גטסבי הגדול, שכולו שיר-ההילה והתרפקות על שנות השלושים ה-סוערות, ההוללות והיפות.

חיתורה. הכל, בהתאם לאופי הבגד הנלבש באותה שעה, ולאירוע המסויים המחייב אותו.

והפריט המאפיין ביותר, אס-גם לא הוול או החיוני ביותר (באקלים המזרחי-תיכוני) — הפרוות. לא פרוות-שפן צבועה, חלילה, או אפילו המינק, שהיתה שיא האופנה עד לפני שנים לא-רבות. הפרווה השעירה הקלאסית, ששמרה על מקומה בראש מיצעד האופנה משך כל השנים הללו, היא פרוות-השוועל על גווניה השר-

420 ל"י וגרבי-רשת שחורים עם תפר מאחור, משמאל: ליוה בחליפה המורכבת מחולצת סטרפלס עשויה קטיפה שחורה שזורה ביד בחור-זים לבנים זעירים: 55 ל"י בשוק-הפישפשים; חצאית עשויה קפרי-פה דקה ורכה — 50 ל"י, נקנתה גם היא בשוק-הפישפשים ביפו.

ליוה בשימלת-ג'רטי בפסי חום ובז: 150 ל"י. חצאית עשויה קטיפה שחורה שזורה ביד בחור-זים לבנים זעירים: 55 ל"י בשוק-הפישפשים; חצאית עשויה קפרי-פה דקה ורכה — 50 ל"י, נקנתה גם היא בשוק-הפישפשים ביפו.

היא בגדה בו, הוא בגד בה,

שיגרתי, התיידד איתו באופן אישי, ולא העלה כלל בדעתו כי יורם עצמו עלול להיות חשוד ברצח.

אולם אט-אט החלו להתקבץ במהלך חייו חקירה פרטים אשר שינו את כל התמונה. למישרה הגיעו ידיעות כי רחל נראתה נכנסת לסנדל כחול בעל קבינה כפולה, בסביבות השעה עשר בלילה. מאוחר יותר נעצר בעל סנדל דומה, אולם כעבור שבוע של חקירות הוא שוחרר, נקי מכל חשד.

גם בסיפור האהבה שאותו צייר יורם נוצרו בקיעים. המישרה מצאה צעיר תור שב עכו, אשר היה חבר של רחל בתקופה שלפני הרצח, נוסף לחברה הקבוע יורם. גם צעיר זה נעצר לשבוע, אולם הוא הצליח לשכנע את החוקרים כי ידו לא היתה במעשה.

אולם הידידות רבת השנים בנין רחל לבין מול, הפכה את זו למועמדת טובה יותר. מול.

החלה לבוא דרך קבע לחוגייה הבית הדליי לים שאותם אירגן יורם, אם כי סירבה עדיין להצהיר נאמנות לחוג.

חקירה

יסודית

חד החליט לחקור את יורם ביסודיות. חודש אחרי הרצח, נלקח יורם לחקירה במכונת-אמת, ובעיקבותיה הטיח לה עליו המישרה מעקב סמוי יומם וליי לה. מכונת האופל-קורד שלו, שאותה קיבל ממישרד הביטחון, פורקה לחלקים קטנים ונסקרה בשואב-אבק. מיכתבים שי

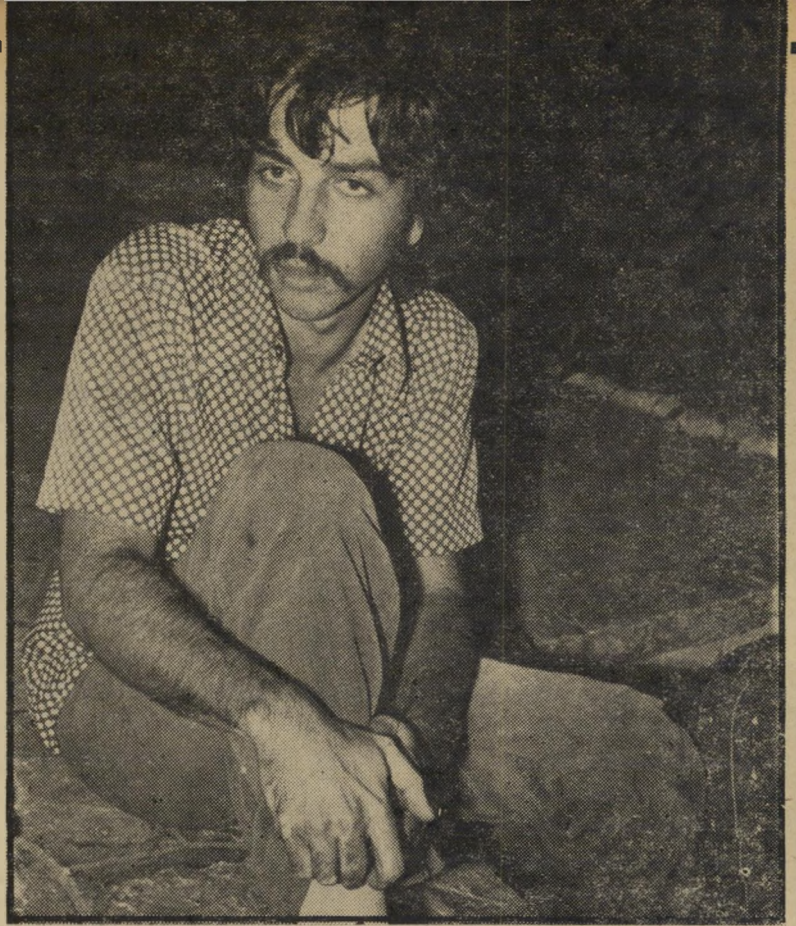
צער אחר, חיל בשם אודי מאחד המור שבים בארץ, הגיע לביתה של רחל ביום שפורסם דבר הירצחה, והפגין התנהגות מוזרה. גם בעת ההלווייה הוא התנהג שלא כרגיל, וסירב להאמין להוריה של רחל כי היא אומנם מתה. המישרה עצרה אותו, אולם החליטה כי הוא בעל אופי בלתי מאוון, וכי אין לו כל קשר לרצח.

אווונגארד

וספארטאקוס

חד לא נותר, אלא להודיע לציבור כי החקירה הגיעה למבוי סתום. אולם הצוות שלו, שזומצם בינתיים, המשיך לחקור.

כחודש אחרי המיקרה, נתגלו לחד

יורם ביכונסקי, מי שהיה חברה של הנרצחת רחל, אשר נעצר בשבוע שעבר כחשוד ברציחתה. למרות שיוורם טען בחקירה כי היחסים בינו לבין רחל היו אידיאליים, הסתבר לחוקרי המישרה כי רחל ויורם בגדו זה בזה.

החבר

מדין ומיתה

מיספר פרטים אשר הביאו אותו להחל לחקור בפרשה בכיוון חדש. הוא גילה כי יורם ורחל היו חברים נאמנים בתא טרוצקי-סטני, פלג של מצפן. חדד אמנם חקר בנושא זה עד תומה, אולם לא ייחס לכך חשיבות מרובה בקשר לרצח.

יורם ביכונסקי הכיר את רחל בגימנסיה שלוהו, שם למדו שניהם, הוא בכיתה ה' שמינית והיא בשישית (לאחר שנשארה כיתה). גימנסיה זו ידועה מזה זמן רב כמוקד של תנועות צעירים המושפעות מר מצפן על כל פלגיו. יורם ורחל הצטרפו למצפן, אחר כך לפנתרים השחורים. כש התאכזבו שניהם ממצפן, הצטרפו לאחד הפלגים הרבים שלו, מהקיצוניים דווקא, פלג טרוצקי-סטני בשם אוונגארד. המנהיגים של אוונגארד היו האחים יגאל ויוסי שווארץ. התנועה כולה מנתה כ-30 חברים, שהפעילים ביותר ביניהם היו יורם ורחל. כשרב יוסי עם אחיו יגאל, כשזה האחרון טוען כי אוונגארד אינו די קיצוני, התי פלג גם פלג זה ויגאל, יחד עם עוד כ-15 צעירים וביניהם יורם ורחל, הקימו תנועה חדשה בשם ספארטאקוס. בהנהגתו של ד"ר משה כרמי מירושלים.

יורם, שהוא בן לאב נוצרי ממוצא פולני ולאם יהודיה הנמצאת בקנדה, גויס ל"צה"ל והיה בין ראשוני הפצועים במלחמת יום הכיפורים. כאשר נפגע בהתקפת מטוסי חיל-האוויר המצרי רגלו נקטעה, והוא שוקם עליידי מישרד הביטחון.

אחרי המילחמה גויסה גם רחל לצה"ל, והתנדבה להיות מורה ביישובים חקלאיים. כל הזמנים עת המשיכו בפעילותם, "המפ"כנית", כאשר יורם מארגן חוגי-בית של ספארטאקוס בדירה שניתנה לו עליידי מישרד הביטחון במת"ג. ואילו רחל פור עלת בקרב חברותיה החיילות, כדי לצרף פן לתנועה.

בין החיילות שרחל הצליחה לגרוור לי חוגים הרעיוניים של יורם היו מול מורח, חברה של רחל עוד מהגימנסיה ודניאלה בראונשטיין, ידידה חדשה שאותה רכשה לה בסירינות.

ירד מעל דפי העיתונות. יוסייה של רחל, הרומן התמים שנגול בעיתונות בינה לבין צעיר חביב קטוע-רגל ממלחמת יום ה' כיפורים, והאשמות מישפחתה את צה"ל, על כך שלא היתה שמירה מספקת בבית רוטנברג בחיפה, הבסיס שבו עברה רחל קורס למורות, הפכו את הרצח שלה מסתם עוד רצח, לסיפור אנושי מוזעזע.

גם המישרה הבינה כי הציבור רגיש ביותר לרצח של רחל. אחד מטובי החוקרים של המישרה, תת-ניצב חנא חדד, הקצין הערבי הבכיר ביותר במישרה, מי שפיענח כבר מקרי רצח קשים רבים, מונה כראש צוות בן תישעה חוקרים, שהתפנו לעסוק בפיתרון רצח זה בלבד.

לחוקרים התבררו העובדות הבאות. רחל הלך בת ה-19 הובאה ביום השלישי, ה-22 באוקטובר, בשעה שבע בערב, לטרמפי אדה בצומת דרך חיפה וארלוזורוב בתל-אביב, עליידי חברה יורם ביכונסקי. היא תפסה טרמפ והגיעה איתו לבית רוטנברג בחיפה בסביבות השעה תשע בערב. כש הגיעה לבסיס, הסתבר לה כי כל חברותיה קיבלו חופשה וכי לא נשאר איש בבית רוטנברג. היא החליפה את הסנדלים שי אותם נעלה בכפכפים, ויצאה מהחדר.

כעבור כשבע שעות, בחמש לפנות בוקר — קר — עליידי הבדיקות הפאטולוגיות — היא נרצחה. גופתה הושלכה על אם ה' דרך בצומת הכבישים קיסריה ודרך חיפה בכיוון תל-אביב.

ליוורם ביכונסקי היה פיתרון מוכן לי תעמולה, לאן היו מועדות פניה של רחל. "רחל לא היתה מאלה שיוצאות בערבים ומבלות. היא ניצלה כל רגע כדי להיות איתי. כאשר היא הגיעה לבית רוטנברג וראתה שכולם קיבלו חופשה, היא החליטה לצאת בטרמפ חזרה לתל-אביב, לדירה שלי.

"מי שנתן לה טרמפ בוודאי אנס אותה, אחריכך נבהל ממה שעשה ולכן רצח איר תה".

המישרה נטתה לקבל את הפיתרון של יורם. סיפור האהבה שאותו פרש בפניהם, נגע אפילו לליבם של החוקרים המנוסים. חנא חדד, אשר חקר את יורם חקירה

חוקרי המישרה לא ריחמו על דליה הלר בת ה-16. "את מנסה ל' הסתיר הוכחות", הטיחו בה, "יורם סיפר לנו שהיה רומן ביניכם", גילו לה. "דמה של אחותך רחל יהיה על המצפון שלך!"

דליה נדהמה. אחרי המהלומה שאותה ספגה נערה צעירה זו רק לשני חודשיים, כאשר גופת אחותה החיילת רחל נמצאה בחולות קיסריה, לא יכלו שוטרי המחוז הצפוני של המישרה, העוסקים בפרשת הרצח, לזעזע אותה בצעקות ובהאשמות. אולם מדבריהם היא הבינה כי יורם ביי כונסקי, מי שהיה החבר של אחותה, מור אשם ברצח של רחל, וגילוי זה זעזע אותה.

"אתם טועים לגמרי!" קראה דליה אל חוקריה. "ביני ובין יורם לא היה שום דבר, לא כשרחל היתה בחיים ולא אחרי שהיא נרצחה! יורם לא רצח את רחל בגללי, והוא לא רצח את רחל בכלל!"

אולם חוקרי המישרה ידעו אחרת. הם ידעו כי יורם בא לביתה של דליה ביום השני לפני שבוע, באותו יום שבו נעצר, בשעה שבע וחצי בבוקר, והסיע אותה לי גימנסיה שלוהו בתל-אביב, שם היא לור מדת. הם גם ידעו כי ערב קודם-לכן יצאה דליה עם יורם ליפו העתיקה, ובילתה איתו שעות רבות במכוניתו.

דליה היה הסבר לכך. "יורם הוא חצי גוי", היא הסבירה לשוטרים, "והחבר ה' חדש שלי גם הוא גוי. רציתי לספר ליורם עליה, ולשאול אותו איך אפשר לשכנע את ההורים שלי שזה בסדר. גם יורם היה צריך לשכנע את ההורים שלי בזה, כשהוא יצא עם רחל."

בקיעים

בסיפור-האהבה

לפני חודשיים נרצחה רחל הלר. ה' רצח זעזע את הארץ. בעיקר נחרדו אימהות, אשר בנוותיהן החיילות משתמר שות בטרמפים כדי להגיע לבסיסן והביתה. חברי-כנסת הגישו שאילתות, והנושא לא

הסיבה?

למישרה נודע כי רחל היתה צעירה אוהבת בילויים, יצאה עם בחורים רבים ועוררה את קנאתו של חברה הקבוע יורם.

נמצאו אצלו הוחרמו, ונעשה גם ניסיון למצוא מיכתבים אצל ידידים משותפים של השניים.

חדד פרש בפני מפקדיו את מימצאיו. לדעתו הפך יורם חשוד ברצח. אולם לא על רקע פוליטי-מהפכני, אלא בגלל יח' סיו האישיים עם רחל. קו החקירה שאותו פרש חדד בפני מפקדיו היה לעבר בגידו תיה של רחל ביורם ובגידותיו של יורם ברחל, תוך כדי הצבת אפשרות כי יורם היה מאוהב באחותה של רחל, דליה, וכי הדבר התגלה לרחל.

אולם הגירסה של רצח בעל מגיע פור ליטי, שעליו אפשר להטיל גם את הילת ביטחון המדינה, קסמה לאנשי מישרת מחוז הצפון הרבה יותר. חדד, יליד הכפר טורען ואב לעורר-דין מצליח, רגיש לי עובדה שהוא ערבי, למרות שירותו בן עשרות השנים במישרה. כשהבין כי כיוון החקירה שעליו יחליטו מפקדיו יגע בנושא הביטחון, ביקש להעבירו מהתפקיד.

היא נרצחה והוא נעצר כחשוד

שניים במכוניתו של יורם, דווקא ליד בית הוריה של רחל.

אולם יורם לא הסתפק במזל. לאחר הי- רצחה של חברתו. הוא היה מבקר באופן קבוע גם אצל החברה האחרת שלה. דניאלה, בביתה שברחוב אלמליח 4 בבתיים.

לאחר שנעצרו השניים, החליט צמרת להפגיש את יורם עם מזל. לטענת המיש- טרה הם הוכנסו לחדר כשהם לבדם. יורם רמז למזל לשותק, וכמו בכל סרט בלשי טוב הוא בדק את הקירות אם אין מכשירי האזנה מוטמנים בהם. רק לאחר ששוכנע כי לא מאזינים להם, הוא שוחח עם מזל. לדברי המישטרה, לא הצליח יורם לגלות את מכשירי ההאזנה שאכן הוטמן בחדר, והוא הוקלט כשהוא מזהיר את מזל לא לספר דבר.

קצת מאוחר מדי נשאל יורם את השאלה הטבעית ביותר, שהתבקשה מלכתחילה: היכן היה הוא בזמן הרצח? יורם סיפר לחוקריו כי לאחר שהוריד את רחל בר- תתנת הטרמפים, בשעה שבע בערב, הוא מיהר חזרה לביתו, שם נערך חוג בית של ספארטאקוס. אליבא דה נבדק, ונמצא נכון.

אולם חוג הבית התפור סמוך לשעה אחת-עשרה בלילה. מאותה שעה ועד ל- שעה חמש לפנות בוקר, השעה שבה נר- צחה רחל, אין ליורם אליבי. לדבריו, הוא הלך לישון לבד בדירתו.

פשיטה שאותה ערכה המישטרה על דיי- רת הוריה של מזל ברחוב ארלוזורוב 9 בבתיים, גילתה שם חלקיילבוש של רחל.

המשך החקירה הוטל על בעל דרגה נמוכה מזו של חדר, רב־פקד אברהם צמי- רת. צמרת, איש החקירות של מישטרת חיפה, עבר לשרת בחיפה לפני שבועות מיספר, וזהו התפקיד הגדול הראשון ש- הוטל עליו. קודם-לכן עסק צמרת בחקיר- רות במישטרת טבריה, ועד היום הוא גר- סע יום־יום מביתו שבטבריה לחיפה ו- חזרה.

צמרת, קצין קשוח ממוצא יידי, החליט לפעול במהירות. הוא עצר את יורם, הביר- או בפני שופט־שלום בחיפה וטען בפני ה- שופט כי יורם חשוד בעבירה על סעיף 214 של החוק הפלילי. סעיף 214 פירושו רצח־בכוונה־תחילה. צמרת החליט לעצור גם את שתי ידידותיו של יורם, מזל מזרחי ודניאלה בראונשטיין. בפני השופט טען

המניע? אחותה היפהפייה של רחל. דליה בת 16 אשר המישטרה חושדת כי היה ביי- נה לבין יורם ביכונסקי רומן חשאי.

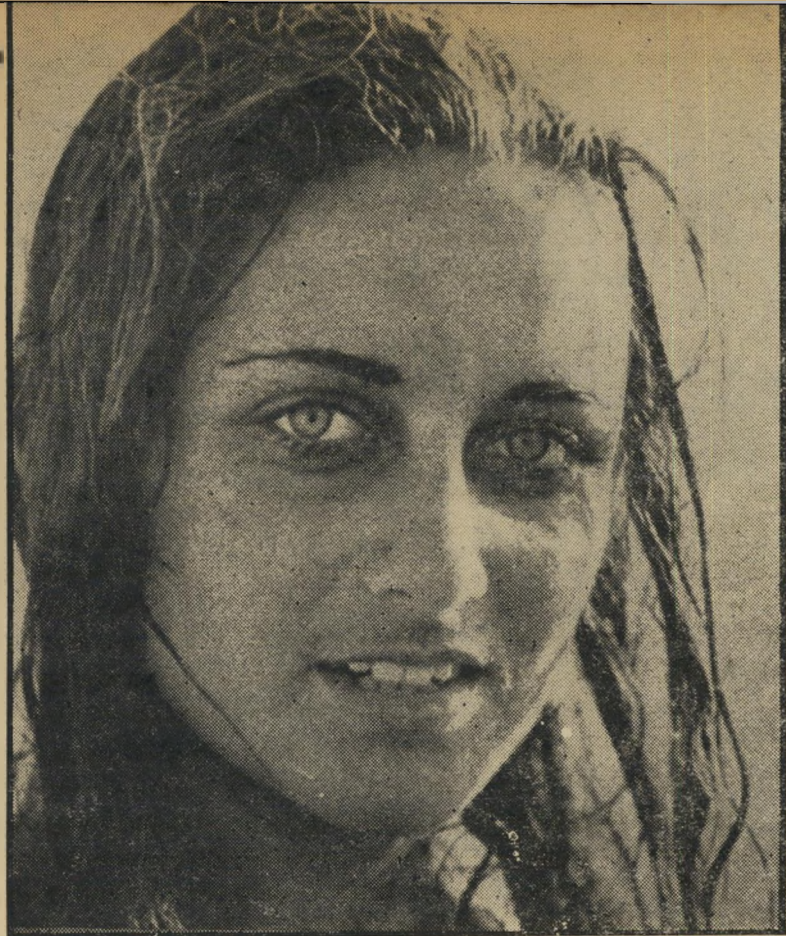
צמרת כי יש לו חשד ששתיהן מסתירות עובדות הקשורות ברצח, ומחפות בכך על יורם.

האליבי הופרך

י אומנם, חקירה קצרה העלתה כי ליורם היו יחסים מיוחדים גם עם מזל וגם עם דניאלה, לפני הרצח של רחל ולאחריו. עם מזל היו יחסיו הדוקים ביותר גם בימי חייה של רחל. בידי המיש- טרה נמצא מכתב שאותו כתב יורם לרחל, ובו הוא מספר לה על הערב שאותו בילו שלוש-שם — רחל, מזל ויורם — בדירתו של יורם, ורומז לה כי מזל היתה טובה אליו, לאחר שרחל הלכה לה והשאירה את שניהם לבדם.

רחל אף סיפרה לידידיה כי היא יודעת על הקשרים המיוחדים של יורם עם חב- רתה הטובה מזל, אולם רחל תמיד נתנתה לשחק את האשה המתקדמת והמבוגרת, הר- מעוניינת להיות כמו הזוגות המתקדמים בסרטים.

המעקב שאותו הטילה המישטרה על יורם גילה, כי הוא יצא בקביעות עם מזל, לאחר הירצחה של רחל, ובידי המישטרה גם עדויות על נשיקות וגסופים בין ה-

רחל הלך שגופתה נמצאה לפני חודשיים בחולות קיסריה. היומן האישי של רחל, אשר לדעת המישטרה יכול לשפוך אור על התעלומה נגנב מביתה של רחל עלידי יורם ולדבריו נעלם באורח מיסתורי מביתו.

בתא המהפכני

דעת המישטרה יש בכוחו לשפוך אור רב על הפרשה: יומנה האישי של רחל, לדברי האחות, דליה, אמרה לה רחל פעם כי אם יקרה לה משהו, היא מבקשת לתת את היומן לידידתה הטובה מזל. לאחר הי- רצח, נזכרה דליה בדבריה של אחותה ו- מסרה את היומן ליורם, כדי שיתן אותו למזל. "יורם אמר לי אז, סיפרה דליה לשוטרים, כי הוא ימסור את היומן למזל מבלי לקרוא בו, כי הוא בין כה יודע מה כתוב בו."

אולם מזל לא קיבלה את היומן מעולם. יורם הודה כי היומן היה ברשותו, אך לדבריו הוא נעלם באורח מיסתורי. אך הוא הכחיש את דבריה של דליה, כי היא נתנה לו אותו. "אני גנבתי אותו מבית הוריה של רחל בלי ידיעתה של דליה," אמר.

בסיה של דליה לא היה הסבר למיש- טרה. מדוע מנסה יורם להגן עליה, אולם היא נזכרה כי "יורם באמת רוקן את הי- בית, לאט-לאט, מכל מה שהיה שייך לרחל, מיכתיבים, תמונות ומחברות."

צמרת הבין כי חדר צדק בקריהחקירה שהיתווה. למרות הרעש הרב שעורר עניין עירוב הנושא הביטחוני בפרשת הרצח, החליט צמרת לאמץ את קו החקירה של קודמו, ולהתרכז בצד האישי-הרומנטי.

בידי המישטרה נמצאים עתה קצוות חור- טים אשר בעזרתם אפשר יהיה להוכיח את אשמתו של יורם או לשבור אותו בחקירה — אם אכן רצח יורם את רחל. אולם חסר למישטרה המניע, שהוא פרט חיוני בכל פרשת רצח. בינתיים מתרכזת החקירה, מבחינת המניע, בשלושה כיוונים אפשר- ריים: רחל ויורם רבו בגלל בגידותיו שלו בה; רחל ויורם רבו בגלל בגידותיה שלה בו; רחל חשדה ביורם כי הוא מנהל רומן עם אחותה, ולכן פרץ ביניהם ריב.

צוות החוקרים, שתוגבר בשנית לאחר הגילויים החדשים, יספק בוודאי בעתיד הי- קרוב כותרות רבות לעיתונים, עד שיגיע לפיתרון התעלומה — או למבוי־סתום נוסף.

יורם, הגרפיקאי יו"י ("יורק") ביכונסקי, אליו עבר יורם להתגורר באותה תקופה, כשהיא עוזרת לאב ולבן לנקות את הי- בית ולשטוף את הרצפות.

אמו של יורם ואחיו דן שוהים עתה ב- קנדה. האח בן 17 יצא את הארץ, וחור- ידע כי לא יחזור, כדי לא לשרת בצח"ל, והאם נמצאת איתו, לטענת בעלה, כדי להשלים את עבודת הדוקטוראט שלה.

היומן המרשיע נעלם

ב אותה עת נבדקה מכוניתו של יו- רם בשנית. הפעם בעזרת חוקרים כימיים. התגלו בה כתמיידם שאותם ניסו למחות בעזרת מים.

אולם מוצג אחד עדיין לא התגלה, ול-

פועלי נל האוצות התאחדו! עמאל כל העולם יתחדו!

קול הפועל

סוויט העולם

בטאון ברית הפועלים (אגנדר)

קול הפועל, בטאונה של הקבוצה הטרוצקיסטית אוואנגארד. אחד מרסטי מצפן, שיוורם ורחל הש- תייכו אליה. שניהם פרשו מקבוצה שמאלנית קטנה זו, הצטרפו לפלג אחר של אוואנגארד, קיצוני יותר שמנה 15 חברים ושקרא לעצמו בשם ספארטאקוס. נוסף.

המישמר העליז של

צהלה מקבץ את

כל גדולי צה"ל

משכבר הימים

כל הרמטכ"לים של צה"ל, לבד מן הראי שון, רביאלוף יעקב דורי, התגוררו בי תקופה זו או אחרת בצהלה — זרק אחד נשאר לגור בה עד היום, שריהביטחון לשעבר, משה דיין.

כאשר הכינו מפקדי המישמר האזרחי את בית-הנוער בצהלה לקראת טכס ההשבעה, הם סידרו באולם בכית-הנוער השכונתי 200 כסאות. "לא יבואו יותר", טען משה שניער, בן צהלה אשר קיבל מהמשטרה דרגת סמל-ראשון ומונה כמפקד הגנרלים. אך כשהחל זרם האדם נותר פנימה, הבין שניער כי טעה טעות גדולה וכי ההיענות תעלה על המצופה.

התלהבותם של האלופים ואלופי-המישנה (מיל.) לשוב ולעסוק בנושאי ביטחון, עבר רה את כל המשוער. הם נדחפו ונדחקו לתוך האולם הצר, מחאו כפיים לכל נואם שבידך איתם, דרשו להיות בין הראשונים שיושבעו, וצפו בשקיקה בסרטון-ההסברה על חומרי-חבלה, שהוקרן בפניהם.

אלוף (מיל.) דן טולקובסקי, מי שהיה מפקד חיל-האוויר וכיום מנהל חברת-ההשקעות של בנק דיסקונט, היה מן הראשונים שהגיעו למקום, יחד עם רעייתו מרים. אליהם הצטרפו מי שכימעת היה

מתוך 620 בתיאב בשכונת צהלה התנדבו למעלה מ-800 איש, כשרק מעטים מסרבים או משתמטים מן ההתנדבות. לאור ההיענות הגדולה מצד אנשים בעלי עבר ביטחוני רב למישמר-האזרחי, החליטו במישטרת ישראל להפעיל את שומרי צהלה גם בשכונות הקרובות אליה, בהן היה שיעור ההתנדבות נמוך.

הבוגרים עמואל בן-אליעזר, בעלה של גאון לה בתו של דוד בן-גוריון המנוח (מזקן), מוסר את טופס-ההתנדבות שלו. הגנרלים-בדימוס, תור שבי צהלה, גילו מחדש את ההתרגשות הביטחונית שהיתה מנת חלקם שנים רבות ובאו בהמוניהם להתנדב למישמר האזרחי.

ליילות הגנרלים

מפקד חיל-האוויר, אל"מ (מיל.) שלמה להט (לא ראש עיריית תל-אביב), שהיה אחרי-כך תקופה קצרה מנכ"ל אל"ט, יחד עם אשתו אביגיל, סא"ל ישעיהו ירד שלמוי שהיה חבר בית-הדין לעירעורים בצה"ל, היה אף הוא בין ראשונים המתנדבים שהגיעו למקום.

את הופעת-הבכורה הציבורית שלו ערך שם יוכפ ("יוסקיה") הרמלין, ששימש עד לפני שבועות מיספר כראש שירותי-הביטחון. הוא חזר לביטחון, והתנדב ל-מישמר-האזרחי. עימו הגיע לבית-הנוער בצהלה סא"ל (מיל.) דב ("בוריס") שפי"ר, מבכירי קציני חיל-ההנדסה ומי שהיה אחרי-כך המהנדס הראשי של חברת ה'חשמל'.

צעיר יותר היה אל"מ (מיל.) יוסי כלב, מי שהיה דובר צה"ל וכיום מנהל מחזיקין בתל-אביב. לפרש את מה שקורה בצהלה נקרא אף הפרשן הצבאי של מיל-חמות ישראל ואיש-העסקים אלוף (מיל.) חיים ("יוניאן") הרצוג. הוא הגיע יחד עם הפרופסור לארכיאולוגיה והיסטוריה צבאית וסא"ל (מיל.) מרדכי גיחון.

מפקד חיל-הקשר לשעבר, אל"מ (מיל.) יצחק אלמוג, בא יחד עם אחיו, אף הוא תושב צהלה, סא"ל (מיל.) מרדכי אלמוג. מפקד אחר בחיל-הקשר, שהוא היום מנהל חברת קונטרול דאטא, סא"ל (מיל.) נפתלי ("נפתא") רון, התייצב בצד מפקדו-לשעבר.

וכדי לכסות את כל תחומי צה"ל התנדב אף מי שהיה בעבר קצין-רפואה ראשי, ד"ר אל"מ (מיל.) אברהם עצמון, ול-חימוש דאג מי שהיה מפקד חיל-החימוש, סא"ל (מיל.) ברוך שמר, אשר התנדב יחד עם רעייתו נעמי (לא הזמרת). הציבו דוגמה של זוג שהתנדב כאיש אחד.

רנה זמיר, רעייתו של אלוף (מיל.) צביקה זמיר, שהוא יו"ר מועצה-המנהל לים החדש של סולל בונה והיה ראש המוסד באה עם שתי בנותיה. בעלה התנדב אף הוא. אך לא יכול היה לחגוג לטכס-ההשבעה. כמוהו אף אלוף (מיל.)

לפני 22 שנה נולדה שכונת-הווילות צהלה שבפאתי תל-אביב. לרכוש דירות בשכונה זו יכלו אז רק קציני-צה"ל בכי-רים. במשך השנים פרשו מרביתם מהצבא, הפכו מנהלי חברות ומיפעלים ואישי-ציבור. אחדים מכרו את הדירות, שמחירן הרקיע שחקים, לאחרים, וצהלה איבדה אט-אט מן הציביון הביטחוניסטי המובהק שלה.

למישמר-האזרחי, וכולם היו תושבי צהלה. קשה היה להאמין כי הגברים אשר באו מי בחליפה ועניבה ומי באסודה ציבעונית, כסופי שיער, בעלי קרחות ונושאי שרירי שפמים מפוארים — היו אלה אשר עד לפני תקופה קצרה פיקדו על צה"ל, ניהלו את מערכת-הביטחון והיו ממעצבי המדיניות הישראלית.

סגני-צבא יואל מרקום לא ידע איך לאכול את השוטרים החדשים שלו. "קשה לי לומר לאנשים כמוכם עד כמה חשובה העירנות הביטחונית. אתם יודעים הרבה יותר טוב ממני", אמר להם. מרקום ניצב בפני כ-800 גברים ונשים, לבושים אזרחית, שאיתם איפיינו שני דברים: כולם באו כדי להישבע אמונים

"אני נשבע" מי שהיה דובר צה"ל, אל"מ (מיל.) יוסי כלב (כסוף-שיער) עומד, בעת שהתבקש לכו על-ידי מפקד מחוז תל-אביב של המישטרה, ניצב דויד עופר, ונשבע מחדש אמונים למדינת ישראל. מימינו עומד סא"ל (מיל.) מרדכי אלמוג, אשר התנדב עם אחיו, אל"מ (מיל.) יצחק אלמוג.

ללא מדים מגיע לטכס ההשבעה למישמר-האזרחי אלוף (מיל.) דן טולקובסקי, מי שהיה מפקד חיל-האוויר, עם רעייתו מרים. בעוד שטולקובסקי ביקש לחסיל עליו שמירה לאחר שעת חצות, בישש אשתו לשמור חלל משעה שבע בערב.

הפרופסור והפרשן

סא"ל (מיל.) פרופסור מרדכי גיחון (מ"שמאל), מרצה לארכיאולוגיה והיסטוריה צבאית באוניברסיטת תל-אביב, הגיע לבית-הנוער בצחלה, שם התקיים טכסי-ההשבעה, יחד עם הפרשן הצבאי אלוף (מיל.) חיים הרצוג, אשר היה המתנדב ההדור ביותר בלבוש.

ראש הש"ב יוסף הרמלין, אינו דווקא האיש במעיל הגשם, הנראה כמרגל לקוח מסרטים, אלא דווקא האיש המחייך (מימין). היתה זו הופעתו הציבורית הראשונה של הרמלין. לידו במעיל סא"ל (מיל.) דב שפירא.

הקשר והחימוש

מפקד חיל-הקשר לשעבר, אל"מ (מיל.) יצחק אל-מוג (מימין) עומד בתור כדי להגיש את טופס ההתנדבות שלו, כשלידו (במרכז) מפקד חיל-החימוש לשעבר סא"ל (מיל.) ברונוק שמר. גם רעייתו של שמר, נעמי, התנדבה לשמור על צחלה. הם היו בין הראשונים.

יוסף ("יוסקה") גבען, מנכ"ל רשת ה-שופרסל.

אך היו גם כאלה שלא התנדבו כלל. אלה היו אל"מ (מיל.) **ישראל מירון**, מנכ"ל המועצה לפיריון העבודה והייצור; מי שהיה מפקד חיל-האספקה אל"מ (מיל.) **צבי טמיר**, המנהל כיום את חברת רדומיקס; הרמטכ"ל-לשעבר **רביאלוף צבי** ("צירה") **צור**; היועץ הכספי ל-רמטכ"ל בעבר אל"מ **יהודה ניצן**, מי שמנהל כיום חברות; מפקד אחר של חיל-האוויר, אלוף (מיל.) **מרדכי ("מוטי") דור**, וראש המוסד וח"כ לשעבר **איסר ("הקטן") הראל** — לא ברור אם מפני העומס המוטל עליהם או אולי מפני שלא חשו בכובד האחיות ובגדולת הרגע. רס"ן (מיל.) **ישראל רן**, מי שהיה מפקד בסיס-ההדרכה של חיל-הקשר וכיום מנהל בית-ספר לנהיגה, הציע דרך לטפל בכל אלה שלא התנדבו: "צריך לצבוע איקס לבן עם עיגול מסביב על קיר הבית שבו גר כל מי שלא התנדב, כדי שכולם יידעו", אמר בתוקף. ולא היה ברור אם הוא התלוצץ.

מי שיעבור לילה אחד ברחובות צחלה וישמע קול תקיף הקורא אליו: "עצור והודעה!" כדאי לו להישמע מייד להוראה. קיים סיכוי סביר כי הקורא הוא אלוף-מיל. ועם כאלה לא עושים חוכמות.

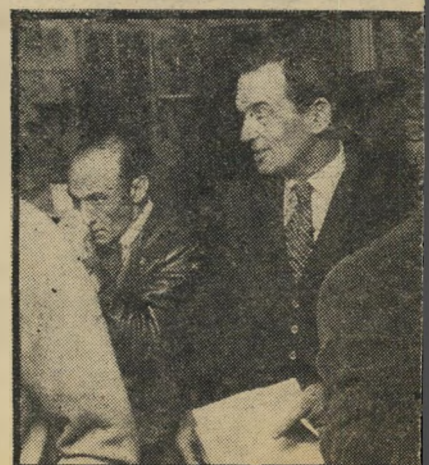
הדוקטור

מי שהיה מפקדו הראשון של חיל-הרפואה ד"ר אל"מ (מיל.) אברהם עצמון (במגבעת) עומד ממושם בתור להרשמה.

איש הנפט

מנכ"ל החברה לחיפושי נפט לפירות, מרדכי חן, ממתיך וכמוהו גם אל"מ (מיל.) שלמה להט, בתמונה למטה.

ההסתערות הגדולה

הגנרלים של צוולז לא יכלו לחפז ודחקו זה את זה כדי להגיע ראשונים לשולחנות ההרשמה. בעוד שהם מארגנים ציפו רק ל-200 איש, הגיעו למעלה מ-800. בין המתנדבים היה אף שמואל ללקין, יו"ר ההתאחדות לספורט (במרכז).

(גורודיש) על האופי האינקוויזטורי של החקירה תלויה על בלימה... (לאור תפקידה של הוועדה) חייבת דרך חקירתה להיות אינקוויזטורית..."

המסקנה?

לכאורה, נדחתה עתירתו של גורודיש לגמרי, אך למעשה נתן בית-המשפט צו מרחיק-לכת, הדבר נעשה בצורה מחוכמת, תוך התפתלות ניסוחית אלגנטית:

"אשר למיסמכים שהועתרו צד להם, הגם שהוצגו לפניו בשעת עדותו בוועדה והוא נחקר עליהם, אין ביטחון שכל מה שכלול בהם ידוע לו או שמור בזיכרונו, כדי שיוכל להתייחס אליהם כראוי בסיכום טענותיו בכתב, בלי שיינתן לו כעת לעיין בהם בניחותא וביישוב-הדעת. בנתון ל כך, אנו דוחים את העתירה."

כלומר: בקשת גורודיש נדחתה רישמית, אך למעשה ספק בית-המשפט על הוועדה להעמיד לרשותו מחדש מיסמכים רבים, לאפשר לו לעיין בהם ולהגיב עליהם. זאת היתה עיקר דרישתו.

סטירת לחי? מה תעשה הוועדה? היא רוצה להגיש את הדו"ח שלה, שהוא כבר מוכן, אך אם תעשה זאת, תהיה זו סטירת-לחי לבית-המשפט והתעלמות מדריי-שטח התקופה, למרות ניסוחה האלגנטי, אך אם תיעתר לדרישה, תצטרך לפתוח את החקירה מחדש, לזנוח את המסקנות המורכבות כבר, ולחרוץ דין חדש.

כך או כך, מאבקו של גורודיש השיג

ועדת אגרנט

הקרב על

מוצב הפיתולים

בית-המשפט דחה

רישמית את דרישות

גורודיש — אך קיבל

אותו למעשה

"אין להם ברירה, הם צריכים להתפתל!" העיר עורר-דין בגלימה שחורה, קצין זוטא נתן לזה מייד את ההגדרה הצבאית: "הקרב על מוצב הפיתולים."

במוצב עצמו ישבו שלושת השופטים של בית-המשפט העליון. היה עליהם למצוא מוצא כלשהו מן הסבך, מבלי לפגוע בי כבודם של שני עמיתיהם, נשיא בית-המשפט שימעון אגרנט והשופט משה לנדוי, ומבלי להתכחש לדרישות החוק והצדק.

זו היתה משימה כימעט בלתי-אפשרית. כי התנהגותה של ועדת-אגרנט סותרת, לדעת כל המישפטים הבכירים, את האות והרוח של חוק ועדות-החקירה. היא לא נתנה אף לאחד מקורבנותיה הפוטנציאליים את הזכות, המובטחת לו בחוק, להתגונן כראוי, ואם כי שאר הקצינים לא העזו להילחם על זכות זו, נמצא לפחות אחד

מנכ"ל חן

קומוניסט בחו"ל, מפא"יניק בארץ

יעד חשוב, אמינות הוועדה נשחקה במהלך הקרבות. כשנשאל השבוע שר בממשלה מתי תפרסם הוועדה את מסקנותיה, משך בכתפיו וחשיב בשאלה: "האם זה חשוב?"

פרשות

נסיד-הופט הישראלי

מנכ"ל מכון-הנפט אינו

מבין דבר בנפט ועברו

מוכתם — אך איש לא

ידע ולא ברק

חברי ועדת מבקר-המדינה לא הבינו לסיבת התרגשותו של ד"ר צבי דינשטיין, הממונה מטעם הממשלה על ענייני הדלק בישראל.

דינשטיין דרש בכל תוקף כי הוועדה תטיל איסור פירסום על מימצאי המבקר לגבי מכון-הנפט הישראלי, שהוא יושב-ראש מועצת-המנהלים שלו. הוא פשוט ניסה להגן על מנחם חן, המנהל-הכללי של המכון. דו"ח המבקר העלה אפשרות שהי מנכ"ל העניק לעצמו טובות-הנאה שונות.

חבריה-הוועדה סירבו להיעתר לבקשתו של דינשטיין, והדו"ח פורסם. ב-17 בדצמבר 1974, פנה היועץ-המשפטי מיכאל ביקשה, על סמך מימצאי דו"ח המבקר על

שלחם על כך בעקשנות ובדביקות במשימה: שמואל ("גורודיש") גונן.

מירוץ קרחתני. בין גונן לבין חברי ועדת-אגרנט נערך מירוץ קרחתני. הוועדה כבר סיימה, למעשה, את עבודתה, ועומדת להגיש את המלצותיה. גונן רצה להפעיל את בית-המשפט כדי למנוע את חריצת-הדין, לפני שניתנו לו כל הזכויות לטעון, לחקור עדים, לעיין במיסמכים.

כאשר פנה בפעם האחרונה אל בית-המשפט הגבוה לצדק, התפתלו השופטים וזוסמן, ברנזון וקיסטר, הפעם לא היה כימעט מנוס מתן צו-עליתנאי, אך נמצא מוצא של כבוד, כדברי ההחלטה: "הורינו על הזמנת היועץ המשפטי לדיון בעתירה... (והוא) הסכים לכך שגודן בעניין כאילו ניתן צו-עליתנאי."

האם הפרה ועדת-אגרנט את החוק? בית-המשפט לא אומר זאת, אך מוסיף: "מלאכת הוועדה... אינה כמלאכתה של ועדת-החקירה רגילה... מן הצורך היה לקבוע הוראות חוק מיוחדות, אשר יאפשרו לה לנהוג גמישות." ההיקש העולה מן המילים: היה צורך בחוק מיוחד, מפני שהוועדה לא יכלה לנהוג על פי החוק הקיים.

אינקוויזיציה. החלטת בית-המשפט שניתנה השבוע, על-גבי תישעה עמודים, גזורה על פי אותה המתכונת. היא גורשה מחמאות לוועדה, אך יש בה ניסוחים הנר-אים כסותרים את עצמם: "תלונתו של

טונו

ספורט טונו

תושב פתח-תקוה זכה
378.000 ל"י
מינימום הפרס הראשון
400.000 ל"י
* * *
מינימום כלל הפרסים
900.000 ל"י
* * *
יום חמישי — המועד האחרון
למסירת הטפסים
נעשה לך הנהג קבוע —
חל'א טונו בכל שבוע!
המועצה להסדר ההימורים בספורט

מה קרה לרב"ט (מיל.)
איתן כספי במדבר?

זה עלול לקרות גם לך...

קרא על כך ברומן המרתק:

"שניים" — ספרו החדש

של ארנון הדר

בהוצאת "ספרית מעריב"

הספר עוסק בעימות בין אדם לחברה, בין אדם לחברו ובין אדם לאויבו — על רקע המלחמה האחרונה. זוהי מלחמתו הפרטית של רב"ט (מיל.) איתן כספי וההתרחשויות המוזרות הקורות לו במדבר. הצצה חושפנית לנפשו של אדם שסוע, הנקרע בין שני עולמות והעימות הסופי שלו עם חייל אויב.

הספר שאתה חייב לעצמך!

המחיר הקטלוגי: — 20 ל"י.

מחיר מיוחד לתקופה מוגבלת: — 16 ל"י.

211 עמוד.

להשיג בחנויות הספרים וב"ספריית מעריב".

חיים

ספר דניאל עם פירושים והסברים
בשפות: ערבית, רוסית, אנגלית.

ספר התנ"ך בשפות רבות

לימוד תנ"ך בהתכתבות — 44 קורסים בשפות: עברית, אנגלית, רוסית, ספרדית, יוונית, צרפתית, רומנית וגרמנית.

כתוב מייד ל:
ת.ד. 568, ירושלים.

פעולות מכונה הנפט, לפתוח בחקירה על איסורים כספיים בניהול מכונה הנפט. רגע נדמה היה כי מעמדו של המנהל הכללי של מכונה הנפט, מנחם חן, נתון בסכנה. חן פעל במהירות. תוך יומיים התחייב להחזיר למכונה הנפט 35,000 לירות מכספו, ואילו המכון עצמו חוייב, לפי המלצת מבקריה המדינה, להחזיר למנהל הדלק תרומה כספית שקיבל, בסך 750,000 לירות. חקירת המשטרה לא התחילה, וכך הצליח מנחם חן, מנכ"ל מכונה הנפט, לחמוק מורעות החוק פעם נוספת.

פעיל מופלגה. חן עלה ארצה מאורז גוואי בשנת 1955. באורגוואי היה שנים רבות חבר פעיל במפלגה הקומוניסטית שם, ושימש עורך אחד מבטאונים המפלגה וגיושר קרן כספים של חברייה המפלגה היהודיים. זמן קצר אחרי שעזב את אורז גוואי, נתגלו בקרן הזו איסורים כספיים. חן, המאשר כי היה חבר במפלגה הקומוניסטית, מכחיש בכל תוקף כי היה קשור, בצורה כלשהי, לדרכי ניהול הבלתי-יתקין של אותה קרן. אולם השמועות רדפו אותו.

עם הגיעו ארצה, החליט חן להצטרף למפא"י. הוא נעשה פעיל במפלגה, ועד מהרה נודע כעסקן מסור שינתן לשלבו גם בפעולות הבלתי-חוקיות של המפלגה. כך אירע שבשנת 1959 הסתבך חן, שכינה אותה עת כמזכיר מועצת פועלי בני-ברק, בשיחוד תושבי מעברות, כדי שהללו יצביעו עבור מפא"י בבחירות להסתדרות. שהת-קימו בהודש מאי באותה שנה.

פעילי אחדות העבודה גילו את השערוריה, פירסמה ברבים ואף איימו לפנות בתלונה פלילית למשטרה. ביוזין כזה לא יכולה מפא"י להרשות לעצמה, עדמהרה פרש חן מתפקידו, והפרשה הושחתה. בסמוך לאותו זמן אף עיברה את שמו ממגדל חייקין למנחם חן, ופתח דף חדש בחייו. מנכ"ל מפא"י דאז, ראובן ברק, סידר לו עבודה בחברת הדלק הישראלית. כיוון שלא נמצא לו שם תפקיד מוגדר, אסכי משכורתו היתה כשל פקיד בכיר, החל עורך חוברת בשם עולם הדלק.

חן, שלא ידע כלל אנגלית, נעזר במתרגם שתירגם עבורו חוברת מאמרים, מאנגלית לעברית. בכך הסתכמה ידיעתו של חן בגוואי נפט.

אחר שערך במשך שנתיים את חוברת הנפט, פנה חן לעמנואל רסין, המנהל הכללי של חברת הדלק, והציע לו להקים מכונה נפט ישראלית. איש לא טרח לברר כיצד מעו, חן, החסר אף ידע אלמנטרי בענייני נפט, להציע עצמו לשמש כמנהל הכללי של המכון החדש. כיוון שעיברה את שמו, לא זוהה כחייקין, מי שהיה קשור בפרשת קניית הקולות. רסין זכר רק כי ראובן ברק המליץ לקבלו לעבודה. זה הספיק. חן נתמנה כמנכ"ל המכון.

עיסוקת הנפט של ישראל חסויות מעיני הציבור הרחב. נפט היא מילת-קסמים, ומהלך מכונה הנפט חש עצמו בורדא כנסיד נפט ערבי, כאשר נסע לביקורים במכונה נפט זרים בחו"ל, והתקבל בכבוד רב בכל ארצות אירופה ובארצות-הברית. אין לדעת באיזה אור ראווה מארחיו שם, המומחים לענייני נפט.

חן עצמו אינו מכחיש כי כאשר נתמנה כמנכ"ל המכון, היה חסר ידע אלמנטרי בנושא הנפט. "התחלתי לחתוך במספרים קטנים עיתונות זרים ולעשות תיקים. אחרי כך התחלתי לנסוע לחו"ל ושם למדתי, לתלמד את הנושא. איני יודע דבר על עברו של חן. אם מה שסיפרת לי נכון, הרי העניין יין חמור ומצריך בדיקה. בישיבת מועצת המנהלים הקרובה יובא הנושא לדיון".

ביתנים משמך מנחם חן לשמש כמנכ"ל מכונה הנפט. הוא אינו נראה מודאג. כשם שהצליח בעבר, לא פעם, להיחלץ ממצבים מביכים, הוא סמוך-לבטוח שגם בעתיד תוסיף אלת המלך להאיר לו פניה.

מנחם חן נתקבל לעבודה בחברת הדלק על-ידי המנהל-הכללי רסין, אמר השבוע יושבי-ראש מועצת-המנהלים של מכונה הנפט, צבי דינשטיין. "הוא הומלך על-ידי ראובן ברק, וזה הספיק. בהתחלה הוא לא הבין בענייני נפט. אבל עם הזמן אפשר ללמוד את הנושא. איני יודע דבר על עברו של חן. אם מה שסיפרת לי נכון, הרי העניין יין חמור ומצריך בדיקה. בישיבת מועצת המנהלים הקרובה יובא הנושא לדיון".

האם עבר נגיד בנק ישראל שורה של עבירות פליליות בגלותו סודות בנקאיים, ובחשפו את אחד הסודות הכמו-סים של ישראל בפני קבוצת בנקאים ארי-גללים?

היועץ המישפטי לממשלה, מאיר שמגר, הטרוד בימים אלה למעלה-ראש בבדיקת עשרות פרשיות כלכליות, נותן את דעתו גם להאשמות הפליליות נגד משה זנבר, ש-הועלו על-ידי אליהו מירון, העורך-הדין של יהושע בן-ציון, מנכ"ל בנק ארץ-ישראל—בריטניה לשעבר, התלונות הוגו שו לא נגד הנגיד בלבד, אלא גם נגד שורה ארוכה של עיתונים יומיים בישראל. התלונה הרישמית של אליהו מירון נשר-לחה ליועץ המישפטי לממשלה עוד לפני חודשיים; ליתר דיוק, באחד באוגוסט וב-אחד בספטמבר, שמגר השיב לתלונות ב-מיכתב מיום ה-18 באוקטובר, ובו תגובת

מאיר חת, המפקח-על-הבנקים, על האש-מותיו של עורך-הדין מירון. לאחר שעברו ששה שבועות ועורך-הדין מירון לא התרשם כי היועץ המישפטי ממשיך בחקירה, הוא שיגר אליו מיכתב נוסף, החודש, ובו גילויים ממדרגה ראשונה על הפרות חוק הסודות הבנקאיים על-ידי ראשי בנק ישראל.

הבאשה
מכוונת
כ **תב אליהו מירון:** „איני מתעלם מכך שתלונתי מתייחסות לנושאי תפ-קידים מרכזיים במוסדות השלטון ולאחר-ראיים על אמצעי התקשורת והעיתונות רציית להאמין כי דינם כדין כל אורה אחר במדינה, ושעקרון השיוויון חל גם על דרך הטיפול בחקירה המתנהלת נגדם. לצערי, קשה להשתחרר מההרגשה שהדברים אינם כן“.

חליפת המכתבים, ובעיקר מיכתב ההס-ברים של המפקח-על-הבנקים, אישרה כי בנק ישראל מודה בגילוי סודות בנקאיים. אולם טוען כי עשה זאת בתגובה להאש-מותיו של אליהו מירון נגד בנק ישראל על דרך תפיסת בנק בריטניה. מסתבר כי ראשי בנק ישראל מסרו לפירסום פרטים רבים על עסקיו ולקוחותיו של בנק ברי-טניה, דבר המהווה עבירה חמורה על פקודת הבנקאות 1941, וכן על חוק בנק ישראל 1954.

שנה נוספת שבה נאחו בנק ישראל להגנתו, היא כי קיבל אישור למסירת ה-פרטים מהמנהל המורשה של בנק בריטניה, שמונה על-ידי נגיד בנק ישראל לאחר ה-תפיסה. מירון מטיל ספק אם אכן ניתנה הרישות הזו לנגיד קודם שמסר סודות לפירסום, ומכל מקום, אם גם נכון הדבר, הרי גם המנהל הממונה עבר עבירות. אולם המסמך במיכתבו של מירון לשמגר הוא סעיף 7, בו סיפר כיצד התנהל ב-אנגליה משאומתן בין ראשי בנק ישראל והנגיד, לבין קבוצת בנקאים אנגלית-אמריקאית שביקשה לקנות את בנק ברי-טניה. הקבוצה היא בעלת הבנק אן אנד קומפני, לדברי מירון, ביום ה-10 באוק-טובר השנה שוחח זנבר באנגליה עם ראשי הקבוצה, ביניהם פרימן, אקמן, וויטלי, ו-סיפר להם כי מר שיהן, אחד מסגני-הנשיא של אן אנד קומפני, חייב אישית לבנק בריטניה 50 אלף דולר. גילוי זה, לדברי מירון, נועד כנראה לחבל בסיכויי המכירה, על-ידי הבאשת שם החברה האמורה.

מירון הוסיף כי באותה שיחה גילה גם הנגיד לאותם אנשים, כנראה לצורך רכי-לוח-לשמה בלבד, את פרשת התרומה של מר ביל לויט לאוניברסיטת בריאילן. מעשה זה של זנבר מהווה כימעת בגידה במדינה, אם אכן נכונה האשמת עורך-הדין מירון. כדי להבין את חומרת המעשה של זנבר בסיפור התרומה של לויט לאמרי-קני, צריך להכיר את מעשה התרומה עצמו.

מדיפעם מתפרסם בעולם סיפור על מע-שי מימרה של יהודים בקשר עם מס-ההכנסה בארצות-הברית, ולרוב בשינוף עם מוסדות-תרומה של מדינת ישראל. מדינת ישראל עוסקת למעשה בגלוי, לרוב באמ-צעות הסוכנות היהודית, בעזרה ליהודים להברית כספים לישראל או לרמות את

נגיד זנבר
סתר 91905

פרקליט מירון
— או סתר רישעות?

למה חקר שמגר את זנבר

מאת יגאל לביב

שילטונות אמס בארצות-הברית, כדי שישאלו תיהנה מן הכסף.

לא לגלות!
אחרונה התגלתה פרשת הכספים הסיבוביים של החברה לישראל, ש-עיקרה הונאת מסי-ההכנסה בגרמניה על-מנת להשיק כספים בישראל, וכל זאת בידיעת ותמיכת ראשי ישראל, ברור כי דבר כזה, אם וכאשר הוא מתגלה, פוגע קשות בשם מדינת ישראל, מוק גם ל-דימויים האישי של ראשיה.

הסוכנות היהודית ומוסדות השגור ל-מיניהם, נהגים מזה שנים לנקוט כל אמצעי אפשרי כדי להגדיל את הכסומים הזורמים לישראל. אחת הטכניקות החבי-בות היא לקחת מאי-שעסקים אמריקאי סכום כסף כדי שירכוש תעודות מילווה-פיתוח (בוגדס) הנושאות ריבית קטנה ומ-הוות למעשה מילווה למדינת ישראל לזמן ארוך, אבל לתת לו אישור על כך שהכסף הוא תרומה למגבית.

בארצות-הברית מותר לנכות תרומות מן הרווחים כהוצאה מוכרת, וכך נהנה קוגה הבוגדס ממחן סכומים לישראל על-ידי הונאת מסי-ההכנסה בארצות-הברית, מבלי שהדבר עולה לו בכסף. גם ישראל, השותפת להונאה על-ידי רישום רכישות תעודות בוגדס כתרומות, נהנית מן הכסף המזוהם אליה.

ביל לויט הוא אחד מאליה-הבנייה בי-ארצות-הברית, נודע בהקמת רשת ערים הנושאת את שמו: לויט-טאון. הוא גם מראשי התורמים לישראל, על חש-בונה, את מסע ההצדעה לישראל, הביא על חשבונה את שריה-שיכון לשעבר זאב שרף לארצות-הברית כדי שילמד שם בנייה מהירה.

לויט משוטט בעולם ביאכטה מפוארת, שותף לעסקים עם קבוצת בנק בריטניה. יחד עם משקיעים אמריקאים אחרים הקים בישראל את סאבקאל, בעלת הזיכיון להרי-כבת מנוע הוואנאקל, לפני שלוש שנים הצליחו ראשי בנק בריטניה לשכנע את לויט לחדש את השקעותיו בישראל, לאחר שנים רבות של חרם בגלל רוגזו על ראשי השלטון בארץ.

נעשתה העיסקה הבאה: לויט תרם שישה מיליון דולר לאוניברסיטת בריאילן. מיליון אחד נטלה האוניברסיטה לעצמה מייד, המישה מיליון דולר הפקידה בבנק ברי-טניה. הבנק הילווה את הכסף חזרה לחבר-רות הקשורות עם לויט. ההסכם קבע כי הסכום כולו יועבר לאוניברסיטה עם מותו של לויט. עד אז הוא יכול להשתמש בחמישה מיליון דולר בעוד שקיבל אישור על תרומה של שישה, יכול לנכות סכום זה ממסי-ההכנסה האמריקאי.

כאשר עבדתי על סיפור זה לפני חודשים אחדים, השביעו אותי כל הגורמים הנגז-עים בדבר, מראשי האוצר ועד לנציגיו של לויט, וכן ראשי אוניברסיטת בריאילן ועורך-הדין מירון, לגנוז את הסיפור בגלל הנזקים הכבדים שהוא עלול לגרום ל-מדינת ישראל. כאשר הסכמתי לכך, נמסר הדבר אישית לראשי-האוצר וליושבי-ראש הנהלת הסוכנות היהודית, פנחס ספיר, יתרה מזה: נגיד בנק ישראל עצמו דאג להודיע לספיר כי הסיפור הושחק, ולא יפורסם.

והנה הלך זנבר עצמו וסיפר את הסיפור לבנקאים אמריקאיים, כדי להוכיח אילו קנוניות עשה בנק בריטניה. מעשה זה של נגיד בנק ישראל, המייצג את המיסד הכספי השליט במדינה, הוא ממש בגידה באינטרסים הכספיים של מדינת ישראל, אם יחקרו שילטונות המס את המעשה ו-יחלו לחקור גם את כל התרומות-למיניהן הנרשמות במגביות השונות, צפויה שואה כלכלית של ממש למגבית היהודית ולי-בוגדס.

השואה הגדולה ביותר

מעשה שעשה זנבר עלול להזיק למדינת ישראל יותר ממאה מפולות כמו זו של בנק בריטניה. על מעשה זה לבדו צריך להדיח את הנגיד, ומיד, ולו רק כדי להראות לאמריקאים שדבריו אינם נכונים. יש להביא בחשבון כי במהלך מישפטו של יהושע בן-ציון התגלו פרטים מדהימים על התנהגותו של הנגיד. כך, למשל, נודע כי באותה עת ממש בה הורה זנבר לנהל משאומתן עם בנק הפועלים ובנק החי-רן, כדי שיקנו את בנק בריטניה, הוא נפגש עם ידידו הטוב דוד פרידמן, מן הבנק לפיתוח התעשייה, הודיע לו כי ית-כונן לנהל את בנק בריטניה, כיוון שבנק ישראל עתיד לתפוס אותו עוד באותו ערב!

הפיתוי של "שינוי"

(המשך מעמוד 11)
אפשר היה לדווח על הנעשה בכנסת ול-
התעלם מן הסיעה שהיתה. לכל הדעות,
הפעילה והתוססת ביותר בבית.
את דעותינו על הבעייה הפלסטינית —
בעייה שאנחנו העלינו אותה כימעת לבדנו
על סדר-היום של המדינה — ניתן לי לי-
פרט רק פעם אחת על גבי המסך הקטן.
זה היה כאשר אמנון רובינשטיין עצמו הו-
מין אותי לתוכנית של בומבראנג.

המלחמה אינה אזהבה גופים
אנטי-ממסדיים. עורכייה יודעים,
שמיפול הוגן בגופים כאזה יכזב
לעורר עדיהם את זעם השידמון.
אם כן, מדוע יוצאים כליהתיקי-
שורת הממשלהיים מגידרם ממש
כדי לנהל תעמולה גלויה ומאסי-
בית לתנועה המכריזה שבכוונתה
לשנות את כל סידריהשידמון?

האם אין כאן החלטה של ראשי המימ-
סד שתנועה זו אינה מסוכנת להם, שהיא
עתידה להשתלב במימסד באמצעות אי-
חודה עם גופים מימסדיים, וכי בינתיים
ניתן להשתמש בה כבתוך כליא-ברק. ה-
מספק פורקן בלתי-מזיק לתיסכול הגובר
של הציבור? האם לא בכך ההסבר להצ-
לחה הבלתי-רגילה של ראשי "שינוי" בי-
שטח הפיסיומט ויחסי-הציבור?

המנהיג הסוציאליסטי הגרמני אוגוסט
בבל (ואולי היה זה חברו, וילהלם ליבר-
קונסט) אמר, שבכל פעם כשהוא קורא
דיווח חיובי עליו בעיתון ימני, הוא ניגש
אל הראי סוטר את להי עצמו ושואל את
עצמו בועם: "מה עשית, שהללו משבחים
אותך?"

אז מה?

אני משמיץ את כל הספיקות האלה
במטרה חיובית.

אני רוצה לעורר בלב אנשים טובים,
בעלי רצון טוב ונכונות לפעול למען ה-
מדינה, להירחוק נוסף על כיוון מעשיהם.
לפני שנה יהיה מאוחר מדי.

על תנועת "שינוי" מרחפת סכי-
נה אחת, העולה על כל האחרות:
סכנה של טריוויאליות. הסכנה שד
"מה בכך". הסכנה שד פער עצום
בין המטרות המוצהרות והמעשים.

יהיה זה טוב מאד אם אמנון רובינ-
שטיין ייכנס לכנסת. אני עצמי הצעתי לו
זאת. אני מוכן להאמין שסיעה של אלו-
גירובינשטיין תהיה יותר טובה מסיעת
אלוגי-מואב. (לשון עוקצנית יכולה לחוסף:
וכי כיצד תוכל להיות גרועה יותר?)

אבל, עם כל הכבוד לאישים אלה —
האם זה חשוב? האם זה יציל את ה-
מדינה? האם זה ייזכר בסיפריההיסטור-
רית? האם זהו השינוי שהדור מייחל לו?
האם יש ערך בדששו לעוד מיס-
לגונת קטנטנה, בשווי המימסד,
שתתחרה עם כמה מיפזגות קטני-
טנות אחרות? האם אפילו הציור
ההיסטורי קוליאזוני-רובינשטיין
אם אומנם יקום, יביא כמירה פל-
שהיא לשינוי סני הרברים?

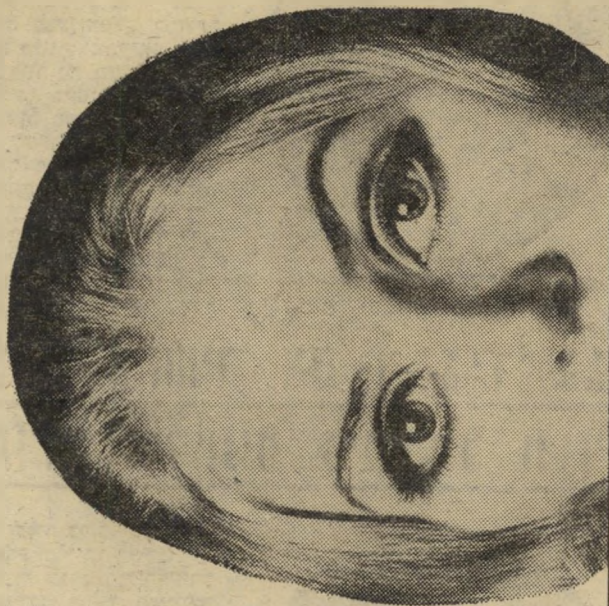
ריבוננו של עולם — ברנע זה נתון עתיד
המדינה, ואולי עצם קיומה, בסכנה.
המימסד הקיים אינו מסוגל לחשלת
על אחדירדרות, ואוטונומיה חמנית, אפ-
תגיע לשילטון, תביא למפולת סופית.
יש רק דבר בעל-ערך אחד שאנחנו יכז-
לים, שאנחנו חייבים לעשותו, למען ה-
מדינה ולמען מצפוננו:

להקים מיידי מחנה משותף שד
כל הכוחות הליברליים והסוציא-
ליים, שייאחד את כל האישים והי-
חוגים בעלי הרצון הטוב, במיפזגה
גדולה לשינוי ולשדום, בני חשבו-
נות, בני תכסיסים, בני התחכמו-
יות, מבלי לפזול ימינה ושמאלה
— כדי לקבץ כל קורטוב אפשרי
שד כוח והשפעה מסוגל להשפיע על
דרך המדינה עכ שיו.

כל השאר פשוט אינו חשוב.
אני מאמין, כי תנועת "שינוי" יכולה
לתרום תרומה חשובה למיבצע-הצלה כזה.
זהו התנועה האחרונה והטרייה ביותר,
חבריה לא שקטו עדיין בביצה של אי-
טרסנטיות קטנונית. הפוטנציאל שלה עדיין
אינו מבוזבז.

היא יכולה לעשות הרבה —
בתנאי שתעדיף את הרצון עד פני
הפיתוי, האיחוי עד פני הנידוי, הי-
זהו עד פני הדימוי, הריסוי עד
פני הדיחוי, הסיכוי עד פני הסי-
צוי — בקיצור, את השינוי עד פני
המצוי.

חצי מליון ל"י יכולות בודאי להשפיע על תקציבך.

האם 6 ל"י יכולות?...

יש לך וודאי תכנית מפורטת כיצד לנצל סכום של
חצי מיליון לירות. מה דעתך על "השקעה" של שש לירות,
הפותחת בפניך אפשרות להגיע לחצי מליון?

מפעל הפיס - לשיפור איכות החיים

המלחמה היא פשע נגד האנושות
לכן מוחליטים אנו לא להשתתף
בשום מלחמה, לא במישרין ולא
בעקיפין, ולפעול לביטול כל
הגורמים המביאים לידי מלחמה

(חתימה)

(נא לשלוח בציון שם ומען מלא
לת"ד 20178, ת"א-יפו)

התנועה הבינלאומית

לסרבני-מלחמה

מטעמי מצפון

טל' 063-88182

כלבים

וחיות-שעשועים

כלבים בעלי תעודות-יוחסין
וכל סוגי כלבים וגורים ברי-
אים, חתולי-בית וחתלתולים,
סיפול וסרינרי יומיומי, פנ-
סען לכלבים וחתולים, אמב-
שיות נגד טפילים.

אגודת צער-בעלי-חיים, תל-
אביב, רח' שלמה 30, יפו.
טל. 03-827621

תו

טרמפ

לחיייל

דרוש

למישרה חלקית

או מלאה

ש ל י ח

עם קפנוע או אופניים

תנאי שכד טובים

להתקשר למלפון 24386,
איזור חיוג תל-אביב

מים
צהובים?
דליפה?

אם להחליף,

דוד
אמקול
אמאייל

עדיף!

לבחירתך:
דוד שמש
או חשמל

8

שנות אחריות

מפני-נזילה

המפיצים: אמקול

וסוחרים מורשים

לי תמכור
אמקול

במדינה

ישראלים בחו"ל

הכיבוש החדש של ישראל

אמנים ישראלים רבים העתיקו מגוריהם לניו יורק — ושם נמצא להם גם קהל ישראלי

הנוכחות הישראלית בניו יורק הגדולה מתרחבת פלאים, ומטביעה את חותמה על כל תחומי החיים בכרך בינלאומי זה. המדובר בעיקר בכל הקשור באמנות, בי ספרות, באמצעי-התיקשורת ובחיים האקדמיים. כמעט שלא נותר אף תחום אחד מאלה, שרגל ישראלית עדיין לא דרכה בו. מדווח כתב "העולם הזה" כי **ארצות-הברית:**

עשרות אלפי הישראלים המתגוררים בניו יורק, והעשרות המצטרפים אליהם מדי שבוע יכולים להרגיש כאן כמו בבית.

סופרת דיין
פולקלור לאמריקאים

ואולי אפילו יותר. די אם ייכנסו לאחת ממאות חנויות-הספרים הענקיות המפורזות על-פני השדרות החמישית והשישית, בכל חנות-ספרים כזו מצוי מדור גדול, המוקדש כולו לנושאים יהודיים וישראלים.

מדפי ישראל. החדש הופיע על הר מדף העליון של מדור זה ספרם של העיתונאי הישראלי עמוס אילון והעיתונאית המצרית סאנה חסאן, השושה של יובל אליצור וצה"ל של זאב שיף, בצידי-ספריו עבירה-כרס של אבא אבן עמי וארצי, ובכפיפה אחת עימם ספרים על ירושלים, בחתימות-ידם של טני קולק ומשה פול-מן, ביחד וכל אחד לחוד.

רות דיין מיוצגת על המדפים בסיפרה על מלאכת-יד פולקלורית בישראל, וספר ריו של דוד בן-גוריון, בחתימתו ובחתימתו של אחרים, ממלאים את המדף השני והשלישי. בצד עשרות ספרים נוספים על הפלסטינים, על יהודים וערבים, על ישראל ועל המורח-התיכון.

מי שמתעניין בצידור יותר מאשר בסיפרה, יכול היה לבקר בתערוכתו הגדולה של הצייר הישראלי שמואל בק, שנסגרה לפני כשבועיים בשדרת מדיסון. בק, שבא לכאן עם מישפחתו ל"שנה-שנתיים", מכר חלק גדול מעבודותיו במחירים נאים בהחלט.

יגאל תומרקין הצליח קצת פחות. גם הוא בא הנה לזמן ממושך, והציג פסלים משלו בתצוגה של בית קרן-התרבות הישראלית-אמריקאית, ברחוב ה-54 שבין הר שדרה החמישית למדיסון. דוד אביון הביא לכאן ציורים משלו, אך עדיין לא הציג אותם — וזהי התפתחה המצפה לאמריקאים ולישראלים גסיתחד לשנת 1975.

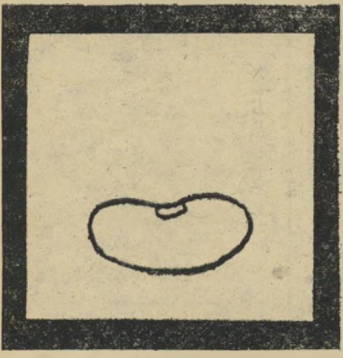
עורים על הקולנוע. תעשיית הקולנוע והטלוויזיה העניקה, בשבועות האחרונים, אפשרויות של ממש לישראלים. רשת א-יברסי הציגה תוכנית-ילדים, שי הוסקה על-ידי הישראלי דויד גיל. התצי לחה חיתה כה גדולה, עד שגיל קיבל אי-הוסקה לחשיק חמש תוכניות דומות נוספות. גיל, ליד תל-אביב, הפיק בארצות-הברית (המשך בעמוד 32)

קשקשת 1948

הפעל את דימויך ונסה למצוא לציר שלמטה כותרת מתאימה, אשר תסביר מה אתה רואה בו. הצעות לכותרות יש לשלוח לפי הכתובת: "קשקשת", ת.ד. 136, תל-אביב. תהג' דרות הקולעות ביותר תפורסמנה, ובעליהן יזכו בכרטיס כניסה זוגי לקולנוע דרייב-אין בתל-אביב, קול-נועה-מכונות היחיד בישראל.

קשקשת 1946

● הגורתו של אורח ישראלי פט' ריוט ז"ל.
שאול הישלוש, רח' אורלנסקי 7, פתח-תיקווה

● הקשר האי-סטרי בין ועדת-אג' רנט והמחל.
מרדכי זר, הגפן 5, אשדוד

● החור האנסופי שבעונת התקציב.
נרם לבית, רח' אחוזה, כרכור

● שעות אחת-ארוחת-צהריים של מישפחה מרובת-ילדים, אחרי הפיחות.
אסנת ורד פוטשניקוב, רח' סמילנסקי 23, פתח-תיקווה

● הידוק התגורה: פיתה עם אחד פלאפל.

אילה מנשושה (31), קיבוץ נתיביה-ה"ה

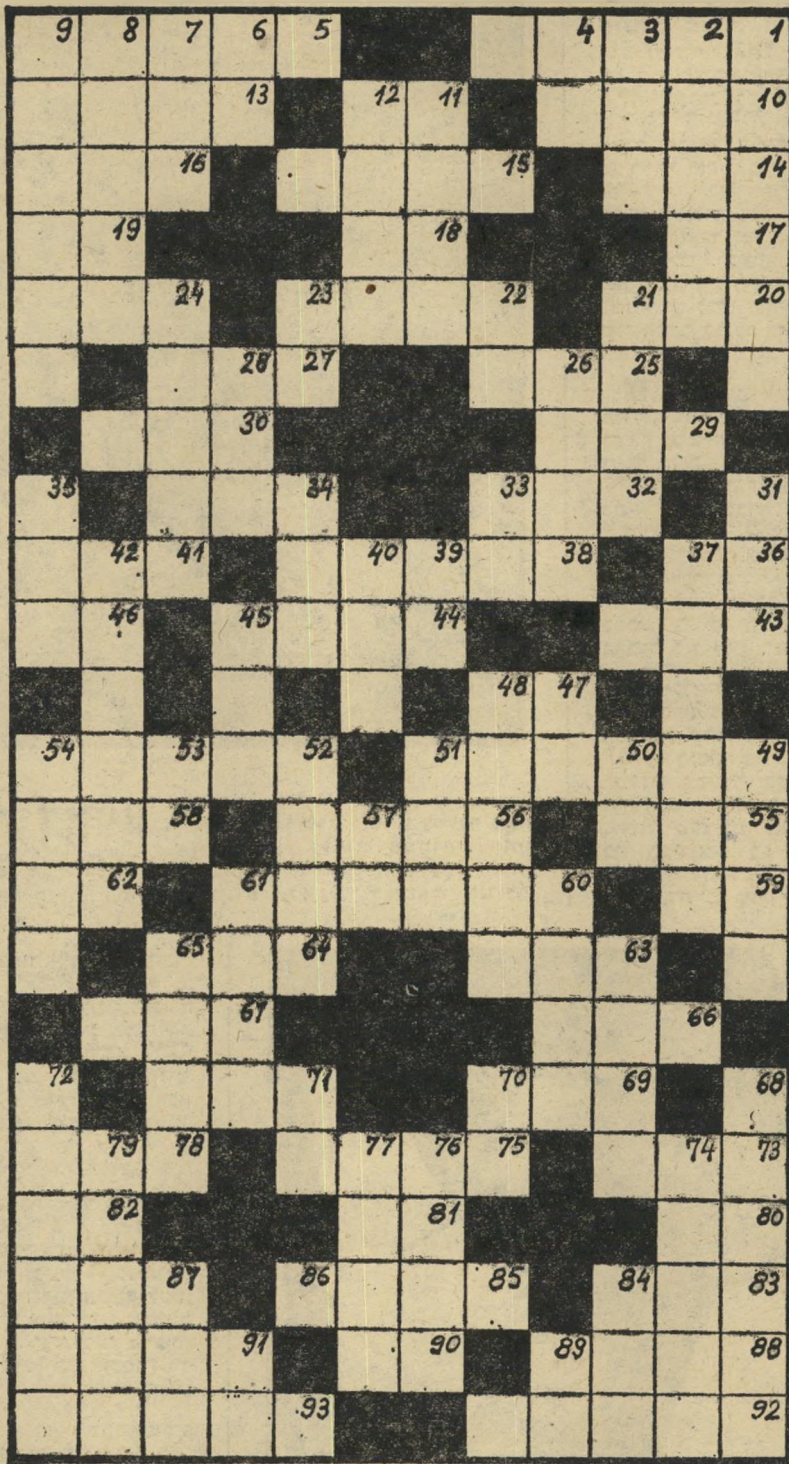
בשעה 5.00
"הצוענים הערבים"
בשעה 7.15
"נורית"
בשעה 9.45
"קמדיית יותר מגבר"

היכן אתה עומד ערום בחורף?

בחדר אמבטיה כמובן. חדר אמבטיה שהוא קריר ולח עלול לגרום להצטננויות מה עוד שבמקום זה נוהגים בגייהמשפחה להתפשט. חמרתון: תנור תלוי לחדי אמבטיה מתוצרת זק"ש — SACHS. תוך שניות ספורות הוא מחמם את המקום וביח"ר זק"ש מעניק 10 שנים אחריות לתנור מגוד חלודה. להשיג ב-3 דגמים עם אפשרות לחרכה עצמית.

1948

השבוע השולם הזה

נוע איטלקיה (ש"מ); 92. נחתמים בין בני-זוג נישאים; 93. חברת-כנסת (ש"ס).

מאונך:

1. נעמיות; 2. אוהל אינדיאני; 3. מישר כן התרגגולות; 4. נהר באפריקה; 6. כמו 80 מאונך; 7. מראה; 8. יחכה; 9. גחמה; 11. מחמצת; 12. זלזול; 21. שתכור; 22. לא עבה; 23. סחוב; 24. שטינדרף לכניעה; 26. אומה; 28. מישכן האריות; 31. אורז בזמן; 33. שטעמו כלענה; 34. סיום; 35. רעם מת-גלגל; 37. קומפוזיטורית; 39. זמן; 40. מחל על זכותך; 42. מין קוקטייל; 45. תא בצמחים מחוסרי-פרחים; 47. עליך לדעת!; 48. ציטטה; 49. תיל רק הקבוע במבטח השמלי; 50. לא קשה; 51. יופי; 52. מעלה הבל; 53. מילת-שלילה; 54. התקנה לקראת; 57. נור ללא ראש; 60. כלי-מיטבח; 61. בצורה נאותה; 63. לכאן; 65. איבר נקבי שבו מתפתחות הביצים; 68. אריג מובחר צבוע אדום; 70. בהמת-משא; 71. מילת-תנאי; 72. רצועה צרה לקשירת; 74. סצירה; 76. גנב; 77. מין אבן יקרה; 79. חלק קצר; 84. זה; 87. בליטה בקיר; 89. קינה; 91. קרס.

מאונך:

1. עיר ליד תל-אביב; 5. הופך ירוק; 10. שימת בולים; 11. מין ארג מיקראי קר; 13. בהשאלה: פאם פאטאל; 14. ישמח; 15. אמבוס; 16. חוט עבה; 17. בתוכו; 18. קריאת-יגון; 19. מכינוי האלוהות; 20. בעל-מלאכה ללא ראש; 22. מין ספי-סל; 24. אביו של עתנאל; 25. מצוי בקיצוב במערב; 27. קערה; 29. פיסגה; 30. סופר אמריקאי (ש"מ); 32. פיקוד ומטה (ר"ת); 34. סידן גופריתני; 36. במקום ההוא; 38. מפעיל את הפצצה; 41. הם; 43. מכשיר לשימוש מסויים; 44. חסר חוש-ריח; 46. נישא; 47. נוול החיים; 49. קיבוץ בארץ; 52. גירוש מן הארץ; 55. ספר-הספרים; 56. תיעול; 58. מישר-קולת-בנאים; 59. מכינוי האלוהות; 60. מערכת הנחות והשערות; 63. אל ההר; 64. ארי; 66. קריאה טלפונית; 67. צמח ממערכת הטחביים; 69. ערוך-נחל; 71. שכול; 73. החריב; 75. חמסין; 78. "שוק"; 80. האות השישית בא"ב העיברי; 81. אביון; 82. מטבע צרפתי; 83. בעל מלא-כא בתחום ארטיסטי; 85. מעלה ארוכה לחולים; 87. פרנס; 88. שטרנסתו על היין; 90. מילת-שאלה; 91. שחקנית-קול-

מומחי הכנסת קבעו: 80% מהגברים בארץ אשמים בכך שיש זונות

וועדה התנגדות לסוור, משום שהארוחה אצל הכיכוכים לא יכולה היתה להיות כשרה. הי סוור בוסל.

■ בהצגת החאנברט ש" נערכה בשבוע שעבר בירושלם, גערך דיון לאחריההצגה, שבו האשימו חלק מהצופים את השחקנים בתבוסתנות. צעיר מהקהל, שקם להגן על השחקנים, נדהם כאשר קראה ל" עברו צעירה שבאה עם ח"כ נאירה כהן (ליכוד): "אתה סרבן-מלחמה!" הצעיר השיב לקריאה: "מה פתאום אני סרבן-מלחמה? אני מפקד-טנק בשריון." קראה לעברו גאולה כהן עצמה: "בגלל מפקדי-טנקים כמוך נראה הצבא שלנו ככה!"

■ מתברר כי הקסם האישי של ראש-עיריית ירושלים, מדי קולק, לא תמיד עובד. טדי החליט לא לאיש את מישרת מהנדס-העיר, במקומו של מהנדס העיר הפורש "מי קם יפה, באדם קבוע, אלא לפנות למהנדסים-ידידים בעלי מוניטין שיתנדבו, כל אחד, לשרת בתפקיד במשך שנה אחת. אף אחד מהמהנדסים, אליהם פנה קולק, לא הסכים, ולעירייה לא נותרה ברירה אלא למיכרו מיכרו גייל למישרת. שיש מהנדסים, כולם מאותם שקולק פנה אליהם ונתקל ב" סירוב.

■ בשעה שהתקיים בשבוע שעבר דיון בכנסת, ניראה ח"כ אברהם כץ (ליכוד) כשהוא משתחף בוועדת-מיכרוזים בניין-הטלוויזיה. כשנשאל כץ כיצד הוא מרשה לעצמו להיר עדד מיישובת הכנסת, השיב: "יש לי הסכם קבוע עם ח"כ אבא אבן מהמערך. בכל פעם שהוא לא בא, אני יכול לא לבוא."

■ קבוצת תלמידי בית-ספר תיכון, שביקרה בשבוע שעבר בכנסת, הבחינה בעת סיורה המורדך בח"כ חיים לנדאו (ליכוד). הילדים פרצו בקריאות במקלה: "אני חיים לנדאו!" לפי הפארודיה שהופיעה בטל-וויזיה בתוכנית ניקו-ראש, כששמע זאת לנדאו, הוא מהיר להסתלק מהמקום.

■ דובר אל"ע ארנולד שרמן מצא בבקבוק ויסקי מיסלט מהעבודה המתוחה ש" היתה לו בעיקבות משבר עובד דייהתחזקה. שרמן היטיב את לבו כהגון, ופנה אל כל אחד מצלמי-העיתונות, שהגיעו ל" מישרו בלוד, בבקשה: "צלם אותי ותעשה לי אחרי-כך פוסט-מונטאז' עם בחורה עירומה."

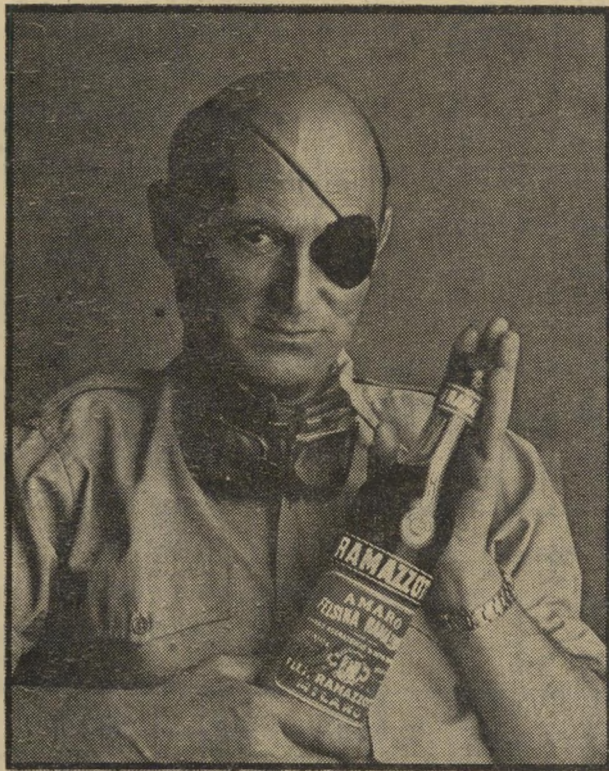
■ הירוריה-חרטה על דרך-החיים שבה בחר, גילה בשבוע שעבר פרופ' עזרה זוהר מ-בית-החולים על-שם שיבא ב" תל-השומר, בתוכנית-הרדיו ב" רה ומצב רוח. סופר זוהר: "הדבר היחידי שעליו אני מת-חרט בחיי הוא שבחרתי ב" מיסוקה הרפואה במקום בפר-ליטיקה."

■ בבקשה יוצאת-דופן שנת בשבוע שעבר המחזאי יוסף מונדי אל מנחה בירה ומצב רוח יעקב (יענקל'ה) "אני מוון. מונדי ביקש מאגמון ל" הזמין אותו לתוכניתו ולראיין אותו על הנושא: "מדוע חר לטתי לחזור לארץ דווקא ב" ימים אלה." מסתבר כי מונדי כה התרגו על דבריו של דן כר-אמין בטלוויזיה, שם אמר בן-אמין שאילו היה צעיר יותר

החוז יגאל ארון ישב במיגון הכנסת עם שר-האוצר לשעבר פינחס ספיר. לידם עברו ח"כ (ליכוד) יגאל הורביץ עם חברי-הכנסת החדש, יגאל כהן, שנכנס לכנסת במקומו של אריק שרון. ספיר קרא לעבר הורביץ: "למה אתה לא מכיר לי את חברי-הכנסת ה" חדש?" הורביץ משך את כהן לעבר השולחן, הציג את ספיר בפניו: "תכיר את האויב הכי גדול שלנו." באותה הזדמנות נתן ארון שיעור בהילכות פר למנטריוס לכהן החדש. "הדבר הכי חשוב בכנסת זה קריאות-הביניים," אמר לו.

■ בסימפוזיון שנערך ב" מועדון צוותא בתל-אביב, על בעיית ממשלת הליכוד הלאומי, נשאל ח"כ (מערך) אברהם זילברברג מה דעתו על חתימת שר-ההסברה אהרון (אהרלה) יריב על העצומה שקראה להקמת ממשלה כזאת. אמר זילברברג: "יש במערך גורמים שהיו כל-כך הרבה זמן בצבא, עד שאינם יודעים את ההבדל בין ימין לשמאל."

■ ועדת-הכספים של הכנסת הפסידה טיול מעניין. הח"כ הבידאי שייך מחמד אבן רביץ הזמין את כל חברי הוועדה לביקור בשבט שלו, ואף הבטיח להם פנטאסיה ב" דואית טיפוסית וארוחת-ערב כיד הבידואים. רק לאחר ש" נקבע המועד ונשלחו ההזמנות, גילו הדתיים שבין חברי ה-

משה דה"ן
בדמותו של שר-הביטחון לשעבר משה דיין, הופיע על דפי המהדורה חצי-טלקית של ה"רידרס דיג'סט" במודעת-פרסומת לאפריטיף. הכותרת למודעה קבעה: "שום דבר אינו בלתי-אפשרי, לאמארו' הגדול."

אליזבת מוטוג

הנסיכה שהיתה דוגמנית, עורכת-דין ולאחרונה שרת-החוף של או-גדה, לפני שהודחה עלידי אידי אמין, שהאשימה בקיום יחסי מין בבית השימוש בנמל-התעופה אורלי פאריס, עוררה את דאגתו של שר-החוף הגרמני הנס דיטריך גנשר. גנשר, שחרד לחייה של אליזבת, פנה לחנני קיסניגר, וביקשו לפעול למען אליזבת אצל אמין. קיסניגר סירב, בטענה: "זה רק טיול כתם עלינו."

■ ההתחלכות של ראש-הממשלה יצחק רבין, ב" יום השישי האחרון, הזכירה לרבים את החלקתו במיקלחת של ראש-עיריית חיפה, יוסף אלמוגי, לפני חודשים אחדים. אולם רק מעטים ידעו כי רבין עמד לצאת, לאחר האמבטיה, לפגישה עם יוסף אלמוגי — פגישה שהתבטלה, כמובן.

■ שימחתת של אשתו של רבין, לאה רבין, על כך ש" בעלה הפסיק לעשן היתה מוקדמת מדי. כשקרא בעיתונים את הטענה שהוא הפסיק לעשן לאחר שהתמוטט לפני שבועות מיספר החל רבין, ביום הרביעי האחרון, לעשן שוב, ובמרץ רב עוד יותר מאשר לפני כן.

■ אחד הדיונים החשובים בכנסת, לפחות לפי מידת השיתופות חברי-הכנסת בו, היה הדיון בהצעת-חוק שהגיש שר-המישפטים חיים צדוק ב" עניין פעילות זונות בחצרות בתים. במהלך הדיון אמרה ח"כ שושנה ארבל-אלמוג: "80 אחוז מהגברים בארץ אשמים בזה שיש זונות!" קרא לעברה צדוק: "מה, כל כך מעט?"

■ בעיקבות דבריה של ארבל-אלמוג, שהיא יושבת-ראש ועדת-העבודה של הכנסת, נשמעה קריאת-ביניים: "המקום המתאים ביותר לדיון בנושא הוא בוועדת-העבודה, וצריך להעביר את הצעת-החוק לשם!"

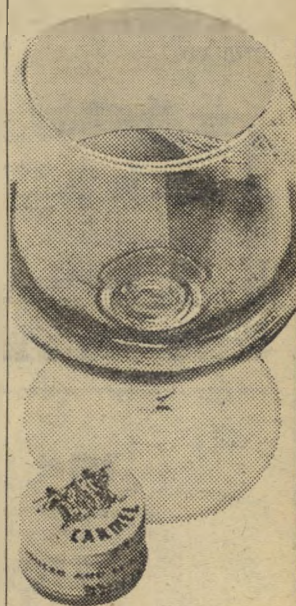
■ ח"כ מאיר פעיל (מוקד) פתח את נאמו בנושא הזונות במילים: "החוק הזה הוא ניסיון לסתום חור, ו-דבריו זכו לצחוק מכל עברי הבית. בהמשך דבריו אמר פעיל, בהתייחסו לחוק: "תופעת הזונות היא אחת מזרעי-הפרענות."

■ סגן ראש-הממשלה ושר-

לאנשים הנכונים

777 ברנדי בינלאומי

כרמל מזרחי

מיקני ראשון לציון וזכרון יעקב

האתגרים שנטלת על עצמך יהיו קשים לביצוע. רק כוח רצון חזק יעזור לך להתגבר עליהם — וגם זה לא בהצלחה מלאה כפי שציפית. אל תאשימי את ידיך על כי הוא קר ואדיש כלפיך. זה בגללך. היי סבלנית כלפיו ואל תדחקי את הקץ. צפי לגילוי חיבה מפתיע מצד הבוס שלך. גילוי זה צופן בחובו סכנה — הוא אדם ערפומי. היוהרי ממנו.

מבט עיניך מסגיר אותך. משקפי-שמש יעזרו לך להסתיר דברים שאינך רוצה שיתגלו. הבית בו הינך מתגורר אינו נראה לך, ואתה מהרהר בהחלפת דירה. אל תדחה — עשה זאת השבוע. הבית הזה מעכיר את רוחך בצורה חמורה. סיכוייך רבים השבוע לעלות בסולם החב"רתי. נסה למצוא דבר שיחיה בו מההסתכנות — אם תצליח לגבור עליו, הצלחתך מובטחת. היעני להזמנה שתקבלי מייד קרוב לך.

אל תתפסי לדאגה אם תחושי בחיורון לא רגיל בפניך ורגישות מור"ז זה לגבי כל הסובב אותך. נסי לשלוט בהרגשה זו, ואל תחני לאנשים לנצלה. הגיעה העת שתחליטי אחת ולתמיד אם ברצונך להמשיך לחיות יחד או להיפרד. מריבות והתפייסויות חוזרות ונשנות אינן פיתרון.

את נוטה השבוע להזמנות בגדרות, סיגנון דיבורך ופזרנותך. על אף תכונות בלתי חיוביות אלו, תהיה החיבה אליך גדולה השבוע מתמיד. אתה מעסיק את עצמך בפעולות רומנטיות שונות כאמצעי לברוח מהנערה המעסיקה את מוחך. הגומה בעניין זה עלולה להזיק.

מצב בריאותך משתפר, אין מקום לדאגה. הפסקה בחיי הלילה רק תועיל לך. הופעתך החיצונית השתנתה לטובה — החיזורים אחריו יתרבו בהתמדה. השתדל לחסוך כסף. אתה עלול למצוא עצמך בפני עיסי קה שתדרוש ממך רב. פקח עינייך. ישנם כאלו שינסו להתנכל לך.

הגורל שלח לך השבוע בחורה זרה, כפרי בשל? דע לנצל זאת עד תום. בת קשת: גם לך צפויה הפתעה הקשורה באנשים שלא היכרת. ויכוחים סוערים בינך לבין מעבידך ירתיעו אותך באמצע השבוע. הבלג. הבקשה ששלחת נמצאת בדיון. סיכוייך החיוביים — טובים. לחץ מיותר לתשובה מהירה עלול רק להזיק לעניין שבו הנך מעוניין.

הוויכוחים שערכת לא יעזרו לך להפגת המתח הפנימי. מאמץ מיוחד מצידך למנוע מריבה רצינית — יצליח. נסיונותיך הנואשים להגיע להישגים של ממש לא ישיאו פרי, אם לא תדע לנצל את הערמומיות הייטבעית שלך. רגישותך המופרזת לדמותך החיצונית היא רק פוגמת בה.

שבוע סוער מבחינה פיננסית ורומאנטית. היגררות להוצאות מופרזות תביא אותך לסף הייאוש. אך הצלה שתבוא בעיקבות קשר רומאנטי חדש, תהפוך את הגלגל. בשבוע זה רבים סיכוייך למצוא את בן הזוג האידיאלי. פחד מצרה המרחפת על ראשך מוצדק מיתור. היריעה עם פטיכולוג טוב. קשריך החברתיים הענפים יסתעפו עוד ועוד. את עלו"ה השבוע למצוא את עצמך במרכז של שערורייה חברתית מעניינת.

העבודה בוערת והתוצאות מפתיעות לטובה. המשך — המאמץ כדאי. בסופו של חשבון העבודה הנוספת, הגוולת את שעות הבילוי, תצדיק את עצמה. תבוא על שכרך בעין יפה. נסיעה לטיול בסוף השבוע תביא הפתעות רומאנטיות משעשעות בחברת מישהו שזה זמן רב כבר הפצת בו. קמצנותך, היא נחלת רוב בני משפחתך, אינה מוספיה לך כבוד רב. עליון להשתחרר מתכונה זו. במישחקי מזל אל תהמר.

אנשים

היה מהגר מהארץ, עד שהחליט לפתוח במסע-תעמולה משלו ל- החזרת כל היהודים מישראל.

■ שנה אחרי מלחמת יום- הכיפורים, שוב התנוסס דגל ישראל על המעוזים של קו בר-לב, בתעלת-סואץ. היה זה כאשר שיחור הצבא המצרי את צליחת התעלה ביום-השנה ל- פרוץ המלחמה. מי שלא ידע על כך היה העיתונאי הבלגי ארנז דה-בורשגרייב, מ- עורכי השבועון האמריקאי

דה-בורשגרייב את מה שראו עיניו: "אילו ביצעו המצרים את הצליחה במלחמה כפי ש- עשו זאת בתרגיל, הם לא היו כובשים את הגדה המזרחית לעולם!"

■ מסיבה מיוחדת-במינה נערכה בשבוע שעבר באודי- טוריום בית-רוטשילד בחיפה. באולם התכנסו כל אנשי-ידי- סת ספינות-הטילים, שעסקו ב- הברחת ספינות שרבורג, בדיקו לפני חמש שנים את אנשי

פרדי שטיינהרט

במאי-הקולנוע הישראלי ש- ביום את הסרט "סלמוניקו", עסוק עתה בביום סרט המשך לסרטו הראשון, הנקרא "יהיה טוב סלמוניקו". פרדי (במרכז), יחד עם השחקנים ראובן בר-יורם וזאב ברלינסקי, כשמימין צלם הסרט דוד גורפינקל, שומר על עצמו גם בלחץ ההסרטה ואינו מאבד את קור רוחו. אחת ה- סצינות של הסרט צולמה בבית-קברות. בהפסקה ישבו עשרות עובדי הסרט וסעדו את ליבם ליד המצבות. עובר-אורח שראה אותם, הטיח בפניהם: "אתם לא מתביישים?" השיב לו פרדי, יליד פולין: "מה יש? אתה לא רואה שזאת הלוויה סלמוניקאית!"

הינריך בל

הסופר המפורסם, שחיה אורח ועידת "פאן" בארץ (מימין), גרם תקרית בלתי- נעימה כאשר הגיע למלון, "דיפלומט" בירושלים, בו התאכסן. בל חיפש לשווא שוער, שיישא את מיוזדותיו לחדר, ונתקל בצניח העולה מרוסיה ויטאלי סטאסין (משמאל), אשר הציג תערוכה מתמונותיו באולם-הכניסה של המלון, בל, שחשב כי סטאסין הוא מעובדי המלון, ביקש ממנו לשאת את מיוזדותיו לחדרו. סטאסין נענה לבקשה אולם כשרצה בל, ליד דלת החדר, לתת לו דמי- שתייה, סירב סטאסין לקבלם וגילה לסופר כי הוא אמן, לא נושא מזוודות. בל לא חש בנוח, ירד עם סטאסין למטה ורכש אחת מתמונותיו. עדה לחיסול התקרית בין השניים היתה אחת מעובדות המלון, לאה צבעוני, שעזרה לבל לבחור את התמונה.

השייטת בדרך מפקד חיל-הים אלוף **בנימין תלם**, בלט כי היעדרו מי שלזכותו נוקשה הצ' לחת המיבצע, אלוף (מיל.) **מרדכי ("מוקה") לימון**.

ניוזוויק, שבעת המלחמה סיקר את הצד המצרי. לפני כחוד- שיים חזר דה-בורשגרייב ל- מצריים, יחד עם אשתו, צלמת סוכנות-צילומים צרפתית, כדי לצלם את הפעולות לניקוי ה- תעלה ממוקשים. לפתע ראה דה-בורשגרייב דגלים ישראלים מתנוססים מצידה המערבי של התעלה. "מה קרה? האם כבשו הישראלים את הגדה שוב?" שאל את אשתו. רק כשהת- קרבו לתעלה הבחינו בתרגיל- הצליחה המצרי וצפו בו. סיכם

סוד מיקצועי גילה ה- שבוע אחד מבחירי צלמי- הקולנוע בארץ, **דוד גור- פינקל**, סיפר גורפינקל: "בכל פעם שאני לוחץ על הדק ה- מצלמה, אני עוצם את העיניים ולא רואה מה אני מצלם. אלה התמונות הטובות ביותר".

במדינה

(המשך מעמוד 29)

סרטים רבים, שאחד מהם, ג'ו, זכה להצלחה כספית גדולה. הבמאי והמפיק הישראלי דן וולמן הציג לפני כשבועיים, בפני קבוצות של מוז'ונים נבחרים, את סרטו הישראלי החדש "מיכאל שלי", באולם ההקרנה המבוקש ביותר בשדירה החמישית. וולמן, שהוא תושב של ניויורק ותל-אביב גם יחד, מוכר היטב למבקרי הקולנוע האמריקאי. ישראלים שרצו בכך יכלו לראות ולשמוע את גולדה מאיר בתוכנית יום א' המבוקשת מול פני האומה, המשודרת ברשת טי.ב.אס, וכן לראות ולשמוע בעשרות אסיפות-שנור לפחות אחד מ-11 חברי הנהלת הסוכנות השוהים כאן עתה. **ישראלים בקמפוס**. הם היו יכולים לשמוע גם ישראלים מסוג שונה לחלוטין: פרופסור משה לוין, מראשי המכון לחקר ברית-המועצות באוניברסיטת בירמינגהם באנגליה, הירצה בשבועיים האחרונים שלוש פעמים — באוניברסיטאות קולומביה, פרינסטון וסן-פרנסיסקו — על "השפעות האידיאולוגיות על התיעוש בברית-המועצות בשנות השלושים". לוין, בוגר אוניברסיטת תל-אביב, הוא אחד המומחים החשובים בעולם המערבי לענייני ברית-המועצות. ישראלית אחרת, הסופרת רחל איתן, משמשת מרצה לספרות עברית באוניברסיטת סטת האמפסטר ובמקומות אחרים. סיפרה החדש, שירה ושידור, שיצא לאור לאחר רונה בישראל, אינו נמכר כאן, היות שהוא כתוב בשפה העברית. נראה כי חנויות הספרים עדיין לא חשו בפוטנציאל האדיר של דוברי וקוראי עברית, המשוטט כיום בין מדפיהן. אך אין ספק שהכלכלה האמריקאית תביחין במהרה בקהל עצום ורב זה המשוטט כיום במולדת השנייה, ואז תודרו לספק לו את מבוקשו, לשביעות-רצונם של שני הצדדים גם יחד.

חיפה

רצח החתולים

בכל מקום מפזרים רעך ומוזהרים — רק בחיפה עדיין משמידים חתולים עם שק ומקל
"לכבוד הוטרנר העירוני, עיריית חיפה, אני תלמידה בכיתה ט', הלומדת בכפר גלים ונמצאת בחופשת חנוכה. בבוקר ה-12 בדצמבר 1974 הייתי בחצר ביתי, ברחוב

החתול

עם שק ומקל

נהלל בבת-גלים, עם מיספר חברים וחברות. לפתע הגיעו שני אנשים מפחדים עם מכשיר ושני שקים ביד. זו הייתה לשון של מיכתבה של קבוצת ילדים בני 13-14, תושבי בת-גלים שביחיפה, אשר הגיע למערכת העולם הזה בשבוע שעבר.

דומה, שבכל המקומות האחרים בארץ נוקטים כבר שיטות "הומניות" יותר לביי עור חתול-ירחוב. כיום מפזרים רעל ו- מזהירים את השכנים לבל יניחו לחיות (המשך בעמוד 34)

לוטו

LOTTO

150,000

לירות
מינימום
כרס
ראשון

יום שני

אחה"צ
המועד
האחרון
לחסידת
טופסי
ההשתתפות

הגרלה

בנל
יום
שלישי

ביום שני אפשר למסור מופסי השתתפות עד שעה 8.00 בערב

בביתן מפעל הפיס, ברחוב הפסמן 3, ת"א

שירותי הדפסה ותידגום
ש.ה.ת.
חייג אלינו

טל: 821004
נבוא אליך לקבלת החומר
ונחזירו לך.
ביצוע מהיר,
מקצועי ומעולה

בס'טונוח
שמלות חריון
מכנסי חריון
טוניקות חריון
חליפות חריון

כהן מודל

תל-אביב, רח' נחלת בנימין 4
קומה ב' דרך נחצר
פתוח עד 7 בערב
(סגור בשעות 4-2)
לחומנות ע"י טוכן: טל. 58344, ת"א

בעיות ולבטים
בחיי המין

מאת

הד"ר מרדכי זידמן
חוצאת רשמים

מיבצע מיוחד לחיילים

כל חייל שיחתום בחודש ינואר מנוי על

"העולם הזה"

יקבל הנחה של 40 אחוז

השבועון יישלח רק לדואר צבאי

למדו מהר ובהצלחה

קצרות

עברית ו/או אנגלית
באולפן גרג (בריקמא).
קורס חדש ב-1.1.1975.
ת"א: גורדון 5, טל. 224532
חיפה: "במעלה", טל. 664922

לנפתלי רז עבד כתבתו על ההתנדבות למשמר האזרחי בקריית-עקרון (מבט, יום ד' 25.12), בכתבה ערוכה היטב ובשאלות קצרות ומנחות הצליח רז לזעזע, ולעורר מחשבה נוספת על איכות אורחי מדינת ישראל אחרי מלחמת יום-הכיפורים.

מאחרי המסך

צימצום בכתבות ובנסיעות

אם אומנם תתבצענה הצעות-ההיסכון של סמנכ"ל רשות השידור, אהרון מיטל, אשר התקבלו עליידי ועדת-המישנה של ועדת-הכספים של הכנסת בראשותו של ח"כ עוזי פיינרמן, יהפכו חייהם של עובדי רשות השידור קשים ביותר.

הרשות תחסוך מיליון וארבעת אלפים לירות בשנה, תוך כדי הטלת הגבלות חריפות ביותר על העובדים, הבמאים והמפיקים — הן ברדיו והן בטלוויזיה.

סערה גדולה חוללה ההחלטות בעניין ה- קיצוצים ברכב. למקבלי אחזקת רכב תוקי טן המיכסה ב-10 אחוזים. עובדי הרשות לא יורשו לנסוע ברכב הרשות ובמוניות שלא לצורכי כתבות, בין השעות שבע וחצי בבוקר ושמונה בערב. הנסיעות מחוץ לעיר במוניות, לא תותרנה יותר.

כיבודים מחוץ לבניין רשות השידור יופסקו לחלוטין. גם אירועי אנשי חו"ל ייעסקו במקומות צנועים. הכיבודים בתוך בנייני הרשות יהיו בשתייה בלבד. כן הוחלט על צמצום ניכר בעיתונים ובי שבוועונים שאותם רוכשת הרשות עבור עובדיה.

בתקציב ההנהלה של רשות השידור ייח- סכו 254 אלף לירות. בעיקר בנושאי ההדרכה והיעוץ המקצועי. הקיצוץ הי- נמוך ביותר הוא דווקא בהשתתפות מנהלי הרשות בכינוסים בינלאומיים: קיצוץ בסך 9000 לירות בלבד.

ברדיו תסבולנה בעיקר הכתבות בארץ,

מחליפם של קולומבו. מקלאוד ומקמילן

הקוזה הגוזה

את מקומם של סגן קולומבו, מרשל מקלאוד ומפקח מקמילן צריך היה לרשת לפחות גנרל. אך הטלוויזיה הת- ליטה להביא סתם סגן, את תיאודור קו- ז'אק ממיסטרט ניו-יורק.

את התפקיד הראשי בסידרה הבאה במקום השלוש, ימלא טלי ("אריסטוטי") סאבאלאס, הזכור לטוב ממשחקו ב- סירטי הקולנוע 12 הנועזים, גברת קמפבל (עם ג'ינה לולוברג'ידה) ובשרות הוד מלכותה.

סאבאלאס משחק את תפקיד סגן הבל- שים תיאודור קו'אק בו הוא נלחם לא רק בפושעים, אלא גם בעמיתיו אנשי המיסטרות השונות בארצות-הברית והמוש- חתים שבין התובעים-הכלליים.

הסידרה שתוקרן בטלוויזיה הישראלית היא השנייה בסידרות עלילות קו'אק. לדברי יצרני הסרטים, זכתה סידרה א' להצלחה בלתי-ירגילה בכל רחבי העולם (הוצגה גם בקפריסין).

הפרקים בקו'אק מתארים מקרי פשע שאירעו, המעובדים לטלוויזיה. כדי להיות עד כמה שיותר נאמנים למקור, שכתה חברת אמ.טי.איי. את שרותיו של ברטון ארמייס, אחד מבלשיה האמיתיים של מיסטרט ניו-יורק.

אחד ממשחקי המישנה בקו'אק הוא דמוסטנס סאבאלאס, אחיו של טלי. דמוסטנס אינו רק האח של הכוכב, אלא

בפעולה

טלי סאבאלאס בעת הסרטת אחד הפרקים של קו'אק. מטביב שוטרים ניו-יורקים אמיתיים, השומרים על הסדר בעת ההסרטה ומונעים מקהל הסקרנים להפרע.

גם שחקן טלוויזיה בזכות עצמו ושיחק בסידרות אנשי וירג'יניה, מניקס וקומבאט. עם שני האחים משחקים דן פרייזר כראש הבלשים, פרנק מק'ניז וקווין דובסון כבלש בובי קרוקר. דובסון שיחק כשחקן-מישנה בסרטים סיפור אהבה, קלוט והקשר הצרפתי.

נראה כי לפחות בפני תקלה אחת הבי- טיחה עצמה הטלוויזיה הישראלית ברכי-

המסיבה נדחתה

מסיבת פרידה לצבי גיל ומסיבת ברוך הבא לדן שילון, המנכ"ל הפורש והמנכ"ל הנכנס של החדשות, עמדה להיערך בביתו החדש של מיכה לימור בליל סילווסטר ה-31 בחודש.

אולם שירותי-המילואים של דן שילון, אלא-אם-כן יצליחו המאמצים לשחררו לפני תום המועד הרשום בצב, קילקלו גם מסיבה זו, והיא נדחתה ל-18 לחודש. בינתיים נענה צבי גיל להפצרות מנכ"ל הטלוויזיה ארנון צוקרמן, ונשאר לנהל

אף הוא יעבור לחדשות — על תפקיד מסויים, אולם נראה כי בעניין זה יגבר לונדון על עברון. למרות זאת יצטרף עברון למחלקת-החד- שות, ויחזק את צוות הכתבים במחלקה זו, שבה עומדים, כידוע, להיערך שינויים רבים.

טלוויזיה במכונית המנכ"ל

המכונית היחידה בארץ שבה יש מקלט- טלוויזיה, היא מכונית הוולוו של מנכ"ל רשות השידור יצחק ליבני.

ליבני התקין במכוניתו מקלט-טלוויזיה קטן נייד, וחבירו מתאים לנפק המצית של הטלוויזיה. בעת נסיעותיו בערב, הוא יכול להתבונן בתוכניות.

מובן שליבני צופה בטלוויזיה שלו רק כאשר מסיע אותו נהגו.

תיאטרון או טלוויזיה

אחד המפיקים הראשונים בטלוויזיה, אביטל מוסינזון, שפרש ממנה לאחר ריב קשה לפני מספר שנים, בנו של הסופר יגאל מוסינזון, עומד לחזור למסך הקטן ולהפיק ולערוך תוכנית, אשר שמה עדיין לא נקבע, אך היא תהיה במתכונת התוכנית השענה השלישית.

מוסינזון, שכיום הוא מנהל תיאטרון ירושלים, אינו עוזב את עבודתו הקודמת, אלא יעבוד עם הטלוויזיה על חזוה מיוחד לתקופת-מה, עד שיחליט סופית מה עדיף: התיאטרון או הטלוויזיה.

תוכניתו החדשה, שלא כשענה השלישית, תיערך באולם ובהשתתפות קהל, וכן יוכנו סרטים וראיונות אשר יגונו את התוכנית. הרעיון לתת למוסינזון להפיק תוכנית בשם ביקורת על העיתונות, ירד בינתיים מעל הפרק.

עירך עברון בפעולה

מי זכה?

אשר מתקציבן יורדו 120 אלף לירות (מתוך 320 אלף קיצוצים ברדיו) וכן יהיה קיצוץ בכתבים בחו"ל, בשידורים ברוסית דווקא ובשירותי ההקלטות.

מתוך 430 אלף לירות קיצוצים בתקציב הטלוויזיה יקצצו 130 אלף מתקציב הסרטים הקנויים, 60 אלף מתירגומם.

הקיצוץ בהחלפת כלירכב ברשות הי- שידור הוא בגובה של 65 אלף לירות. פחות ממחירה של מכונית חדשה אחת.

לונדון ועברון לחדשות

מי שהיה עורך ומגיש קלעים ונעלם מאז מהמסך הקטן, רם עברון, עומד לחזור, ודווקא למחלקת החדשות. רם התחרה עם ירון לונדון — אשר

את המחלקה עד שובו של דן. זאת — למרות הצהרתו של גיל כי לא יישאר אף יום נוסף אחרי האחד בינואר.

ניקויראש ושאר

בשורה טובה לאוהדי ניקויראש, התוכ- נית לא תופסק באפריל, אלא רק תצא לחופשה. בעוד שהתיכנון הראשוני היה להוריד את התוכנית מעל המסך באפריל ואף נעשו תחקירים למציאת תוכנית המומי- ריסטית או סאטירית אחרת, הוחלט בימים האחרונים להוציא את צוות ניקויראש, בראשותו של המפיק מרדכי ("מוטי") קירשנבאום, רק לחופשה ולהחזירם כעבור ארבעה חודשים.

בינתיים, הכוונה היא להחזיר את התוכ- נית בדיוק באותה מתכונת ואף עם אותם כותבים, מפיקים ושחקנים.

מינוי חברי-כנסת

דוגמה לחוסר-ידיע בנושא שבו הוא עוסק, הראה בשבוע שעבר הכתב הפרלמנטרי של הטלוויזיה עמוס ארבל.

ארבל דיווח על אחת ההצבעות בכנסת, שבה לא הירשתה הנהלת הקואליציה לחברי מפ"ם להימנע, ולכן הם יצאו מהאולם בעת ההצבעה. כמי שמספר סקופ גדול בישר ארבל לאומה כי דווקא שרי-הבריאות, ויקטור שם-טוב, איש מפ"ם, נשאר לי- שבת ליד שולחן הממשלה וגמנע מהצבעה.

כדאי היה שכתב פרלמנטרי יכיר את רשימת חברי הכנסת, בהם הוא עוסק. אילו הכיר ארבל את האנשים שעליהם הוא משדר לפחות פעמיים בשבוע, היה יודע כי השר ויקטור שם-טוב אינו חברי-כנסת כלל, ולכן לא היה יכול להצביע, אפילו רצה בכך.

שרון ארבל

מינה ח"כ?

במדינה

(המשך מעמוד 32)

הבית שלהם להסתובב חופשיות בחצרות בתקופת פיזור הרעל בחצרות. נראה היה שציוותי "תופסי-החתולים" שהפחידו את הילדים ברחובות לפני שנים, פינו את מקומם לשיטות מתוחכמות ויערי לות יותר. אבל לא בחיפה — לשם, כנראה, עדיין לא הגיעה הקידמה. על כך העידו הילדים:

"בהתחלה חשבנו כי אולי אלו מחבלים. פתאום ראיתי אותם ניגשים לחתולה שלי. שהיא אצלי כשנתיים. חתולת-בית מטופלת. האיש פיתח אותה. תפס אותה ודחף אותה לתוך המכשיר. אני והחברות שלי התחננו לפניו להתחזיר לי את החתולה, אבל הוא סירב ואיים עלינו שיהרוג אותנו עם ה- מקל שהיה בידו.

"אנחנו ממש התחננו לפני שני הטיפוסים האלה לעזוב את החיות המסכנות, והסברנו להם שאלו חתולות-בית. הם שוב איימו עלינו, ובכלי-זאת רצחו את החתולות המיס- כנות. שאלנו אותם: מי שלח אתכם? הם ענו שאתה הוא ששלחת אותם.

רצח לעיני ילדים. "אם כך, כיצד יכול להיות שרופא ואדם תרבותי יהיה מסוגל לדברים כאלו? בייחוד שלא מדובר בחיות-רחוב עזובות ומשוטטות, אלא בר חיות-בית מטופחות ששייכות לאנשים? מה זה צריך להיות?

"אנו רוצים להביע בזה שאטי-נפש ולבקש להפסיק את הרצח הזה ברחובות. לעיני ילדים קטנים."

מסי-הכנסה

התלמיד כפרה חולבת

איך עוקפים מורייה-נהיגה

את מסי-הכנסה

כדי להתאמץ

מסי-הכנסה משיג את המידע על ריווי חיהם של בתי-הספר לנהיגה דרך משרד-הרישוי. גודלו של בתי-הספר והיקף עסקיו נקבעים, במסי-הכנסה, על-פי מוספר החל- מידים הנשלחים, מטעמו, למשרד-הרישוי כדי לעבור את מיבחן-נהיגה.

לימוד הנהיגה בישראל הוא עסק מכניס מאוד, כידוע, והמורים הם סוחרים ממו- לחים, הגורפים לכיסיהם רווחים בלתי-מבו- טלים. והנה, לאחרונה החלו מתחכמים לשילטונות-המס, על חשבון תלמידיהם. **שיעורים אין סוף.** דוגמה לכך יכול לשמש המיקרה המצער, האופייני, שאירע לחנה קליין מקיראון. חנה, שעבדה כאחות בבית-חולים צבאי, החליטה להוציא לעצ- מה רישיון-נהיגה.

היא החלה לומדת נהיגה בבית-הספר גשר בתל-אביב, קיבלה ארבעים שיעורים, ואז גילתה כי המורה שלה אינו חושב לי- אפשר לה לגשת למיבחן, בעתיד הקרוב. היא החליפה מורה, פנתה למר שמידע, המלמד נהיגה בקריית-אגון. גם אצל מורה זה קיבלה ארבעים שיעורים, וגם כאן נא- מר לה כי למיבחן הסופי תוכל לגשת רק בעוד שיעורים רבים.

חנה הנואשת-המרששת פנתה אל מורה נהיגה שלישי, אמנון ברעם, מנהל בית- הספר לנהיגה בוון בתל-אביב. היא למדה כבר על בשרה את שיטת-ההתשה של מר רייה-נהיגה: מכסימום שיעורים ונבואות שחורות שמטרתם, כנראה, לייאש את התל- מיד, שיותר על רצונו לגשת למיבחן.

היא הודיעה למורה החדש שלה כי קיב- לה כבר 80 שיעורים אצל שני מורים קודמים, וביקשה לעבור שיעורי-מיבחן, כדי שסוף-סוף ייאמר לה בבירור מתי תוכל לסיים את לימודיה. ברעם בתן אותה, ופסק: "את צריכה מכסימום עוד 10 שיעור- רים. אז תעברי את הטסט בלי בעיות."

עסקים לא מביקרים. אך כאשר החלה דוחקת בו לשלוח אותה לטסט, ביים מרי- בה והודיע שאינו מוכן להמשיך ללמדה. חנה קליין ביוזבה שעות רבות, כסף רב (3500 ל"י), ובסופו של דבר נכנעה, החלי- טה להפסיק ללמוד נהיגה. איש מבין המור- רים שאצלם למדה לא נתן לה קבלות תמורת כספה, וכיוון שלא ניגשה למיבחן במשרד-הרישוי, הרי לגבי מסי-הכנסה אין היא קיימת. כיוון שלא דווח עליה.

כך גילו מורייה-נהיגה את הדרך הבדוקה לעקוף את מסי-הכנסה. הם פשוט מעכבים את התלמיד התמים אצלם, בשיעורים ללא- קץ; זה אינו מגיע לטסט הסופי, והמשרד אינו נרשם במשרד-הרישוי. והמשרד אינו מדווח עליו למסי-הכנסה. נוכח תרגיל ערמומי זה נותרת שיטת- הביקורת של מסי-הכנסה חסרת-אונים.

אם אתה צעיר

ורוצה

לחסוך

בוא לעבוד

בנמל אילת

לנמל אילת דרושים עובדים עד גיל 35.

אחרי שירות צבאי

ובעלי כושר גופני טוב

למקצוע הסווארות.

בעבודה זו תוכל להגיע

למשכורת ממוצעת של -1,500 ל"י

נטו לחודש.

ישנה אפשרות להכנסה נוספת

על ידי עבודה בשעות נוספות.

מגורים וארוחות יינתנו לך

בבית הנמל (מלון) במחיר מינימלי

בן שתוכל לחסוך את מרבית משכורתך.

לבעלי משפחות

תינתן עזרה בדירור לאחר תקופת נסיון.

כמו כן דרושים

מחסנאים

בעלי ידיעה בעברית ובחשבון.

המעוניינים לעבוד בנמל אילת

יפנו בכל יום שישי

בין השעות 9.00 - 12.00

למשרד הראשי - רשות הנמלים

בית מעי, דרך פתח-תקוה 74 תל-אביב.

קומה 4, חדר 426.

נא להביא תעודת זהות

ופנקס מילואים.

ניתן גם לפנות בכתב

למזכיר כח-אדם

נמל אילת - ת.ד. 37, אילת.

לשכת הפרסום הממשלתית

דרושות

צעירות נאות

למופע בהצגה נועזת (אירוטית)

במועדון תיאטרון ידוע

טל. 246990 עד 10 בבוקר

המנוי!

קיבלת חשבוןך

נא פרע אותו בהקדם

חשבון 1948

זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפורה. לאותן חספ- רות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור וחיסור כפל וחילוק יש למצוא איזו סיפורה מציין כל סמל של ריבוע.

$$\begin{array}{|c|c|c|} \hline \text{[Symbol 1]} & : & \text{[Symbol 2]} \\ \hline \end{array} = \begin{array}{|c|c|c|} \hline \text{[Symbol 3]} & \text{[Symbol 4]} & \text{[Symbol 5]} \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{|c|c|c|} \hline \text{[Symbol 6]} & \times & \text{[Symbol 7]} \\ \hline \end{array} = \begin{array}{|c|c|c|} \hline \text{[Symbol 8]} & \text{[Symbol 9]} & \text{[Symbol 10]} \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{|c|c|c|} \hline \text{[Symbol 11]} & \times & \text{[Symbol 12]} \\ \hline \end{array} = \begin{array}{|c|c|c|} \hline \text{[Symbol 13]} & \text{[Symbol 14]} & \text{[Symbol 15]} \\ \hline \end{array}$$

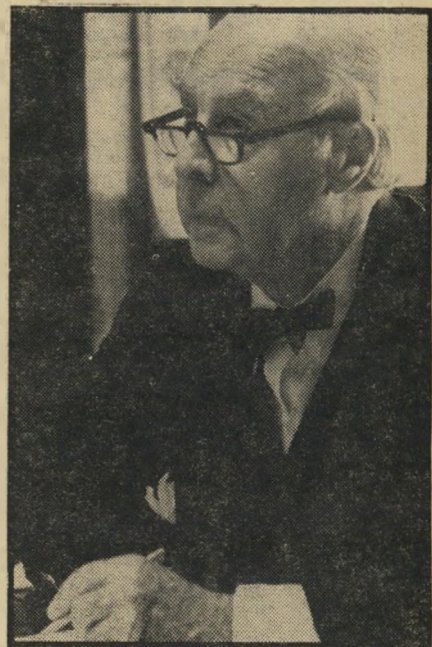
$$\begin{array}{|c|c|c|} \hline \text{[Symbol 16]} & : & \text{[Symbol 17]} \\ \hline \end{array} = \begin{array}{|c|c|c|} \hline \text{[Symbol 18]} & \text{[Symbol 19]} & \text{[Symbol 20]} \\ \hline \end{array}$$

אחת הסיבות היותר טובות לבקר בהצגת סרט בשם הכל למען התואר שיוצג בקרוב בישראל, היא הופעתו של שחקן חדש ומבטיח מאוד בשם ג'ון האוזמן שחגג ב-70 שעת הסרטת הסרט, את יום הולדתו ה-70. למען הדיוק, היתה זו הופעתו השניה בסרטים, אחרי שהספיק לחלוף בחטף בפני המצלמה בסרט הפוליטי הדימוני של ג'ון פרנקהיימר שבעה ימים במאי. צריך להזכיר דות שבסך-הכל, זהו ניסיון מצומצם למדי. אף על פי כן, הוא הגיע היישר אל פרס האוסקר על תפקיד-משנה, בשנה החולפת. התחלה נאה בהחלט.

אלא שלגבי האוזמן, אין זו התחלה כלל וכלל. שמו קשור בארצות-הברית בכמה מן הנישגים הקולנועיים, התיאטרונים והטלוויזיוניים הנכבדים ביותר בארצות-הברית. בניגוד לתדמית הקבועה של המפיק האמריקאי הלועס סגרים, ג'ון מחישובי הכנסות והוצאות, חונק יוצרים בארצות-הברית היסטוריה לשמע המושג אמנות. בחשב האוזמן כאחד האנשים הנאורים ביותר שחלפו דרך עיר הסרטים, וכאחד המפיקים הבולדים שריווחי הפקר תיהם לא היו הדבר היחיד שעניינו אותו. האוזמן הוא קוסמופוליט אמיתי, בן לאב צרפתי ואם אנגליה. הוא נולד בבוקארשט, התחנך בצרפת ובאנגליה, סיים לימודיו בארצות-הברית, והחל דרכו בתיאטרון, על בימות ברודוויי, כשהוא משתף פעולה עם יוצרים חשובים כמו המלחין וירג'יל תומפסון והסופר גרטרוד שטיין.

בסוף שנות השלושים הוא שותף עם אורסון וולס במיכצע שעתיד היה להיות מהפכני לבימות אמריקה: תיאטרון מרקור. רי. הם הפיקו הצגות מדהימות בגישתן הבלתי-שיגרית (ויליס קיטר כמשל אנטי-נאצי, מקבת כושי עם כישופי וודו בסצני נתיפתחת, ועוד). הוא שותף עם וולס גם בסדרת-התסכיתים המפורסמת שאחד מהם, מילחמת העולמות, לפי סיפור של הג'י. וולס, הטיל פחד ואימה על אמריקה כולה.

כשיצא וולס להוליבוד, הצטרף האוזמן אליו. תחילה התכוננו להמשיך בשיתוף-הפעולה ביניהם גם כסרטים, והוא אפילו ערך את תסריט האזרח קיין. אולם בגלל חילוקי-דעות נפרדו השניים, האוזמן עבר

במאישחקן האוזמן
להתחיל בגיל 70

להיות סגנו של סלונקי, גדול המפיקים העצמאיים של התקופה, ומיד אחרי-כך פרש. על-מנת להתגייס לשירות משרד-ההגנה של הצבא האמריקאי, מנחל שירות-השירות שלו.

אחרי המלחמה הוא שב להוליבוד, ובין הפקותיו המפורסמות ביותר באותן שנים נימנים סרטים כמו הנבל והיפהפייה של מילי, הם חיים בלידה של ניקולאס ריי, ומיתב מאלמונית של אופולס. הרקע שלו כאיש-תיאטרון בעל השקפות יוצאות-דופן, היה בעל חשיבות מכרעת בהפקת ויליס

חזרה לטיטאניק

ריצ'ארד האריס — להתפוצץ בים

מתעלה מעל לממוצע, הרי זה בזכות הבמאי ריצ'ארד (הפטנט) לסטר, המשכיל להתחיל סצנות מן הקצה ה-בלתי-צפוי שלהן (חנוכת האונייה בתחילת הסרט, מת-חילה בגליה של אחת המנגנונות בתיזמורת כלי-הנשיפה החגיגית), עריכה ברוכת דימוין (התפוצצות ממלאת את המסך בצבע אדום ההופך להיות הכולל שמאחרי אשף-החבלנות המפרק עצמה). צילומים ברמה גבוהה, ומישחק תוסס של ריצ'ארד האריס בתפקיד הראשי.

ג'אגרונוט (חן, תל-אביב, אנג' ליה) — הנתונים הסיפוריים מדי-פס ריח מיסחרי למרחוק: מיט-עני חומרי-נפץ הושתלו בתיזמורת על פני אוניית-פאר, בי-מסע-הבכורה שלה. המחבל דורש חצי מיליון שטרלינג מחברת-הספנות, תמורת המידע על מקומן של הפצצות ועל הדרך לפרקן בלא נזק. כבר מתעוררים זיכרונות קרו-בים מאירוגני-חבלה, מצד אחד, מאסון טיטאניק מצד שני (קצין-הבידור של האונייה, השומע על הפרשה, מפ-ליט בהיסח הדעת: „זה יהיה לילה שיוזכר לעד“ — וזה שם הסרט שתואר את טביעת הטיטאניק).

חוץ מזה, יש כאן כל מיני גיבורים: חבלן, המתמודד עם פצצות כאילו היו יריבים אישיים; קברניט רב הבנה ורגש; קצין-בידור מצחיק בהתחלה ופאתטי בסוף ועוד כל מיני גיבורים חדי-מימדים, מאוישים על-ידי סידרה ארוכה של שחקנים בריטים ידועים (הקברניט, עומר שריף, יוצא-דופן), כיאה להפקה מיסחרית גדולה.

ולבסוף, רמזים, שאינם מתפתחים ליותר מרמזים, על קשיחות של מימסד שאינו מתחשב בחייאנוש, על אנ-שים המחווכים להרוג בשם מטרה מסוימת ואחר-כך זור-קים אותם לפח-האשפה, כשהם מזדקנים, ועוד נוסחות שכוונתן להוכיח כי הסרט צועד ברוח שנות ה-70.

התוצאה: סרט-מתח צבעוני המכסה בתפאורות ו-שחקנים רבים את החורים בתסריט. ואם, בכל זאת, הוא

בנו של כואדיגן

ג'ורג' פפארד וידידה — לחיי באנצ'ק!

לומות, יריות, נבלים ציניים וגיבור זעום-פנים. ומאחרי זה, נוסחות בדוקות ישנות ומוכרות מזמן. אילולא היה עסוק עם באנצ'ק, כמעט שאפשר היה לחשוד שכל הסרט אינו אלא אנבובון לסידרה חדשה.

החוק בידי ניומן (הוד, תל-אביב, ארצות-הברית) — לדן מא-דיגן, הבלש הקשוח שהופיע בסרט של דון סיגל לפני שש שנים וניסה להשליט חוק וסדר בכוח-הזרוע, למרות שחיתות המימסד שמעליו. בינתיים, כידוע, הוא הגיע בגירסה מחולה במים, למסכי הטלווי-זיה, ואילו מתחרהו על המסך הקטן (ג'ורג' פפארד), מע-מיד השבוע פני קשוח נוסח מאדיגן כשהוא מסתתר מי-אחרי השם ניומן.

ניומן, סמל-מישטרה בסיגנון הסופרמן, זאב בודד עשוי ללא-דופי, מטפל בפרשת סמים שמאחריה מסתתרת כור-נתו של איש העולם-התחתון לשוב לאמריקה, מגלותו ה-איטלקית. ביריונים מכל הצבעים מפזרים מוות ברחובות. בכל מקום שאליו פונה ניומן מפלילים אותו, או לפחות עושים רושם כזה, וכשאנו נירגע, אף מנסים לחסל אותו. שוטרים שסרחו מנסים לגייסו לשירות „סנדק" מקומי, ה-ממונים עליו מושכים יריהם ממנו מאחר שחשד שוחד מעיב עליו (חשד שבעצם איש אינו מאמין בו, ופחות מכל הצופה), אבל מאחר שניומן הוא פפארד, ופפארד הוא ניומן, סופה של האמת לצאת לאור.

בסך-הכל, זה נראה כמו פרק מתוך סידרת-טלוויזיה כלשהי, אלים, מלא וגדוש פעילות, מכוניות דוהרות מה-

מאופקת של השחקנים. אחד הסרטים הטובים בים של השנה.

*** פרשת סטאיוויסקי (צפון, צרפת) — שערונייה לכלית בצרפת של שנות ה-30, משמשת אמתלה לאלן רנה לתאר משטר קפיטליסטי שנופל קורבן לעצם המרכיבים החיוניים ביותר שלו. סרט פוליטי, עם שיחזור מבריק של התקור פה, סובל קצת מן היחסים הקרירים של הבמאי לדמויות.

ירושלים

*** הארי המזוהם (ירושלים, ארצות-הברית) — למרות הנטייה הפא-שיסטית, סרט-פעולה מבריק בבימוי וב-ריכה שלו (דון סיגל), עם קלינט איסטווד, כבלש במישרת סן-פרנסיסקו, שאינו מו-כן להיכנע לסחיסות רוצח פסיכופאט.

חיפה

*** אויאנטי (אורלי, ארצות-הברית) — בילי ויילדר לועג למירון-העכב-רים אחר הדולרים של הקפיטליסטים האמריקאי, שלומד לחשתחרר רק כשהוא בא לאסוף את גוויית אביו בעיר-קיסט אי-טלקית ופוגש שם ובנית מלונדון. משעשע מאוד.

הטובות ביותר בלימודיהם. שיטת-ההוראה של קינגספילד בסרט — יישום תיאוריה למקרים מעשיים, דומה להפליא לדברי האוזמן, לדרך שבה הוא עובד גם עם הסטודנטים שלו בג'וליאד. „עקרונות יב-שים אני יכול להסביר להם תוך רבע שעה," הוא טוען, „מה שחשוב הוא לפתח את מחשבתם העצמית לא לגדל דור של תוכים אלא של יוצרים עצמאיים."

בגיל 70, אחרי שכתב תסריטים, ביים הצגות והפיק סרטי-טלוויזיה וקולנוע ל-רוב, כשבמשך רוב שנותיו לא התפנה למישחק או לבימוי-קולנוע רק משום, ש-לדבריו „אני אוהב לעסוק ביותר מדי דברים בעת ובעונה אחת, ומישחק או בימוי דורשים התמסרות גדולה מדי בכיוון אחד," הוכיח האוזמן שתורת ההוראה שלו נושאת בהחלט פירות.

פרופסור קינגספילד, בגילומו, הוא דמות שתישאר חקוקה בתודעת הקולנוע כתר-פעה מיוחדת-במינה.

תדריך

תל-אביב

*** אהבה אחריהצהריים (פרים, צרפת) — תיאור מרחק של המוסר והשקפות העולם בבורגנות הצרפתית. ביי-מוי המצטיין בתימצות אמצעיו ובהדרכה

מירי בדיאטה

מירי אלוני
קילוגרמים מיותרים

אגלה לכם סוד ידוע. **אורי זוהר** פתח אופנה חדשה. אחרי שהוריד ממישקלו מספר לא מבוטל של קילוגרמים, בעזרתה של דיאטמה-מרים חריפה, והוא נראה כמו הצל של עצמו, החליטו אמנים רבים שמה שטוב בשביל אורי זוהר טוב גם בשבילם. אלא שרוב אלה שהחליטו כך לא התזיקו מעמד יותר מכמה שעות ספורות. **מירי אלוני**, לעומת זאת, החליטה לקחת על עצמה את הדיאטה הזו ויהי מה, ולנסות להוריד מהמישקל שלה כמה ק"ג לוגרמים מיותרים. מיותרים מאד, אם תשאלו אותי.

אם היא תצליח בזה, אז עליהכפאק. אלא שאני, באופן אישי, מסופקת בזה. בכלל, מירי עוברת בזמן האחרון בדרים משונים מאד. לא רק שהיא מאחרת להופיע, ובהופעה ציבורית ידועה אחת אפילו התנהגה על הבמה באופן מאד לא מיקצועי, הרי היא, כך מספרים לי, עשתה בעיות גם לבמאיהטלוויזיה שצילם את התוכנית ההנאות הקטנות של החיים, שבה היא משתתפת. וחזק מזה, חיייה הפרטיים, כך אני שומעת בזמן האחרון, גם הם מעניינים באופן מיוחד וקצת יוצאי-דופן.

בעצם, למה לא? אחרי ככלות הכול, בחור רה צעירה ויפה כמותה יכולה להרשות לעצמה לעשות עם החיים שלה מה שהיא רוצה.

עירית מוהר
עירוס לגיטימי

להתחיל

מן ההתחלה

עירית מוהר היא, ללא ספק, השחקנית הכי פופולרית בבתי חולים לילדות, אצל נשים בהריון ואבות לעתיד באשר הם, ואצל תלמידי תיכון שבפניהם מוקרן הסרט לידה פעמיים בשבוע.

כי עירית היא השחקנית הראשית של הסרט, שמתפקידו להסביר לאלה שצריכים ללמוד כל מה שהם רצו לדעת על הלידה וההריון ולא העזו לשאול.

השחקנית היפה והצעירה, שהיא אשתו של העיתונאי **עלי מוהר**, התנדבה לשחק בסרט, מתוך ידיעה ברורה — שהיא עושה משהו חשוב למען דור ההמשך של המולדת. חוץ מזה, היא לא תמיד משחקת בהתייחסות נדבות. עובדה, היא עשתה המון סרטים תמורת שכר הוגן דווקא. ולא מועט. היא שיחקה בגלולה, בחגיגה לעיניים, בסרט בשם 36 שעות, על חייל שמחפש את ה' חברה שלו ובכל פעם שהוא מוצא אותה מסתבר לו שזה לא זה, בסרט גרמני מגעיל שבו היתה החברה של הגיבור הנרצחת בידי ערבים, והגיבור הולך נוקם את דמה, ובסרטי של **יקי יושע** שלום, שבו גילמה את דמותה של **אורלי**, הגיבורה של הסרט, כשאת ילדתה בסרט מגלמת ילדתה במציאות **שרון**, בת החמש.

עירית היא בכלל בחורה מעניינת. קודם כל היא אוהבת קולנוע אכת'נס, והיא

מנוחה

מהנופש

אם מישוה מכס התעניין לאחרונה בשלור מו של הזמר **קט סטיבנס**, אז יש לי בשבילו חדשות טריות מאוד מהזמר ה' סופולרי.

אז ככה. אחרי שבילה איתה שלושה חודשי נופש בריו דה'ניריו שבברזיל, ולמד כל מה שאפשר ללמוד על הברזילי ליאניות ועל הסאמבה בשלושה חודשים, התעייף קט סטיבנס עד כדי כך שהיה מוכרח לנוח בעיירת חסי וחנופש דבוס שליד צ'ריך שבשווייץ.

ומכיוון שהימים ימי חג'המולד המה וכלל נוצרי טוב יש גם לסטיבנס מישפחה, ומכיוון שלחלק מתנות צריך, ולאנגליה הוא לא יכול להיכנס בגלל כל מיני סיבות הנוגעות למסיכהנס, הזמין אליו הזמר את בני מישפחתו, מישפחת **ג'ורג'יו**, לחוג עמו את יום הולדתו של ישו הנוצרי.

וכך מבליים כעת קט סטיבנס, אמו השווי' דית **אינגריד** — שביקרה כבר מספר פעמים בישראל ואוהבת מאד את ירושלים — אחותו הבכירה **אניטה** ובעלה, ואחיו של קט, **דיוויד גורדון**. דיוויד, למי שזוכר, הוא מוסיקאי ישראני בזכות עצמו שעובד את עיסקי הבנייה והרכוש שאותם נהיל למען אחיו, וחחל לכתוב מוסיקה

אולי שחקנית הקולנוע הטחורה היחידה בארץ, כי כל שאר השחקנים הם גם שחקני תיאטרון, בניגוד לשחקניות קולנוע אחרות שאני מכירה, יש לעירית השכלה תיאטרלית מאחוריה — היא בוגרת שלוש שנים של החוג לתיאטרון באוניברסיטת תל-אביב ואין לה תואר בי.איי. אך ורק בגלל שהת' עצלה להכין עבודת גמר על מחזאות אידיש במאה התשע-עשרה.

והנה, למרות ניסיונה העשיר בסרטים החליטה עירית להתחיל מתחלה, והיא היום חובשת את ספסלי הכיתה הראשונה בסטודיו למישחק של **ניסן נתיב**, ככל טירונית מתחילה.

למרות ההצעות הרבות שהופנו אליה להשתתף בהצגות תיאטרון, מתעקשת עירית לא לדרוך על קרשי הבמה. אותה מעניין רק הקולנוע. לא יעזור כלום.

לפני כשלוש שנים הוצע לה לשחק בתפקיד ראשי בסרט הטורפיסט. אבל אחרי שהבינה שכל מה שגורש ממנה שם הוא רק להיות יפה ולהתפשט, לקחה את הרגליים והסתלקה מהעניין. כמעט שתבעו אותה לדין, אבל **לילי אברין** הצילה אותה כשקפצה על התפקיד בשימחה רבה.

עד היום מודה עירית לאלוהים שיצאה בשלום מהסרט ההוא. לא שיש לה משהו נגד עירום, אם הוא לגיטימי, אבל אחרי ככלות הכול היא שחקנית, ולא סטרייט'י זאית. כך, לפחות, היא אומרת.

אחד החליטה הסוררת שבעלה וחיא אינם מתאימים, עזבה את הבית וחזרה אל בית אביה ואמה.

הוריה ניסו לחניא אותה מלעזוב את בעלה, שהוא גבר מקסים ואוהב אותה מאוד, אך היא סירבה בעקשות האופיי' נית לה. ומכיוון שהדירה היתה רשומה על שמה, דרשה מבעלה לעזוב את ביתם לצמיתות.

הבעל, שהבין במהרה שאין פה מה לעשות, עזב את חזיו רה והגיש מיידי בקשה לגט. זו אושרה ללא כל שהיות בידי הרבנות, מאחר שלזוג הצעיר לא היו ילדים.

הצעירה, ששבה להתגורר בינתיים בדירה שלה שבאיזור המכובד, החליפה מיידי את כל הריהוט בדירה, צבעה אותה מחדש מהמסד ועד טפחות, ניתקה את קשריה עם חוריה ועם ידידיה, והחלה לחיות בפרישות, כביכול.

וחנה, מכיוון שהדירה מצוינה בבית רב'קומות שיש בו גם מעלות, לא יכלו השכנים להתעלל לאורך זמן מדמותו של **גבר צעיר ונאה**, שהחל מבקר באופן קבוע בקומה שבה מתגוררת הגרושה הצעירה.

יום אחד בקעו לפתע צעקות איומות מכיוון הדירה. לתד' המת השכנים, שיצאו לחזות במתרחש, נגלתה לעיניהם **אשה צעירה**, אוחזת בשערותיה של הגרושה הפרושה וצורחת לעב' רה, כי היא הורסת את חיייהמישפחה שלה.

ואי הסתבר כי הגרושה עזבה את הבעל-הקצין האוחז למען ירידה נוחה, שהוא גבר נשוי ובעל-מישפחה.

אלא שבניגוד לידידתנו, שקמה ועשתה מעשה, לא נראה כאילו ידידה החדש מתכוון לנתק את קשריו עם מישפחתו ולשאת אותה, כפי שציפתה שיעשה.

וכשנשארים קרחים מכאן ומכאן — אפילו פיהה-נוכרית לא עוזרת.

מכסיד מי

שמכסידה אחרונה

אביה הוא אישיות ציבורית ידועה. עדי-כדייך ידועה, שבתו הצעירה החליטה לשנות את שם-מישפחתה, כדי שלא יהיו אותה עם האב שאותו היא אינה אוהבת באופן מיוחד. למרות ניסיונם של אמה ואביה לשמור על קן מישפחתי חם, חיותה **הבת** בעיניה מהרגע שבו עמדה על דעתה. היא נורקה ממרבית בתי-הספר שבהם למדה, ואפילו הפרו-טקציה של האב לא מנעה ממנה לעוף מבית-הספר על סף בחינות הבגרות, שאותן השלימה לבסוף. באופן אכסטרני.

צבא חל בה שינוי ניכר. היא שירתה ביחידה מובחרת ולמדה, בתוקף תפקידה, מיקצוע חדש ומרתק שהיה כאילו תפוז עליה. היא גם התאהבה באחד מקציני היחידה, והצעירה הבעייתית הפכה לחיות נערה נעימה וחברותית.

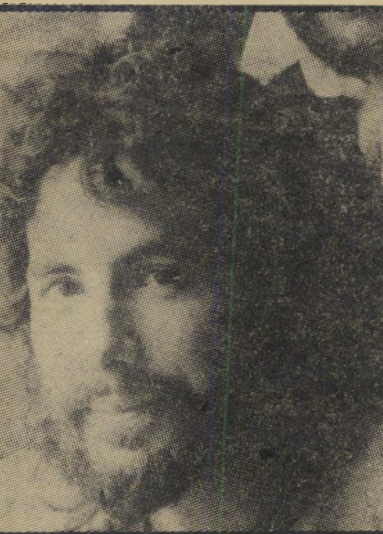
אפילו ביחסי עם חוריה חל שינוי לטובה. עם שיחרורה מתבצא נישאה ל**קצין**, שהמשיך לשרת בצבא-הקבע, ואילו היא עצמה עברה קורס נוסף במיקצועה, ועבדה במוסד ממשלתי.

הוריה קנו לזוג הצעיר דירה נאה באיזור-מגורים מכובד בתל-אביב, והזוג ריחט את נווהו בפשטות מדהימה, אם כי בטעם נידר.

הכל נראה יפה וחמים ומאושר בחיי הצעירים, עד שיום

אבל אני, ביחד עם אנשים אחרים שמכיר רים אותה ויודעים כמה היא כישרונית ונחמדה וטובת-לב בחיים האזרחיים, פשוט חבל לי על הזמרת המתבוננת. אז אולי כדאי שמישהו יקח אותה לידיים ויסביר לה קצת את עובדות החיים.

ללהקות-צמרת אנגליות. הוא עסוק כעת בכתיבת מחזמר, שמביני-עניין טוענים ש' הוא עשוי להיות מהפכה בתחום המוסיקה. אחת שלא הצטרפה אל המישפחה המאוחדת והחוגגת הזאת היא חברתו הישראלית של דיוויד, **יעל אל-נר**, שהעדיפה את השמש הישראלית על פני השלג השווייצרי, ובאה הביתה לחופשת מולדת כשהיא יפה-פייה עוד יותר מתמיד, אם זה בכלל אפשרי.

קט סטיבנס
איחוד מישפחות

אהבה

בבית

המחוקקים

היחסים בינורלבינה בכנסת, הם בדרך-כלל יחסים אסורים. מרבית מנהיגי העם הם כבר נשואים, אבות לבנים ונכדים.

למרות שהם אסורים, הרי היחסים הם נחלת הכלל. כל אחד מכיר את הסיפור על המנאגי והמוכירה, על חברי-הכנסת והגרושה, על מזכירי-הסיעה ובת הח'כ.

אבל דווקא אהבה היחידה המותרת בכנסת, אהבה בין שני אנשים פנויים, היתה הסוד השמור ביותר. שמור — עד ליום הראשון האחרון.

מרדכי רפפורט (65), הוא מוותיקי הכנסת. כמנהל-המשק של הכנסת ידו בכל. הוא מכיר את כולם וידדי של כולם. **לויטה מושקוביץ** (49), גם היא ותיקה בכנסת. היא היתה עוזרתה של אס-הבית משך שנים רבות.

השניים נתקלו זה בזה פעמים רבות במיסדרונות הבית. עד שבאחת ההתייחסויות הם נתקלו סופית, והתאהבו.

רפפורט החליט כי קרובה אל העין קרר בה אל הלב, והעביר את גיטה ממישרתה להיות מזכירה אישית שלו.

הרומן בין השניים, הוא אלמן והיא גרו' שה, הפך לרומן הקלאסי בין בוס למוכירה. אולם שלא כמרבית רומנ'ם אלה, החליטי השניים דגן להיגשא.

בטכס צנוע שנערך ביום הראשון האחרון ברבנות, בירושלים, נישאו מרדכי וגיי' טה לשימחת כל עובדי הכנסת.

כבר למחרת היום הם הופיעו לעבודה כאילו לא אירע דבר. כשנשאלה גיטה מדוע לא יצאו לירח-דבש, השיבה: "מה, אנחנו בני שמונה-עשרה?"

רחל מרחלת על כל העולם

גירושין בפעם השנייה

עופרה תומר
נישואין וגירושין

מכל אלה שחגגו השנה את הסילווסטר, היתה דווקא לאיש העסקים **אבנר תומר** סיבה אמיתית לחגוג. כי האחד בינואר, עבור תומר, שבשבעות האחרונות שלה לכותרות בשל הסתכסוך יותין הכספיות, אינו מצוין סתם תחילתה של שנה אורחית חדשה. זהו גם יום הולדתו (ה־30, הפעם). והאחד בינואר 1975 הוא, לגביו, ציון כפול: זהו גם יום גירושיו.

מאחר שעבור הרבנים, האחד בינואר אינו חג, הם בחרו דווקא ביום זה כדי להכריז על כך שאבנר **ועופרה** תומר חדלו להיות בעל ואשה.

ספק אם תומר, ששמר על עצביו וביטחונו העצמי גם כאשר נעצר עלידי המיטרה, מתרגש במיוחד ממאורע מחודש זה בחייו. הוא כבר מתורגל בלהתגרש מעופרה. בפעם הראשונה הוא התגרש ממנה שלוש שנים אחרי שנישאו.

את עופרה גיל, יפהפיה מנס־ציונה, בתו של הרב **יעקב גיל**, מי שהיה רב הבריגדה העברית במלחמת העולם השנייה, הכיר תומר עם שיחורו מהצבא. היא נישאה לו למרות התנגדות הוריה, שלא צפו לה עתיד מזהיר בחברתו של צעיר עני וחסר־כל. משך שלוש שנים הם התגוררו בחדר שכור וחיו במצוקה כלכלית, עד שנישואיהם עלו על שירותן. הם החליטו להתגרש. אלא שהגירושין החזיקו מעמד לא יותר מחצי שנה, ואז הם שבו ונישאו מחדש. האהבה חגגה את ניצחונה.

מאז הפך תומר איש־עסקים מצליח, שגילגל מיליונים בין אצבעותיו וראה את עצמו כגאון פינאנסי. אלא שהכסף לא הופך אנשים למאושרים, אפילו אם הוא בא בכמויות. תומר, שהעתיק את מרכן עסקיו לתל־אביב, הכיר לפני שני תיים את **שיפורה ניידרמן**, התאהב בה והתגורר עימה יחד בתל־אביב. אשתו ובתו נשארו לגור בחיפה. הרומן של תומר לא נעלם מעיני אשתו, אבל היא סירבה להתגרש ממנו. היא טענה כי היא אוהבת אותו, וכי תמתין עד ש... זה יעבור לו. אבל הולכי־רכיל טענו כי היא לא הסכימה להתגרש מבלי שתקבל חלק ניכר מרכושו.

הגלגל התהפך לפני חודשיים, כאשר נעצר אבנר תומר בפרישת השטרות של עיריית אילת. כל רכושו עוקל, ונראה היה כי הוא איבד כל מה שהיה לו. אז היתה זו עופרה, שהגישה תביעה לגט בבית־הדין הרבני בחיפה, ואף הוציאה נגד בעלה צו־עיכוב יציאה מהארץ. אלא שאז לא היה תומר במצב־רוח לגירושין. הוא טען כי אינו רוצה להתגרש, וביקש מבית־הדין להשכיך

תינוק במישרד הבריות

אם אתם חושבים שלהיות הדוברת של מישרד־הבריות הוא העיסוק היחיד של **דבורה גנני**, אינכם אלא טועים. הגברת הזו, שעונה לשאלות של עיתונאים בטון ענייני וסימפאטי, הגברת הזו שאמורה לנסות להסדיר עבור השר שלה, **ויקטור שם־טוב**, את היחסים שלו עם אמצעי־התיקשורת למיניהם, היתה עסוקה במשך כל תשעה החודשים האחרונים, שבהם היתה בין השאר גם אשת יחסי־הציבור של מלון דיפלוט בירושלים, בלחיות בהריון. כידוע, כתום תשעה חודשי הריון יוצאת האמת לאור, וכך, לפני ימים אחדים התיישרו כל מוקיריה כי דבורה הביאה לי־עולם תינוק חדש, בשם **עמוס**.

דבורה חיה עם איש האוניברסיטה העברית **רית עמיקם כהן**, מבלי שתהיה להם כל אפשרות לכתיות ליישם את יחסיהם כחוק, וכל זאת מפני שהוא כהן (ודאי הבנתם כבר, לפי שמו), והיא גרושה. ולא רק שהם אינם מסתירים את מצב־היחסים ביניהם מפני הפרימיטיבים למיניהם, אלא שדבורה גם עשתה מעשה של־דעת, צריך היה לתת לה את תואר אִם־השנה בשבילי. לא רק בגלל זה שילדה את עמוס על אפס ועל חמתם של הרבנים והרבנות הראשית בראשם, אלא ובעיקר משום שניסתה להסדיר את הנסיבות הי־מיוחדות של עמוס שלה לאלפי נשים, בראיון שנתנה לתינוק־נשים פופולרי, אני, באופן אישי, בטוחה שהיא הצליחה להווי לכמה אנשים כרו־כך ברגים בראש, בזכות הלידה של עמוס ובזכות הראיון האמיץ והחשוב הזה שלה. באמת כל הכבוד!

ילד מזדקן

לכם השם **דידי לוקוב** אולי לא אומר שום דבר. אבל אם תשאלו את הילדים שלכם, לעומת זאת, הם יקפצו מייד מ־שימחה ויספרו לכם שמוזה כמה־וכמה חור־דשים הוא משגע אותם בהצגת־הילדים בילבי.

כי דידי, פרט לזה שהוא אחיו הצעיר והיותר־חתיך של הצעיר **יורם לוקוב**,

דידי לוקוב ומימי
דיכאון והיפוכו

הוא גם שחקן שהופיע תקופה ארוכה על קרשי בימת הקיבוץ. בתוקף היותו קיבוצי ניק מנען. אחרי־כך הוא עזב את הקיבוץ לטובת הגדולה שבערי ישראל, ומאז הוא חי לו באושר ברחוב גורדון בתל־אביב, בדירה בוהמית, עם חברתו **מימי** והבן המשגע שלה **חן**, שניהם קיבוצניקים־לשעבר מהסוללים.

מה פתאום נזכרתי בדידי לוקוב, תש-

דש"ים מחור"ל

שבדרך יפו תל־אביב בתל־אביב יש גן הקרי על שמו. חוץ מזה שהוא נדיב ידוע, יש לו, בין שאר העסקים שלו, גם את הכלבו המפורסם בלונדון סטר־דיג'ס. אז ככה, אחרי שבילתה עם קלור בפריס, כמו שכבר סיפרתי לכם לפני איזה זמן, שבה פנינה ללונדון, והאדון קלור סידר לה בוטיק בתוך חנות הכלבו הענקית. ואל תחשבו שזה כלי־כך פשוט. בשביל לעבוד בלונדון צריך רישיון־עבודה, ורישיון־עבודה לא כל אחד או אחת יכול לקבל. הרי לכם הוכחה עד כמה מעריך הסיר־המיליונר את כישרונותיה של הפנינה.

ואגב, אם עד עכשיו תמהתם מדוע התי פוצצה פצצה בסטר־דיג'ס, הרי התשובה לפניכם. איזו פצצה מוכנה לסבול שתהיה לה פצצה מתחרה? אבל חוץ מכל אלה חברים, פנינה היא לא היפהפיה הישרא־לית היחידה שיושבת עכשיו בלונדון. יורם שבת לה שם גם **איריס דוידסון**. איריס, לידעתכם, אינה מבוגרת את זמנה לריק. היא כותבת מילים ומנגינות, בשפה האנגלית, ועומדת להוציא תקליט. עם **אורי גרר**, יפהפה ישראלי נוסף ה־יושב בחוץ, היא מנהלת כעת יחסים אפלטוניים, אחרי שהם מיצו, כזכור, את כל האפשרויות האחרות ביניהם.

פרט לזה היא מתגוררת בחדר במלון קטן, ולא רואה בכלל אנשים, פרט לאותם ימים שבהם היא מדגמנת, לפרנסתה. כי גם דוגמניות צריכות לחיות משהו. אפילו בלונדון.

אבל כדי שלא תהיה לכם טעות ותתי עזבו על ליבכם יען כי נותרנו ללא חתיכות בארצנו הקטנטונת, אני רוצה לספר לכם שאתה, שחורה אלינו ולו לתקופה קצרה בת חודשיים, היא מן היפות האמיתיות שהיו לעיר הזו מעולם. הלא היא השחק־נית **מונה זילברשטיין**, שמסתובבת כעת ברחובותינו רזה יותר מתמיד, יפה יותר מתמיד, וכמו תמיד מסתובבים הרא־שים אחריה ברחוב.

האמת היא שאני באמת משתדלת לא לכתוב עליה שבוע אחר שבוע, אבל היא כל הזמן מתחדשת ומחדשת, ואני ממש מוצאת את עצמי בתחרות קשה עם ה־דייל־מירור, ומכיוון שאותי, מכל מקום, היא מפתיעה בכל פעם מחדש, אז למה שהיא לא תפתיע קצת גם אתכם? נכון, אני מדברת על ידידתו **פנינה רוזנבלום**, סליחה **גורן**, שפיתחה לה קשרים מצוינים בלונדון טאון, כשהקשר המצויין והחדש ביותר שלה הוא עם ה־מיליונר סיר **צ'ארלס קלור**, שחוץ מזה

איריס דוידסון
מילים ומנגינות

„את דומה לברייז'ט בארדו" אמרו

לביילי פלנצ'ר - ומאז השתנו כל חייה

ביילי בצילה של ברייז'ט

לא השתגעה במיוחד מדימויה הסכסי. „לא איכפת לי שהחברים שלי יגידו שאני סכסית“, היא אומרת, „אבל ביחסים שלי עם צלמים, תמיד נזהרתי ושמרתי על מרחק. לי, בניגוד לדוגמניות אחרות, מעורר לא לא היו עניינים עם צלמים, אולי בגלל שמעולם לא רדפתי אחרי הפירסומת. אף אחד לא הבטיח לי הבטחות תמורת חסדי, ומעולם לא נאלצתי למכור את עצמי תמורת עבודה. הלך לי קלף משוגע, והיה לי מזל לא-נורמלי. יכולתי לבחור לעצמי את הצלמים ואת העבודות שבהם הייתי מעוניינת.“

עם שיחורורה מהצבא, נסעה ביילי לעירה של ברייז'ט בארדו. שם, בפאריס, שכרה דירה עם דוגמנית חברה בשם לורנס.

השפתיים
החושניות היו תמיד הסמל המיסתורי של ברייז'ט (למעלה). ביילי פלנצ'ר (למטה) טיגלה לעצמה איפור שיבליט הדימיון.

ביילי לקחה את עניין הדימיון בינה לבין ברייז'ט ברצינות. היא הסתרקה בהתאם, התאפרה בהתאם, ויצרה לעצמה דימוי חדש. מצוידת במראה החדש פנתה אל צלמי-אופנה, והציעה את שירותיה כדוגמת נית-צילום.

הצלם בן לם היה הראשון שנתן לה הודמנות. מספרת ביילי: „מה שהוא אהב אצלי היו התמימות והביישנות, שהם חלק מהאופי שלי. הוא לקח אותי כמו שאני, ולא ניסה לשנות אותי. הייתי או תלמידת שמיינית בסמינר הקיבוצים הייתי באה לציר לומים בג'נס ועם ספרים מתחת לבית-השחי. בין צילום לצילום הייתי לומדת לבחינות.“

אחרי שהצלמה אצל בן לם, הפכה ביילי דוגמנית מבוקשת. הילדה-אשה כבשה את לב הצלמים ואת מצלמותיהם ביכולת ההבעה שלה, ובאופן שבו היתה משנה דימוי ממש מצילום לצילום.

אבל, ביילי לעומת סמל המין הצרפתי,

צחוק צחוק, אבל...
ברייז'ט בארדו, בגיל 40, אינה מניחה לגיל לתת בה את אותותיו. היא משחקת בסרטי סיום וחייה עם מאהב צעיר. למטה: ביילי פלנצ'ר טיגלה לעצמה איפור ותיסרוקת תואמים.

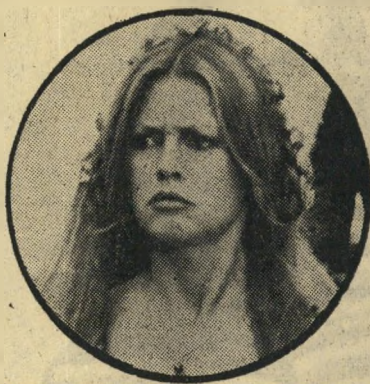
ברייז'ט
סכסית עם גוף של ילדה, בבגדיי ביקיני ה' חושף ספחיים. למרות גילה המתקדם, עדיין לא נס ליחה כסמל המין הצרפתי.

החיים מתחילים

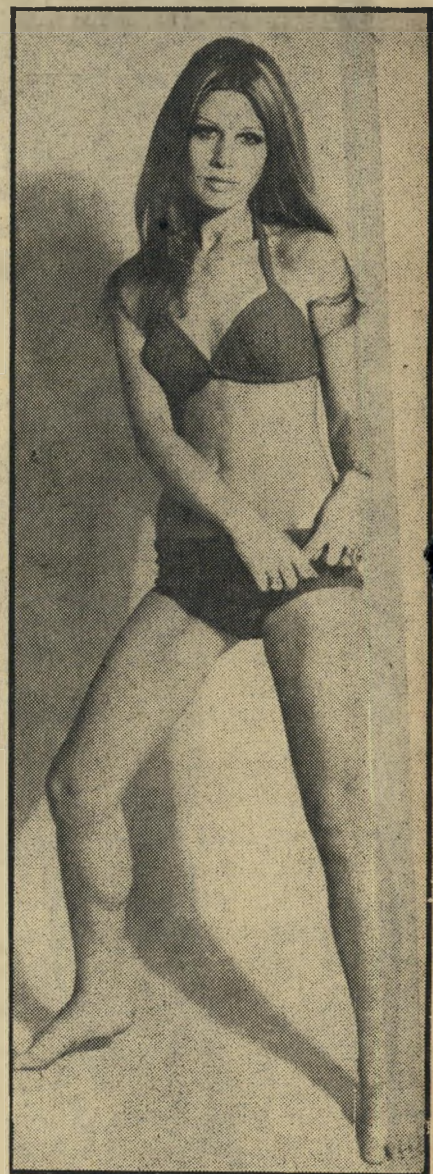
בגיל 40 בשביל בריז'יט בארדו, בצילום עם אחד מבני-זוגה לסרט החדש קולינס, שעדיין לא הורצו בארץ. למרות שהיא, לדברי בילי פלנצ'ר, מוצג ארכיאולוגי, עדיין אוהבים אותה הצופים ורוחשים לה כבוד. משמאל: בילי פלנצ'ר, בחברת דוגמן בצילום עבודה.

ברובע השלישי, ומיד התקבלה לעבודה בסוכנות-הדוגמניות הידועה סקרטרירה נאסיונל דה'מרקן. על תקופת פריס מספרת בילי: "זו היתה ממש קטסטרופה, כימעט שלא יכולתי

המבט

המקור (למעלה) בת 40 ו' על סף סיום הקאריירה. ו' השנייה בת 22 ובתחילת דרכה אל הזוהר.

לעבור ברחוב. בכל מקום קראו לי "בה", זה שם-החיה שבו מכנים הצרפתים את בריז'יט. אנשים היו ניגשים אלי בשביל לבקש חתימה. היום זו לא מחמאה גדולה בשבילי לדמות לבריז'יט. אחרי הכל היא בת 40, ואילו אני רק בת 22.

"חוץ מזה, בריז'יט היא משהו שנגמר כבר. היופי שלה הוא כבר לא אופנתי. לגבי הצרפתים היא מוצג ארכיאולוגי, שהם אומנם אוהבים אבל בכל זאת לא מתייחסים אליו כמו שהתייחסו לפני 20 שנה."

למרות זאת המשיכה בילי לחיות בצילה של בריז'יט, מהגם שלפתע הסתבר לה כי שתיהן נולדו במזל מאזניים. היא קנתה ספר הדן באסטרולוגיה ואו הסתבר לה כי לה ולבריז'יט תכונות משותפות, כמו למשל: החוש לעסקים, ועשיית חשבונות של כדאיות לטווח רחוק. לעומת זאת בילי, בניגוד לבריז'יט, אינה אוהבת גברים באופן מיוחד. נכון, היא אוהבת כמו כולן, אבל לא יותר מאחד בכל פעם, ולא ככ מוית.

היא כימעט שאינה מקדישה זמן לביר לויים ולבחורים. אין לה פנאי מיותר. היא עסוקה בחיפוש עבודה ובעבודה ממש. אצלה, הקאריירה קודמת לכל.

בכלל, היא אינה אוהבת לדבר על החיים הפרטיים שלה, כל מה שהיא מוכנה להגיד הוא שיש לה חבר לא רציני, ושם היתה רוצה זה יכול היה להיות כן רציני. וגם זה, היא מודה בענווה, משותף לה ולבריז'יט — היכולת לעשות בגברים שלהן מה שהן רוצות.

בילי, שנולדה בשם בלומה לאם ממוצא הונגרי ולבא ממוצא פולני, היא דוגמנית פול-טייט-ג'וב. בפריס הרוויחה כ-500 פרנץ' קים ליום בכסף מזומן, נקי ממס. היא עבדה שלוש עד ארבע פעמים בשבוע, ו' השתתפה שלוש פעמים בתערוכת האופנה הבינלאומית החשובה סלון דה'פורטה.

נראה היה כי הדוגמנית המצלחה הופכת אט-אט ישראלית מצורפתת, המסתפקת ב' ביקורי-מולדת קצרצרים והחיה לה בעושר ואושר בעיר האורות.

אבל בילי התגעגעה הביתה. נמאס לה שמשווים אותה כל הזמן לבריז'יט. שלא לדבר על כך שהאיכל הצרפתי הוסיף לה כמה קילוגרמים בריאים אבל מיותרים.

היא לא עשתה חשבון של קאריירה, ומכיוון ששום גבר לא שיחק אז תפקיד מרכזי בחייה, ארוזה את המיזוודות, אמרה יפה שלום לסוכנות-הדוגמניות ושבה ארצה.

אבל בארץ, אחרי שימחת הפגישה עם המישפחה, באה האכזבה. מספרת בילי:

"המצב בשוק נורא, אין הרבה עבודה, אני פותחת עיתונים, ורואה שפרט לשבוע עוני-גשמים שיש בהם עדיין פירסומה, כימי עט שאין פירסומה בכל שאר העיתונים. "לאנשים אין כסף לפרסם, ואין כסף לקנות. אולי המצב ישתפר עם הזמן, אבל בינתיים מצבן של דוגמניות-הצילום בארץ הוא בכי-רע."

ואם בילי אומרת, אז בילי יודעת. אחרי הכל, דוגמניות-צילום הוא המקצוע הבילעדי שלה. ממנו היא מתפרנסת, והוא ממלא את כל עולמה עשרים-וארבע שעות ביממה, שיבעה ימים בשבוע.

סמל הסכס דימונה הרב לבריז'יט בארץ דן הפריע לבילי. האנשים לא תמיד הבינו שהיא, בניגוד לבריז'יט, תמימה מסיבשה.

העולם הזה

חקירת רצח החיילת:

בגידה פוליטית או רומנטית?

הידיד

נעצר

כחשוד

ברצח

ורצחת רחל הלר

וחברה יורם ביכונסקי